

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра фінансового аналізу та аудиту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

***«Організація та методика контролю фінансової діяльності
акціонерного товариства»***

Студентки 2 курсу, групи бм
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
спеціалізації «Фінансовий контроль»

_____ Ардатевої Тетяни Володимирівни

Науковий керівник:

канд. екон. наук

_____ Нежива Марія Олександрівна

Гарант освітньої програми:

д-р. екон. наук, професор

_____ Симоненко Валентин Костянтинович

Київ 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА.....	10
1.1. Економічна характеристика фінансової діяльності акціонерного товариства.....	10
1.2. Об'єктивна необхідність проведення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства.....	19
1.3. Особливості методики проведення контролю фінансовою діяльністю акціонерного товариства.....	31
Висновки до розділу 1.....	42
РОЗДІЛ 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА.....	43
2.1. Економічна характеристика ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій».....	43
2.2. Організаційно-інформаційна модель контролю фінансової діяльності акціонерного товариства.....	55
2.3. Особливості облікового відображення операцій фінансової діяльності акціонерного товариства.....	63
Висновки до розділу 2.....	73
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА.....	74
3.1. Етапи проведення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства.....	74
3.2. Аналітичне забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства.....	86
3.3. Методика контролю фінансової діяльності акціонерного товариства.....	96
Висновки до розділу 3.....	109

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	110
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	116
ДОДАТКИ.....	128

ВСТУП

В умовах соціально-економічних потрясінь актуальним є пошук шляхів вдосконалення корпоративної форми господарювання, адже акціонерні товариства займають важливу роль в економіці кожної держави. До таких напрямів можемо віднести: удосконалення чинної нормативно-правової бази щодо діяльності акціонерних товариств, запобігання монополізації на ринку та створення чесних та відкритих умов для розвитку добросовісної конкуренції, покращення інвестиційного клімату в державі та розвиток інвестиційної інфраструктури, вдосконалення механізмів корпоративного управління, захисту прав акціонерів, забезпечення прав інвесторів-власників акцій, підвищення ролі акціонерів у корпоративному управлінні, проведення якісного та своєчасного контролю за прозорістю та відкритістю діяльності акціонерних товариств, реалізація оптимальної і виваженої дивідендної політики, активізація емісійної політики акціонерних товариств як ефективного методу залучення власних фінансових ресурсів, забезпечення стабільного розвитку фондового ринку та удосконалення механізмів обігу цінних паперів, сприяння поступової й обґрунтованої інтеграції національної економіки в європейський і світовий ринки. Застосування всіх вище перелічених заходів, а також проведення комплексних реформ в усій фінансово-економічній сфері національної економіки буде запорукою успішного функціонування вітчизняних акціонерних товариств.

В умовах ринкової економіки зростає потреба у достовірній інформації про діяльність акціонерного товариства. Достовірна та повна інформація про фінансову діяльність акціонерного товариства дає можливість контролювати їх роботу та визначати перспективні напрями розвитку, адже дані, які формуються у системі бухгалтерського обліку та контролю, дозволяють підвищити достовірність та аналітичність інформації про фінансову діяльність акціонерного товариства для здійснення ефективного управління. Необхідність належно організованого контролю фінансової діяльності

акціонерного товариства є важливою складовою у сучасній системі господарювання.

Фінансова діяльність є системою використання різних форм і методів фінансового забезпечення і досягнення поставлених цілей, тобто це практична фінансова робота, що забезпечує життєдіяльність акціонерного товариства, поліпшення його результатів. Фінансова діяльність посідає особливе місце в управлінні акціонерним товариством.

Фінансова діяльність акціонерного товариства є підприємницькою діяльністю за нетоварними операціями, що пов'язані з випуском та реалізацією цінних паперів у межах компетенції акціонерного товариства, виконання зобов'язань перед позичальниками щодо погашення позик та відсотків, орендодавцями зі здійснення фінансових витрат за фінансовою орендою, учасниками з розподілу прибутку. Ефективна організація фінансової діяльності акціонерного товариства залежить від своєчасної мобілізації фінансових ресурсів, раціонального розподілу отриманих прибутків у процесі виробничо-господарської діяльності, виконання власних фінансових зобов'язань, зобов'язань перед іншими суб'єктами господарювання та перед державою в цілому.

За офіційними даними Державної служби статистики України з 2014 по 2017 р. загальна кількість акціонерних товариств зменшилася на 38,72%. До основних причин, які зумовили тенденцію зниження кількості акціонерних товариств, можна віднести: реорганізацію акціонерних товариств в інші організаційно-правові форми; неможливість із боку підприємств, створених у процесі приватизації та корпоратизації, підтримувати форму власності у вигляді акціонерного товариства; зміну законодавчої бази. Рейтинг Doing Business зазначив Україну за показником «захист міноритарних інвесторів» у 2018 р. на 81 позиції. Україна покращує свої позиції, що свідчить про ефективну державну політику в даній сфері.

Контроль фінансової діяльності акціонерного товариства – це оцінка його фінансового стану, що робить можливим визначення недоліків та

прорахунків, виявлення та мобілізацію внутрішньогосподарських резервів, збільшення доходів та прибутків, зменшення витрат виробництва, підвищення рентабельності, поліпшення фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства в цілому. Метою контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є пошук шляхів та кількісна оцінка резервів збільшення прибутку і підвищення рентабельності акціонерного товариства на основі ефективного управління його доходами і витратами.

Актуальність даної теми обумовлюється тим, що питання організації та методики контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є досить актуальними, досліджуються як науковцями, так і практикуючими бухгалтерами, контролерами, аудиторами й менеджерами.

Проблематика пов'язана з організацією та методикою контролю фінансової діяльності акціонерного товариства, є надзвичайно актуальною. Окремі питання розглядалися у працях Г.М. Азаренкова, М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, О.М. Вінник, С.Ф. Голов, О.Б. Дорош, Г.Г. Кірейцев, О.Ю. Коляда, Л.О. Коваленко, Г.І. Купалова, І.Д. Лазаришина, Б.М. Литвин, М.В. Мальчик, М.Р. Метьюс, О.Л. Міклуха, Є.В. Мних, Т.В. Момотова, К.О. Назарова, М.Ф. Огійчук, А.В. Озеран, О.А. Петрик М.Х. Перера, А.М. Поддєрьогін, К.А. Приб, В.К. Симоненко, М.В. Стельмах, О.О. Терещенко, О.С. Філімоненко, Г.І. Філіна, М.Г. Чумаченко та інші. Аналіз спеціальних джерел дав змогу констатувати, що, незважаючи на значні здобутки у дослідженні вказаних проблем, в умовах постійних змін законодавства, питання контролю фінансової діяльності акціонерних товариств є актуальними для подальшого дослідження.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних і методологічних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організації і методики контролю фінансової діяльності акціонерного товариства в сучасних умовах, впровадження міжнародного досвіду та широкого застосування інформаційних технологій.

Для досягнення мети в роботі поставлені наступні *завдання*:

- дослідити економічну характеристику фінансової діяльності акціонерного товариства;
- проаналізувати об'єктивну необхідність проведення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства;
- поглиблення та узагальнення особливостей методики проведення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства;
- ознайомлення з загальною характеристикою діяльності ПАТ «Лисичанський склознавуд «Пролетарій»;
- сформулювати організаційно-інформаційну модель контролю фінансової діяльності акціонерного товариства;
- проаналізувати особливості облікового відображення операцій фінансової діяльності акціонерного товариства;
- описати організацію контролю фінансової діяльності акціонерного товариства;
- розглянути аналітичне забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства;
- розробити методику контролю фінансової діяльності акціонерного товариства.

Щоб досягнути поставленої мети, в процесі написання роботи важливим значенням є опрацювання нормативно-правової бази, навчально-методичної літератури. Основними *джерелами* інформації про фінансової діяльності акціонерного товариства є: закони України, а також інші нормативні акти, періодичні видання з науково-дослідними роботами аналітиків і практиків, підручні матеріали, а також первинні документи акціонерного товариства. Перелік опрацьованої літератури наводиться в списку використаних джерел.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методологічних та практичних питань, пов'язаних з контролем фінансової діяльності акціонерного товариства.

Об'єкт дослідження – процес контролю фінансової діяльності ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій».

Методи дослідження. При дослідженні теоретико-методичну базу склали загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, що ґрунтуються на діалектичному підході до розгляду економічних процесів. Для вирішення поставлених задач використовувалися: методи аналізу і синтезу – для дослідження економічної сутності фінансової діяльності акціонерного товариства; системного підходу – для визначення методологічних засад формування системи управління акціонерного товариства; економіко-логічні методи: методи загального аналізу (розрахунок абсолютних величин, графічний метод, метод порівняння, метод групування, метод деталізації), табличний метод, метод індукції і дедукції та ін.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних положень та розробці практичних рекомендацій з удосконалення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства. На основі одержаних наукових результатів у випускній кваліфікаційній роботі:

удосконалено:

- теоретико-методичні засади контролю фінансової діяльності акціонерного товариства на основі розробки імперативів контролю фінансової діяльності акціонерного товариства, що дає змогу оцінити ефективність фінансової діяльності відповідно до потреб власників акціонерного товариства;

набули подальшого розвитку:

- структура організаційного забезпечення контролю, яка, на відміну від існуючої, базується на параметричній будові контролю фінансової діяльності акціонерного товариства, що забезпечить досягнення визначеної мети, завдань завдяки виконанню окреслених етапів та надання обґрунтованих висновків за результатами контролю фінансової діяльності акціонерного товариства;

- методичне забезпечення контролю, яке на відміну від існуючого ідентифікує елементи та взаємозв'язки, визначає мінімально необхідний набір вхідних даних для проведення перевірки, а також умови забезпечення коректності результативних показників, що дозволить конкретизувати, систематизувати та узагальнити етапи проведення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства, визначити його структурні елементи, їх взаємозв'язок, інструментарій, а також алгоритм формування висновків.

Практична значимість дослідження полягає у впровадженні результатів контролю фінансової діяльності на акціонерних товариствах. Пропозиції та рекомендації впроваджено у практичну діяльність ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» (довідка № 52/18 від 05.11.2018).

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні та практичні положення розглянуто та обговорено на студентській науковій конференції «Наукові дослідження студентської молоді» (15-16 травня 2018). Тема доповіді: «Критерії визнання ефективності системи контролю фінансової діяльності акціонерного товариства».

Публікації. Результати дослідження опубліковано в збірнику наукових статей «Контроль та аудит» на тему «Аналітичне забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства» (2018).

Для зручності використання матеріалів, що містяться в даній роботі, виділено основні положення та визначення. З метою поглиблення засвоєння відповідної теми використані таблиці, рисунки, формули.

РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

1.1. Економічна характеристика фінансової діяльності акціонерного товариства

Використання матеріальних, фінансових, трудових, природних ресурсів акціонерним товариством здійснюється в системах управління кожним з перелічених видів ресурсів, і кожне акціонерне товариство створює їх у такий спосіб, щоб економічна віддача від спожитих ресурсів була якнайбільшою. Фінансовими ресурсами акціонерного товариства є грошові фонди цільового призначення, що утворюються при розподілі та перерозподілі доходу і використовуються згідно зі статутними цілями акціонерного товариства.

Фінансова діяльність акціонерного товариства є діями з формування і використання фінансових ресурсів, що мають форму економічно обґрунтованих управлінських рішень. Таке визначення фінансової діяльності вказує на застосування терміна «фінансування» як до залучення капіталу (пасив балансу), так і до розміщення капіталу в активи, які має акціонерне товариство (актив балансу). Фінансова діяльність акціонерного товариства є діяльністю всередині акціонерного товариства з розробки і реалізації фінансових рішень щодо володіння чотирма типами цінностей, з яких можна зробити вибір: майно, матеріальні та нематеріальні цінності; фінансові цінності; грошові кошти; борги у формі дебіторської і кредиторської заборгованості [105, с. 5-6].

Фінансова діяльність посідає особливе місце в управлінні акціонерним товариством. Фінансова діяльність є системою використання різних форм і методів фінансового забезпечення і досягнення поставлених цілей, тобто це практична фінансова робота, що забезпечує життєдіяльність акціонерного товариства, поліпшення його результатів. Фінансова діяльність акціонерного товариства спрямована на вирішення основних завдань:

- фінансове забезпечення поточної діяльності акціонерного товариства;
- пошук резервів підвищення доходів, прибутку, підвищення рентабельності і платоспроможності;
- виконання фінансових зобов'язань перед суб'єктами господарювання, бюджетом, банками;
- мобілізація фінансових ресурсів в обсязі, необхідному для фінансування подальшого розвитку акціонерного товариства;
- контроль над ефективним, цільовим розподілом і використанням фінансових ресурсів.

Вся діяльність акціонерного товариства поділяється на звичайну та надзвичайну. Звичайна діяльність в свою чергу поділяється на операційну, інвестиційну та фінансову. Інвестиційна діяльність – це придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою еквівалентів грошових коштів та пов'язана з ефективним вкладенням залученого капіталу. Операційна діяльність – це основна діяльність акціонерного товариства, пов'язана з виробництвом та реалізацією продукції, товарів, робіт, послуг, що є головною метою його створення і забезпечує основну частку його доходу, а також інші види діяльності, які не підпадають під категорію інвестиційної чи фінансової діяльності. Фінансова діяльність – це діяльність, яка веде до змін розміру і складу власного та позичкового капіталу акціонерного товариства, тобто фінансування акціонерного товариства. Фінансова діяльність акціонерного товариства має вирішальний вплив на процеси генерування його вартості. Так, оптимізація структури капіталу веде до зменшення затрат на його залучення і створює фінансову базу для успішної операційної та інвестиційної діяльності акціонерного товариства [94, с. 12-14].

Фінансова діяльність – багатозначне поняття, що використовується як в економічній науці, так і в багатьох галузях права. Одна з основних особливостей фінансової діяльності: її міжгалузевий характер. Галузеву

належність даної категорії можна визначити за сферою і суб'єктами, що здійснюють фінансову діяльність. У вузькому розумінні основний зміст фінансової діяльності полягає у фінансуванні акціонерного товариства. У широкому значенні під фінансовою діяльністю розуміють усі заходи, пов'язані з мобілізацією капіталу, його використанням, примноженням, збільшенням вартості та поверненням.

Господарський кодекс України [20] не містить визначення фінансової діяльності, а лише закріплює види такої діяльності (грошове та інше фінансове посередництво, страхування, допоміжну діяльність у сфері фінансів і страхування). Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [59] закріплює визначення фінансової діяльності як діяльності, яка веде до змін розміру і складу власного та позикового капіталів.

Вінник О. М. [16, с. 594] фінансову діяльність у сфері господарювання визначає як діяльність, пов'язану з обігом коштів. Налукова Н. [58, с. 170] зазначає, що під фінансовою діяльністю суб'єктів підприємництва розуміють діяльність, яка призводить до змін розміру та складу власного й залученого капіталу, який не є результатом операційної діяльності. Бандурка О. М. [106, с. 5] відзначила, що законодавче визначення фінансової діяльності по суті є лише операції, пов'язані з надходженням власного капіталу й позик, а також з виплатою дивідендів. Таке звуження поняття про фінансову діяльність залишає за межами поняття «фінансова діяльність» такі явища, як формування фінансових ресурсів, одержання й використання прибутку, в тому числі у вигляді дивідендів, розміщення капіталу в активи, зокрема фінансування капітальних вкладень, амортизаційна політика, сплата податків. Терещенко О. О. [99, с. 16] зазначає, що фінансова діяльність включає весь комплекс функціональних завдань, здійснюваних фінансовими службами і пов'язаних із фінансуванням, інвестиційною діяльністю та фінансовим забезпеченням операційної діяльності. Філіна Г. І. [105, с. 7-8] розглядає фінансову діяльність як комплексне управління капіталом, тобто

діяльність усередині акціонерного товариства з розроблення та реалізації фінансових рішень з володіння чотирма типами цінностей, між якими можна зробити вибір: майном, матеріальними та нематеріальними цінностями, грошми, боргами у формі дебіторської і кредиторської заборгованості. Торкатюк В. І. [87, с. 122] розглядає фінансову діяльність як систему використання різних форм і методів для фінансового забезпечення функціонування акціонерного товариства і досягнення ними поставлених цілей, тобто це та практична фінансова робота, що забезпечує життєдіяльність акціонерного товариства, поліпшення результатів. Бачення науковцями сутності терміну «фінансова діяльність» потребує додаткового дослідження (додаток А) [16, 20, 30, 59, 70, 79, 88, 105, 106].

Виходячи з вище наведеного, фінансова діяльність акціонерного товариства – це підприємницька діяльність за нетоварними операціями, що пов'язані з випуском та реалізацією цінних паперів у межах компетенції акціонерного товариства, виконання зобов'язань перед позичальниками щодо погашення позик та відсотків, орендодавцями – зі здійснення фінансових витрат за фінансовою орендою, учасниками – з розподілу прибутку акціонерного товариства.

Фінансова діяльність акціонерних товариств характеризується найбільшою складністю і має ряд особливостей: основною метою є отримання прибутку; перебуває під тиском держави; фінансування здійснюється власним і позиковим капіталом; рішення приймаються більшістю голосів [84, с. 107-108]. Фінансова робота здійснюється за такими основними напрямками:

- фінансове прогнозування і планування;
- оперативна фінансова економічна робота;
- аналіз фінансово-господарської діяльності та контроль за економним, цільовим і раціональним використанням фінансових ресурсів.

Для прийняття ефективних фінансових рішень слід зважати на критерії, за допомогою яких можна оцінити переваги та недоліки залучення позичкового і власного капіталу, зовнішніх і внутрішніх джерел фінансування. До типових критеріїв можна віднести: прибуток та рентабельність; ліквідність; структура капіталу; накладні витрати, пов'язані із залученням коштів; мінімізація оподаткування; об'єктивні обмеження; особливості законодавства про банкрутство; максимізація доходів власників та дивідендна політика [94, с. 15-18].

Фінансові відносини акціонерного товариства з суб'єктами господарювання наведені у табл. 1.1 [40, с. 75].

Таблиця 1.1

Фінансові відносини акціонерного товариства з суб'єктами господарювання

Суб'єкти господарювання	Фінансові відносини акціонерного товариства
засновниками	формування статутного капіталу
акціонерами	виплати процентів та дивідендів за емісійними цінними паперами, викупу власних акцій з метою їх дострокового погашення
кредиторами	погашення облігаційної позики, дострокового погашення зобов'язань при зменшенні статутного капіталу
банками	отримання і погашення кредитів та відсотків за користування кредитами
страхувальниками	виплата внесків до страхового полісу, страхових сум, гарантійних послуг
інвестиційними компаніями та фондами	надання позик, оплати відсотків за користування позиками, пайових внесків у фонди, отримання відсотків за участь у пайовому інвестованому капіталі
фондовими біржами	операцій з власними цінними паперами, купівлі-продажу цінних паперів інших суб'єктів господарювання
дочірніми та залежними товариствами	компенсації збитків, завданих основним товариством, купівлі акцій залежного товариства
державою	оплати податків та зборів до бюджету, внесків до позабюджетних фондів, бюджетного фінансування капітальних вкладень

Джерело: розроблено автором на основі [40, с. 75]

Ефективна організація фінансової діяльності акціонерного товариства залежить від своєчасної мобілізації фінансових ресурсів, раціонального розподілу отриманих прибутків у процесі виробничо-господарської діяльності, виконання власних фінансових зобов'язань, зобов'язань перед іншими суб'єктами господарювання та перед державою в цілому. Основними завданнями фінансової діяльності акціонерного товариства виступають: облік фінансових результатів; підвищення рентабельності акціонерного товариства; підвищення платоспроможності; виконання власних зобов'язань; забезпечення господарської та виробничої діяльності; контроль за цільовим використанням коштів акціонерного товариства; контроль виробничо-господарської діяльності; складання прогнозів на майбутнє; організація роботи фінансової служби [46, с. 238-239].

Система цілей фінансової діяльності акціонерного товариства наведено в додатку Б. Основні цілі фінансової діяльності формулюються керівництвом акціонерного товариства залежно від загальних стратегічних цілей на ринку. До них належать: фінансова рівновага акціонерного товариства; фінансова рентабельність акціонерного товариства; збільшення майна; гнучкість та маневреність фінансів [105, с. 7-8].

У процесі реалізації окреслених цілей акціонерного товариства фінансова діяльність вирішує такі основні завдання:

- вибір оптимальних форм фінансування;
- вибір структури капіталу акціонерного товариства і напрями його використання;
- підтримка необхідного рівня ліквідності та платоспроможності акціонерного товариства;
- регулювання грошових потоків акціонерного товариства, тобто балансування надходжень і витрат платіжних засобів акціонерного товариства в часі;
- забезпечення своєчасності розрахунків.

Зміст фінансової діяльності як системи з розробки фінансових рішень (рис. 1.1) з метою досягнення зазначених цілей визначається функціями фінансової діяльності, які охоплюють комплекс проблем щодо залучення фінансового капіталу і його розміщення в майно акціонерного товариства, тобто формування активів [105, с. 9].

Рис. 1.1. Зміст фінансової діяльності акціонерного товариства за функціями

Джерело: розроблено автором на основі [105]

Фінансові рішення стосуються двох блоків проблем: формування фінансових ресурсів та активів акціонерного товариства в ході операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Фінансові рішення, які сприяють досягненню зазначених цілей, приймаються в умовах об'єктивно існуючих обмежень та критеріїв оцінки рішення.

Фінансові ресурси акціонерного товариства за джерелами формування згідно з економічною сутністю джерел поділяються на власні, позикові та залучені. Фінансова діяльність сприяє створенню конкурентних переваг за обома напрямками, тому що безпосередньо стосується факторів, що утворюють конкурентні переваги [105, с. 10-18]:

- переваги низького рівня (дешевші матеріали, сировина, енергія; робоча сила);
- переваги високого рівня (унікальна продукція; прогресивна технологія; висока кваліфікація працівників; висока репутація акціонерного товариства).

У повному обсязі зміст робіт, що утворюють фінансову діяльність і визначають організацію фінансової діяльності в усіх її складових, наведений на рис. 1.2 [105, с. 22].

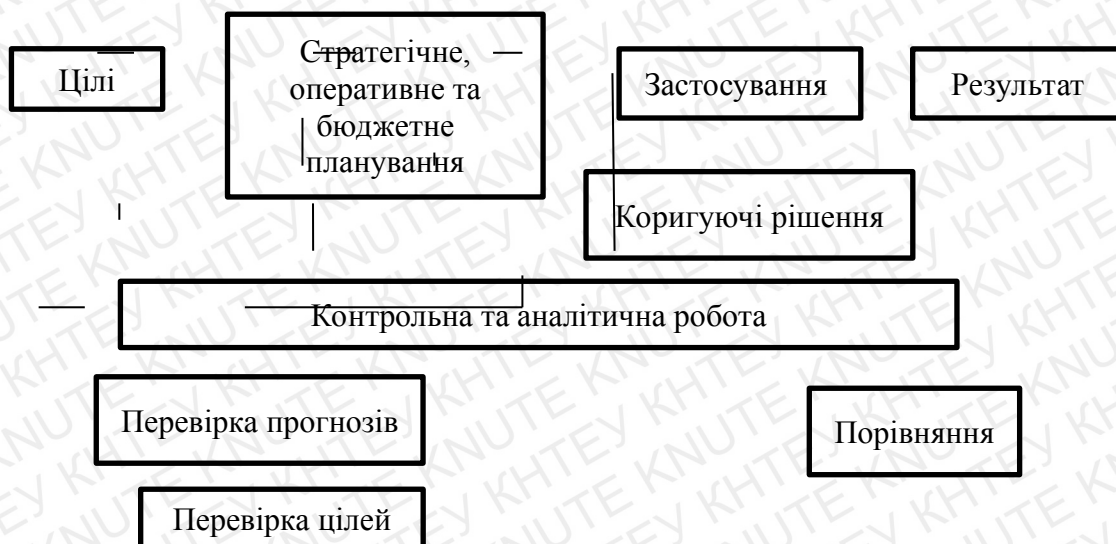

Рис. 1.2. Склад фінансової діяльності акціонерного товариства за видами робіт

Джерело: розроблено автором на основі [105]

Основні шляхи розвитку інноваційного потенціалу акціонерних товариств наведено на рис. 1.3 [86, с. 350].

Рис. 1.3. Основні шляхи розвитку інноваційного потенціалу акціонерних товариств

Джерело: розроблено автором на основі [86]

Фінансова діяльність акціонерного товариства повинна організовуватись так, щоб рішення, які приймаються були якнайефективніші за наявних обмежень, якими можуть бути брак коштів для розвитку або поточної діяльності, висока конкуренція в галузі, несприятливий інвестиційний клімат.

Таким чином, фінансова діяльність акціонерного товариства є підприємницькою діяльністю за нетоварними операціями, що пов'язані з випуском та реалізацією цінних паперів, виконання зобов'язань перед позичальниками, орендодавцями та учасниками.

1.2. Об'єктивна необхідність проведення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

На сьогоднішній день в умовах соціально-економічних потрясінь актуальним є пошук шляхів вдосконалення корпоративної форми господарювання, адже акціонерні товариства займають важливу роль в економіці кожної держави. До таких напрямів можемо віднести: удосконалення чинної нормативно-правової бази щодо діяльності акціонерних товариств, запобігання монополізації на ринку та створення чесних та відкритих умов для розвитку добросовісної конкуренції, покращення інвестиційного клімату в державі та розвиток інвестиційної інфраструктури, вдосконалення механізмів корпоративного управління, захисту прав акціонерів, забезпечення прав інвесторів-власників акцій, підвищення ролі акціонерів у корпоративному управлінні, проведення якісного та своєчасного контролю за прозорістю та відкритістю діяльності акціонерних товариств, реалізація оптимальної і виваженої дивідендної політики, активізація емісійної політики акціонерних товариств як ефективного методу залучення власних фінансових ресурсів, забезпечення стабільного розвитку фондового ринку та удосконалення механізмів обігу цінних паперів, сприяння поступової й обґрунтованої інтеграції національної економіки в європейський і світовий ринки. Застосування всіх вище перелічених заходів, а також проведення комплексних реформ в усій фінансово-економічній сфері національної економіки буде запорукою успішного функціонування вітчизняних акціонерних товариств [32, с. 745].

В сучасних умовах акціонерна форма підприємництва виступає могутнім засобом побудови господарської системи, що базується на недержавних формах суспільної відповідальності. При цьому широке освоєння акціонерних форм сприяє затвердженню справедливого характеру привласнення засобів і результатів виробництва, а саме долається відчуженість від власності безпосередніх працівників підприємств.

Відповідно, акціонерне товариство виконує особливу функцію в економіці країни, змістова сутність якої зводиться до оновлення економічної системи, створення інноваційного середовища, що спричиняє руйнацію традиційних структур і відкриття шляху до перетворень, і зрештою стає тією силою, що прискорює рух економіки по шляху ефективності, раціоналізації і постійного оновлення.

Аналіз розвитку акціонерних товариств як економіко-правової конструкції дозволяє стверджувати, що корпоративна приватна власність є на сьогодні переважаючою у світовій економіці, як найбільш ефективна з погляду залучення додаткових капіталовкладень, можливостей використання новітніх управлінських методів, підвищення продуктивності праці й удосконалення трудових відносин. Водночас, необхідно виділити таку негативну рису акціонерних товариств, як наявність потенційної можливості для зловживань з боку управлінців внаслідок об'єктивно зумовленого існування інформаційної асиметрії між ними та власниками акцій [37].

Згідно з Цивільним кодексом України [115], акціонерне товариство – господарське товариство, статутний капітал якого поділено на визначену кількість часток однакової номінальної вартості, корпоративні права за якими посвідчуються акціями. Таке ж визначення поняття акціонерного товариства міститься у Законі України «Про акціонерні товариства» [89]. У Господарському кодексі України [20] наводиться більш детальне визначення: акціонерним товариством є господарське товариство, яке має статутний капітал, поділений на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості належних їм акцій.

Акціонерні товариства від інших організаційно-правових форм господарювання відрізняються основними особливостями, які наведено на рис. 1.4.

Рис. 1.4. Особливі риси акціонерних товариств

Джерело: розроблено автором на основі [97]

Класифікація акціонерних товариств відповідно до особливостей фінансової діяльності наведено на рис. 1.5.

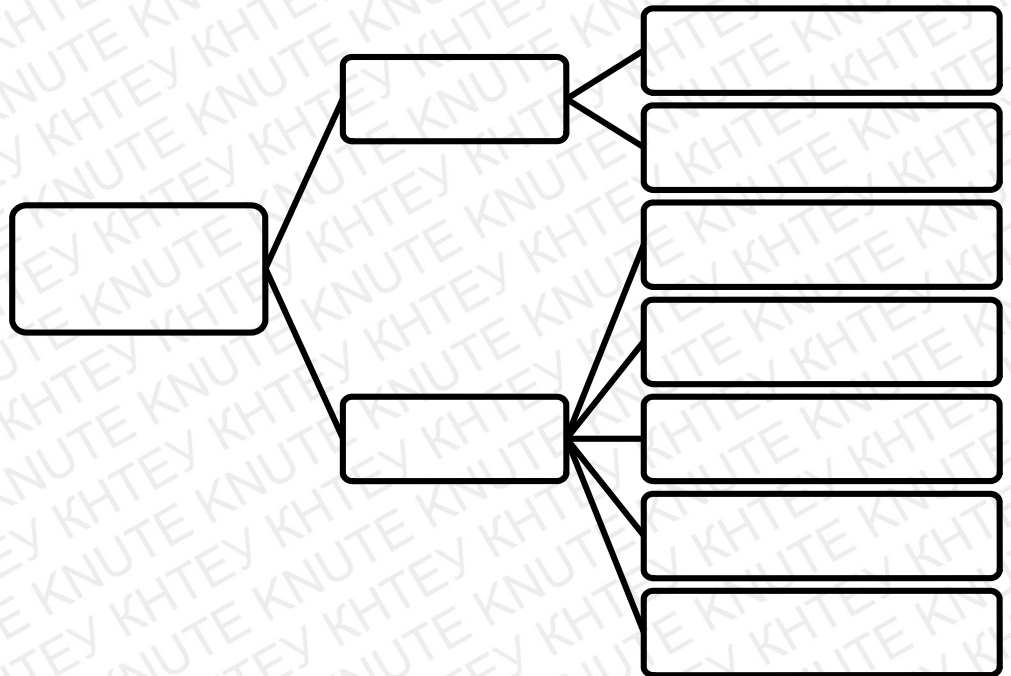

Рис. 1.5. Класифікація акціонерних товариств

Джерело: розроблено автором на основі [97]

Позитивні та негативні риси акціонерних товариств наведено в додатку

В. Характерні ознаки фінансових ресурсів акціонерних товариств:

- фінансові ресурси, як у статичному плані, так і під час руху завжди виражають відношення власності, тобто вони належать державі чи акціонерним товариствам, чи приватному сектору економіки, чи населенню;
- фінансові ресурси акціонерного товариства завжди мають певне джерело створення і певне цільове призначення;
- формування й використання фінансових ресурсів акціонерних товариств завжди має правову сторону, крім того регламентується чинними законодавчими та нормативними актами.

Завданнями ефективного управління фінансовими ресурсами акціонерного товариства є: залучення коштів на найвигідніших умовах та визначення оптимальної структури фінансових ресурсів акціонерного товариства [97, с. 850-851].

На основі проведеного комплексного дослідження особливостей діяльності суб'єктів господарювання можна визначити, що акціонерні товариства в Україні включають: публічні акціонерні товариства (ПАТ), приватні акціонерні товариства (ПрАТ) та товариства, що змінюють форму власності. За офіційними даними Державної служби статистики України [26] з 2014 по 2017 р. загальна кількість акціонерних товариств зменшилася на 38,72 % (рис. 1.6). До основних причин, які зумовили тенденцію зниження кількості акціонерних товариств, можна віднести: реорганізацію акціонерних товариств в інші організаційно-правові форми (рис. 1.7); неможливість із боку підприємств, створених у процесі приватизації та корпоратизації, підтримувати форму власності у вигляді акціонерного товариства; зміну законодавчої бази.

Акціонерні товариства в Україні

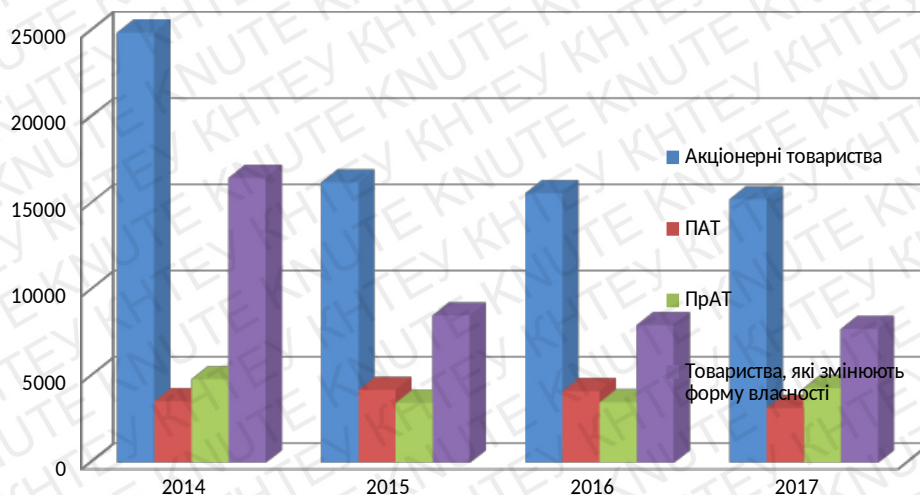

Рис. 1.6. Динамка акціонерних товариств в Україні за 2014-2017 рр.

Джерело: побудовано автором на основі [26]

Розмір зареєстрованого капіталу акціонерних товариств

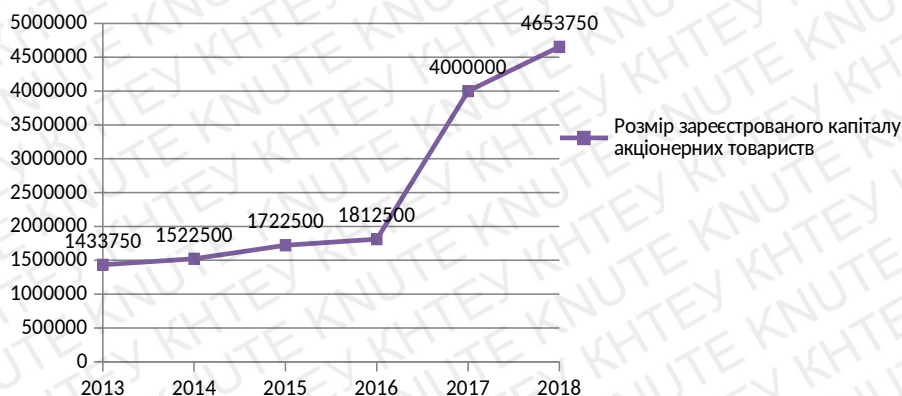

Рис. 1.7. Динамка розміру зареєстрованого капіталу акціонерних товариств в Україні за 2013-2018 рр.

Джерело: побудовано автором на основі [26]

Основні проблеми функціонування суб'єктів господарювання акціонерної форми власності [7, с. 97]:

- великі первинні витрати грошових коштів і часу при реєстрації за рахунок витрат на юридичні послуги, підготовку реєстраційних документів, випуск акцій;

- неможливість із боку підприємств, створених у процесі приватизації та корпоратизації, підтримувати акціонерну форму власності;
- подвійне оподаткування: оподатковується спочатку прибуток, а потім дивіденди акціонерів;
- розбіжності між функціями власності і контролю, що провокує виникнення конфліктів між акціонерами корпорації і менеджерами, що негативно впливає на гнучкість управління;
- труднощі ліквідації у зв'язку з існуванням принципу обмеженої відповідальності (найчастіше корпорація припиняє своє існування в результаті злиття або поглинання іншими суб'єктами господарювання);
- потенційні можливості для зловживань посадових осіб;
- нестабільність законодавчої бази.

Рейтинг Doing Business [69] зазначив Україну за показником «захист міноритарних інвесторів» у 2018 р. на 81 позиції. Україна покращує свої позиції, що свідчить про ефективну державну політику в даній сфері.

Найбільш проблематично у веденні діяльності у формі акціонерних товариств є обмеження їх діяльності. Існують особливості щодо створення та ведення їх діяльності (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Відмінності діяльності акціонерних товариств

Критерії	Публічні акціонерні товариства	Приватні акціонерні товариства
Кількість учасників	не обмежена	1–100 осіб
Процедура лістингу	обов'язкова (три рівні)	-
Розміщення акцій	публічне та приватне	приватне
Порядок руху учасників	вільний	обмежений
Види акцій, що випускаються	іменні акції та акції на пред'явника	тільки іменні
Річна фінансова звітність	обов'язкова перевірка незалежним аудитором	-

Закінчення табл. 1.2

Повідомлення про виплату дивідендів	фондову біржу, де перебуває в біржовому реєстрі	лише осіб, які мають право на отримання дивідендів
Повідомлення про загальні збори акціонерів	акціонерів та фондову біржу, де пройдено лістинг	лише акціонерів персонально
Порядок голосування на загальних зборах	тільки з використанням бюлетенів	не встановлено, якщо кількість учасників не більше 25 осіб, допускається прийняття рішення методом опитування
Власна веб-сторінка в мережі інтернет	обов'язкова	-
Обрання членів наглядової ради	кумулятивно	кумулятивно або пропорційним представництвом за кількістю акцій (згідно зі статутом)
Розкриття інформації про діяльність	на основі міжнародних стандартів обліку	-

Джерело: розроблено автором на основі [7]

Після сплати всіх платежів із прибутку в розпорядженні акціонерного товариства залишається певна його частина, яка називається чистим прибутком. Чистий прибуток може залишатися у вигляді нерозподіленого прибутку або за рішенням власників розподілятися на фонд споживання (фонд виплати дивідендів, фонд преміювання), резервний фонд та фонд реінвестування. На практиці українські акціонерні товариства здебільшого використовують залишкову політику дивідендних виплат, яка забезпечує високий темп розвитку, підвищення його фінансової стабільності, але її недоліками є нестабільний розмір дивідендних виплат, відтік дрібних інвесторів та непередбачуваність їх розмірів, що будуть формуватися в майбутньому періоді [7, с. 98-101].

Головні принципи розподілу чистого прибутку акціонерного товариства закріплені його статутом. Фактично розподіл здійснюється відповідно до поточної та стратегічної політики. Завданнями фінансового менеджменту в акціонерному товаристві є пошук оптимальних шляхів розподілу прибутку. Як правило, одна частина прибутку використовується на виплату дивідендів, а друга – на розширення та оновлення виробництва,

фінансові інвестиції, придбання нерухомості, створення та поповнення резервних фондів товариства, соціальні програми та преміювання працівників акціонерного товариства. Сума нерозподіленого прибутку зменшується за рахунок нарахованих дивідендів та відрахувань до резервного капіталу, а сума непокритого збитку зменшує розмір власного капіталу товариства. Сума нерозподіленого прибутку поточного року розраховується за формулою (1.1) [113, с. 164]:

$$П_n = П_n^1 + П_ч - Д_n - В \quad (1.1)$$

де $П_n$ – нерозподілений прибуток поточного року;

$П_n^1$ – нерозподілений прибуток за попередній рік;

$П_ч$ – чистий прибуток поточного року;

$Д_n$ – дивіденди за поточний рік;

$В$ – внески на поповнення резервного капіталу.

НП(С)БО 1 [59] та План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [78] виокремлює наступні складові власного капіталу акціонерного товариства: зареєстрований капітал, капітал у дооцінках, додатковий, резервний капітал, нерозподілені прибутки (непокриті збитки), неоплачений, вилучений капітал.

Основний елемент власного капіталу – зареєстрований капітал, який використовується при характеристиці фінансового стану акціонерного товариства. Зареєстрований капітал залежно від організаційно-правової форми може включати: статутний, пайовий капітал, інший зареєстрований капітал, внески до незареєстрованого статутного капіталу [13].

Процес оптимізації фінансової діяльності акціонерного товариства здійснюється у наступній послідовності:

- оцінка складу капіталу в динаміці за період та тенденцій зміни його структури, а також вплив, що вони здійснюють на фінансову діяльність акціонерного товариства – розглядаються такі показники, як коефіцієнти фінансової незалежності, заборгованості, співвідношення між довгостроковими та

короткостроковими зобов'язаннями, коефіцієнт фінансового важеля, показники рентабельності активів та капіталу;

- оцінка основних факторів, що визначають структуру капіталу. До них відносяться (галузеві особливості фінансової діяльності; стадія життєвого циклу акціонерного товариства; кон'юнктура товарного та фінансового ринку; рівень рентабельності фінансової діяльності; податковий тиск на компанію; ступінь концентрації акціонерного капіталу);
- оптимізація структури капіталу акціонерного товариства за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності;
- процес оптимізації структури капіталу за критерієм мінімізації його вартості базується на попередній оцінці власного та позикового капіталу при різних умовах його залучення та здійсненні розрахунків середньозваженої вартості капіталів;
- метод оптимізації структури капіталу за критерієм мінімізації рівня фінансових ризиків пов'язаний з вибором більш дешевих джерел фінансування активів акціонерного товариства;
- граничні межі максимально рентабельної та мінімально ризикової структури капіталу дозволяють визначити поле вибору його конкретних значень на плановий період.

Сутність політики управління фінансовою діяльністю акціонерного товариства і виплат засновникам і власникам капіталу зводиться до вирішення таких питань:

- вибір між джерелами формування капіталу;
- вибір схеми мінімізації податкових платежів;
- вибір форми залучення зовнішніх джерел фінансування і забезпечення їх привабливості на фінансових ринках;
- дивідендної політики, схем виплат власникам капіталу акціонерного товариства і пропорції між реінвестованим прибутком і прибутком, який сплачується власникам.

Політика управління фінансовою діяльністю акціонерного товариства може здійснюватися в такій послідовності:

- ✓ аналіз формування загального обсягу капіталу в передплановому періоді;
- ✓ вивчається співвідношення між зовнішніми і внутрішніми джерелами формування капіталу;
- ✓ оцінюється достатність капіталу у звітному періоді;
- ✓ визначається загальна потреба у капіталі в плановому періоді;
- ✓ у розрізі основних елементів капіталу оцінюється вартість капіталу;
- ✓ забезпечення загального обсягу капіталу в плановому періоді;
- ✓ оптимізація співвідношення внутрішніх і зовнішніх джерел формування власного капіталу.

Управління фінансовою діяльністю акціонерного товариства базується на використанні різноманітних методів і прийомів обґрунтування фінансових рішень. Важливою методологічною основою фінансового менеджменту є його облікова політика, тобто сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються у процесі складання фінансової звітності. Облікова політика суттєво впливає: на фінансові результати діяльності акціонерного товариства, і чим менше зарегламентована діяльність його облікових служб у виборі методів бухгалтерського обліку, тим більше можливостей у фінансових менеджерів для маневру під час розробки фінансових рішень.

Механізм управління фінансовою діяльністю акціонерного товариства повинен спиратися на вибрані категорії, але при цьому останні мають бути достатньо обґрунтованими, враховувати доходи власників акціонерного товариства, а також джерела власних коштів як для фінансування програм розвитку, так і для виплати дивідендів [113, с. 34-36].

Система органів управління акціонерного товариства становить сукупність ієрархічно розташованих, функціонально розмежованих керуючих органів, які у межах своєї компетенції згідно з чинним

законодавством та установчими документами, використовуючи фінансові, матеріальні, інтелектуальні, трудові та інформаційні ресурси, взаємодіють один з одним з метою здійснення ефективного управління об'єднаним капіталом та досягнення балансу усіх учасників корпоративних відносин. Даний процес є складним, однак це сприяє тому, що акціонерна форма господарювання є найбільш відкритою та прозорою і надає можливість захистити права навіть міноритарних акціонерів-аутсайдерів [44, с. 59]. В Україні акціонерна власність виконує важливі функції [114, с. 250]:

- значно розширить джерело накопичення за рахунок внесків в банках;
- акціонерне підприємництво сприяє демократизації управління, створенню їхньої матеріально-технічної бази;
- зменшаться диспропорції в економіці: між попитом і пропозицією;
- за допомогою акціонерної власності можна ефективно регулювати кількість грошей;
- використання акціонерної власності поліпшить якість функціонування і розвитку техніко-економічних відносин;
- широке упровадження акціонерної форми власності буде сприяти раціоналізації процесу управління вищими організаціями;
- інтенсивний розвиток акціонерної справи прискорить міжгалузеве переливання виробничих фондів економічного стимулювання в інші галузі.

Модель мотивації членів органів управління акціонерного товариства відіграє ключову роль в результатах фінансової діяльності акціонерного товариства (додаток Г) Схема інформаційних потоків в акціонерному товаристві наведено в додатку Д [45].

На сьогоднішній день вітчизняні акціонерні товариства потребують вироблення чіткої системи індикаторів, які б визначали не тільки ефективність господарської діяльності з позиції ретроспективи, але і забезпечували фінансових менеджерів та акціонерів інформацією стосовно

майбутнього розвитку акціонерного товариства. До таких показників відносять ринкові індикатори ефективності господарської діяльності (ринкова ціна акції, ринкова капіталізація акціонерного товариства, додана ринкова вартість). Дані показники є індикаторами, які показують яким чином фондовий ринок оцінює акціонерне товариство. Зокрема ринкова капіталізація виступає ринковою ціною, яку інвестори готові заплатити за корпорацію, а додана ринкова вартість суму дооцінки інвесторами власного капіталу. Ці критерії є важливими при оцінці ефективності господарської діяльності, оскільки основними цілями сучасного фінансового менеджменту виступають максимізація ринкової вартості акціонерного товариства та добробуту акціонерів в довгостроковому періоді [92, с. 75-76].

Складові системи забезпечення фінансової безпеки акціонерного товариства дозволяють активізувати зусилля з метою підвищення рівня фінансової безпеки акціонерного товариства і досягнення головної мети їх діяльності. Умовами забезпечення фінансової безпеки акціонерного товариства виступають: безперервний розвиток та вдосконалення фінансової системи; наявність на акціонерному товаристві системи, яка спроможна задовольняти реалізацію фінансових інтересів, цілей і завдань; збалансованість і комплексність фінансових інструментів, важелів та методів, які використовуються на акціонерному товаристві. Саме фінансова безпека акціонерного товариства схильна до впливу посилюючих і дестабілізуючих чинників як зовнішнього, так і внутрішнього впливу [96, с. 99].

Таким чином, акціонерним товариством є господарське товариство, яке має статутний капітал, поділений на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості належних їм акцій. Завданнями ефективного управління фінансовою діяльністю акціонерного товариства є: залучення коштів на найвигідніших умовах та визначення оптимальної структури фінансових ресурсів.

1.3. Особливості методики проведення контролю фінансовою діяльністю акціонерного товариства

У більшості розвинених країн світу контроль є невід'ємним інструментом забезпечення прозорості та цивілізованості економічних відносин. Процеси міжнародної інтеграції, створення єдиного світового простору для користувачів фінансової звітності акціонерних товариств вимагають нових підходів до розвитку контролю в Україні, реформування якого інтенсивно проводиться останні роки [90, с. 53].

Нові реалії суспільного буття в ринкових умовах, глибока еволюція соціально-економічних відносин на основі ринкової парадигми мотивації й стимулювання прогресу породжують необхідність переосмислення і перебудови моделі фінансового контролю. Як засіб фіксації змін та виникнення певних нових суспільно-економічних явищ фінансовий контроль у нових умовах має гнучко реагувати на процеси їх розвитку, а також сам повинен перебувати у постійному процесі розвитку й удосконалення, щоб адекватно відображати ці об'єктивні процеси [91, с. 138].

Процес інтеграції України в міжнародну спільноту супроводжується прийняттям міжнародних правових документів, впровадженням міжнародних стандартів, узгодженням національного та міжнародного законодавства, використанням кращої світової практики. Саме такі процеси відбуваються у сфері контролю фінансової діяльності акціонерних товариств. Однак ці процеси непрості й неоднозначні. Всі країни мають свої власні проблеми, водночас світова спільнота ставить амбіційні завдання – впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та аудиту; розвиток національних підходів до контролю; інтеграція зусиль для виконання заходів контролю; допомога всім органам, що виконують контроль фінансової діяльності акціонерних товариств [62, с. 29].

Сучасні світові тенденції розвитку контролю фінансової діяльності акціонерних товариств спрямовані на своєчасне виявлення

негативних відхилень від поставлених завдань та обґрунтування методів їх усунення.

Наявне розмаїття системних підходів до розуміння сутності фінансового контролю і його ролі в сучасній мікро- і макроекономіці зумовлюється неоднозначністю його структури і неоднорідністю елементів її складових, а різноманітність галузей господарського комплексу і специфіка організаційно-правових форм суб'єктів господарювання роблять неможливим формування його єдиної цілісної концепції.

Цінність контролю зумовлюється, по-перше, тим, що він дозволяє з достатнім ступенем впевненості судити про досягнення визначеної мети, а, по-друге, своєчасно прийняти рішення і скоригувати діяльність в разі її відхилення від ідеалу [119, с. 242-243].

У широкому розумінні під контролем розуміють процес цілеспрямованого впливу на об'єкти управління, який передбачає систематичний нагляд, спостереження за їх діяльністю для виявлення відхилень від установлених норм, правил, вимог чи завдань у процесі їх виконання [66, с. 66]. Під контролем вітчизняні та закордонні вчені розуміють:

- перевіркою, а також спостереженням з метою перевірки [67];
- системою спостереження, співставлення, перевірки і аналізу функціонування керованого об'єкта з метою оцінки обґрунтованості і ефективності прийнятих та таких, що приймаються, управлінських рішень, виявлення ступеня їх реалізації, наявності відхилення фактичних результатів від заданих параметрів і нормативних приписів і прийняття рішень з їх ліквідації [3, с. 180];
- процесом формування інформації про відхилення в стані об'єкта, що спостерігається, від встановленого еталона за умови можливості регулювати, змінювати чи блокувати об'єкт, для усунення виявлених відхилень і обмеження негативних подій у

процесі досягнення цілей діяльності в межах законодавства і оптимальних ризиків [42];

- процесом забезпечення і досягнення цілей [50, с. 281];
- способом організації зворотних зв'язків, завдяки яким орган управління отримує інформацію про хід виконання його рішення [19, с. 124].

Організаційно-економічний зміст контролю фінансової діяльності акціонерного товариства наведено на рис. 1.8.

Рис. 1.8. Методологічний підхід до організаційно-економічного змісту контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

Спираючись на наведені вище твердження, а також думки вчених [1, 2, 9, 17, 22, 29, 33, 63, 72-77, 83, 95, 98, 111, 120] можна констатувати, що контроль фінансової діяльності акціонерного товариства – це оцінка його фінансового стану, що робить можливим визначення недоліків та прорахунків, виявлення та мобілізацію внутрішньогосподарських резервів, збільшення доходів та прибутків, зменшення витрат виробництва, підвищення рентабельності, поліпшення фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства в цілому.

Постулати контролю фінансової діяльності акціонерного товариства має базуватися на основі аналізу практики його проведення, а саме:

- контроль здійснюється за ходом реалізації управлінських рішень, а не за процесом їх прийняття;
- контроль фінансової діяльності акціонерного товариства проводиться задля дослідження ефективності.

Метою контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є пошук шляхів та кількісна оцінка резервів збільшення прибутку і підвищення рентабельності акціонерного товариства на основі ефективного управління його доходами і витратами. Завдання контролю фінансової діяльності акціонерного товариства наведено на рис. 1.9.

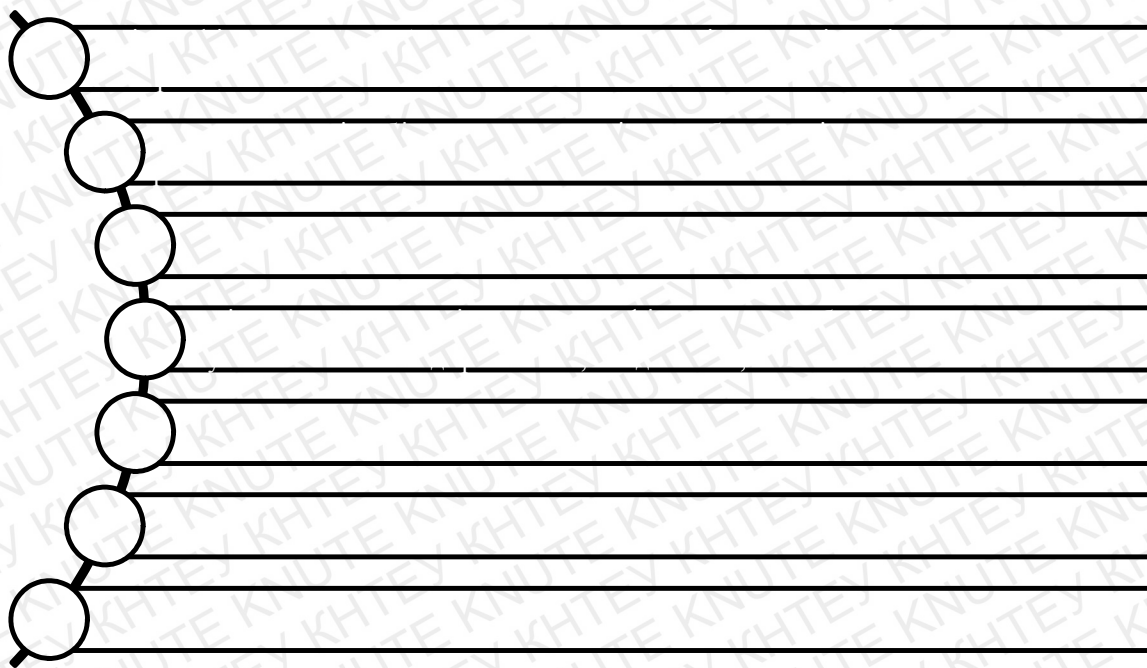

Рис. 1.9. Завдання контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

Основні функції контролю фінансової діяльності акціонерного товариства:

- аналітична – визначення результатів фінансової діяльності акціонерного товариства;
- синтетична – надання рекомендацій для покращення фінансової

діяльності акціонерного товариства;

- контрольна – перевірка акціонерного товариства щодо процесів пошуку резервів поліпшення результатів фінансової діяльності акціонерного товариства.

Предмет контролю фінансової діяльності акціонерного товариства (рис. 1.10) є господарські процеси та операції, пов'язані з фінансовою діяльністю акціонерного товариства, що дозволяє оцінити процес прийняття управлінського рішення.

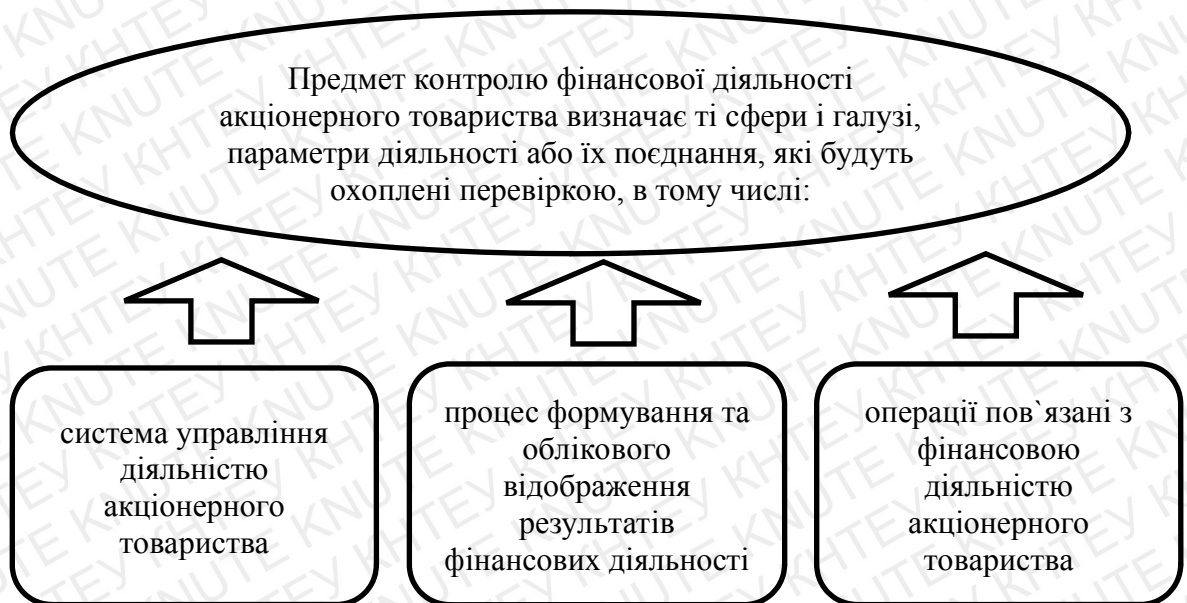

Рис. 1.10. Предмет контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

Об'єкт контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є фінансова діяльність акціонерного товариства. До суб'єктів контролю фінансової діяльності акціонерного товариства відносять: державні органи спеціальної компетенції, підконтрольні суб'єкти.

Методи контролю фінансової діяльності акціонерного товариства: документально-фактичні; аналітичні, математико-статистичні; примусові; організаційні [38]. Методичний інструментарій контролю фінансової діяльності акціонерного товариства наповнюють: загальнонаукові методи контролю (аналіз і синтез, індукція і дедукція, аналогія і моделювання,

абстрагування і конкретизація, системний аналіз) та специфічні методичні прийоми і процедури (методичні прийоми фактичного контролю; методичні прийоми документального контролю).

Контролю фінансової діяльності акціонерного товариства має реалізовуватися на підставі методів збору доказів, наведених на рис. 1.11, які дозволяють оцінити все, що відбувається на акціонерному товаристві за рахунок використання значної кількості аналітичних процедур.

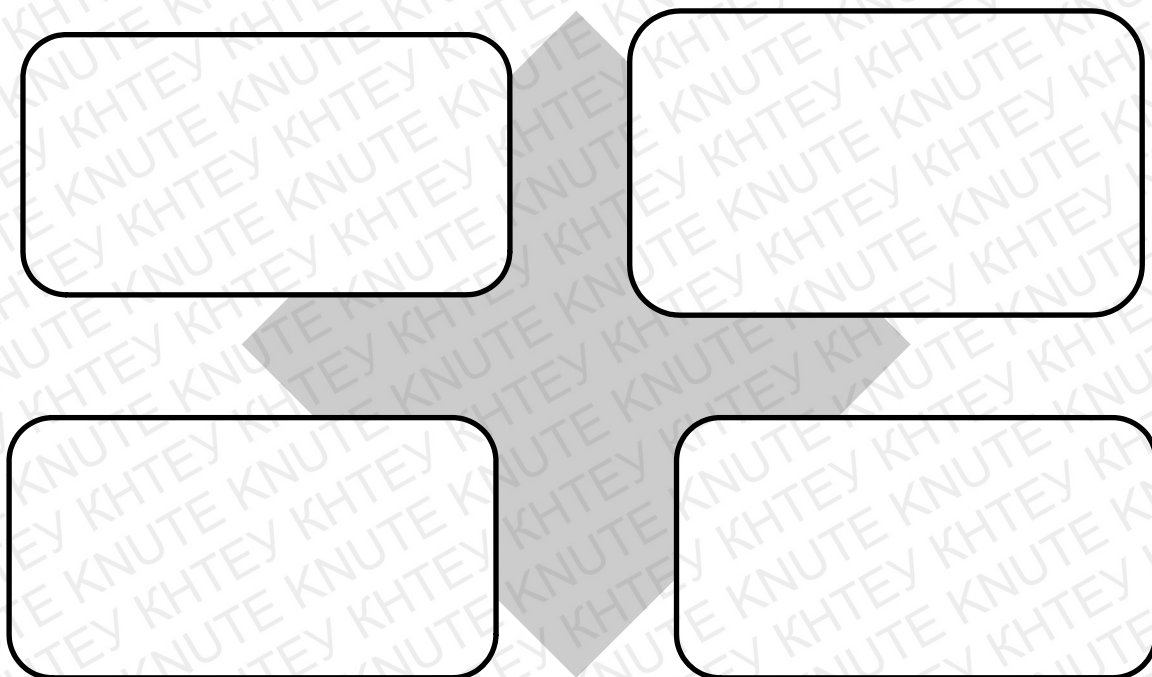

Рис. 1.11. Основні методи збору доказів в контролі фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

Принципи контролю фінансової діяльності акціонерного товариства наведені на рис. 1.12.

Елементи системи контролю фінансової діяльності акціонерного товариства у межах циклу управління, який забезпечує безперервне удосконалення роботи цієї системи, представлено на рис. 1.13. Контроль фінансової діяльності акціонерного товариства є процесом, який забезпечує досягнення поставленої мети; засобом досягнення мети, а не самоціллю; а у здійсненні контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

визначальну роль відіграють люди як суб'єкти контролю, а не регламенти та процедури, важливість яких важко применшити [22, с. 36-37].

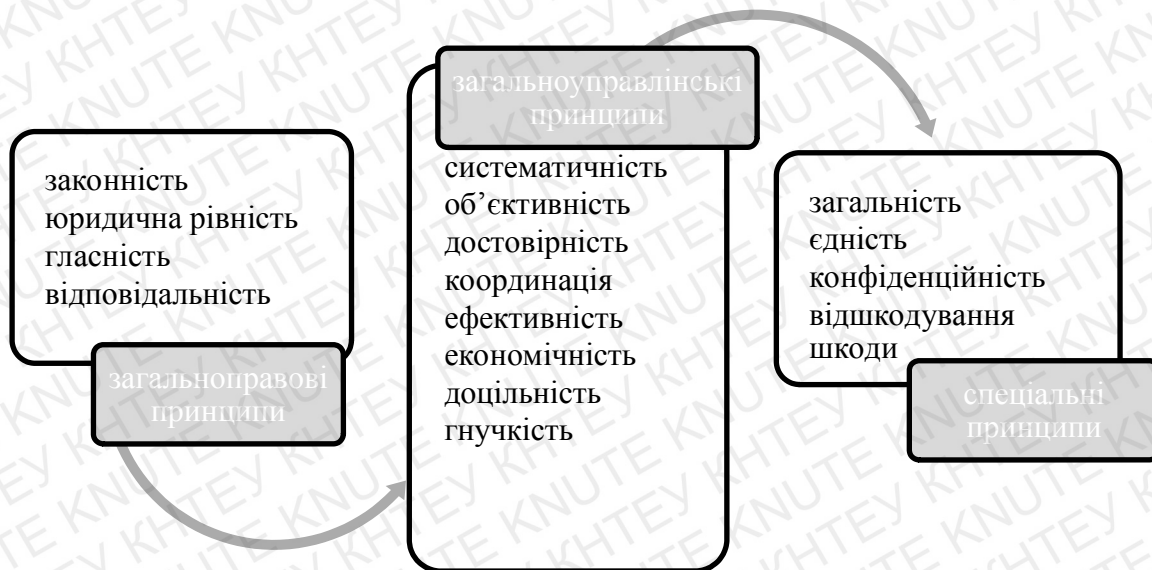

Рис. 1.12. Принципи контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

Рис. 1.13. Схема функціонування системи контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

Організація контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є найприйнятнішою з погляду залучення капіталу, зокрема власного, що пояснюється наступними чинниками [35, с. 388-389]:

- розподіл капіталу на певну кількість акцій рівної номінальної вартості, яка може бути досить малою, що дає можливість залучення як дрібних, так і великих інвесторів;
- високий рівень мобільності корпоративних прав (акцій), особливо, якщо вони котируються на біржі, а отже, мінімальні затрати на передачу прав власності;
- спрощений порядок реалізації права на правонаступництво;
- можливість розміщення емісії серед величезного числа інвесторів, які не претендують на контроль над акціонерним товариством;
- досить детальне нормативне регулювання діяльності акціонерного товариства, що створює умови для захисту інтересів акціонерів, у тому числі від «розмивання» капіталу;
- акціонери відповідають за зобов'язаннями товариства лише в межах належних їм акцій;
- оплата вартості акцій може здійснюватися як у грошовій, так і в майновій формі;
- порівняно низький рівень інформаційної асиметрії, оскільки акціонерні товариства повинні публікувати свою звітність у засобах масової інформації, надавати детальну інформацію при емісії цінних паперів, що в цілому зменшує ризики.

Аналіз і синтез наукових результатів та нормативно-правової бази дали змогу виокремити п'ять стадій процесу контролю фінансової діяльності акціонерного товариства: причинно-наслідкову; попереднього ознайомлення, планування; основного дослідження; завершення проекту; подальшого зовнішнього моніторингу. Кожна стадія характеризується низкою послідовних процедур (контрольно-аналітичних заходів), які можна назвати етапами контролю [103, с. 52]. Етапи і процедури контролю фінансової діяльності акціонерного товариства наведено на рис. 1.14 [27, с. 51].

Рис. 1.14. Етапи і процедури контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором на основі [27]

Ризики, що заважають якісному проведенню контролю фінансової діяльності акціонерного товариства, та ризики в діяльності органа контролю представлені: властивим ризиком, ризиком системи контролю, ризиком не виявлення. Властивий ризик оцінюється на основі професійного судження про зовнішні та внутрішні фактори впливу на діяльність акціонерного товариства. Ризик системи контролю пов'язаний з оцінкою методів і процедур внутрішнього контролю для цілей контролю фінансової діяльності акціонерного товариства. Ризик виявлення пов'язаний з наступними факторами: характер процедур та джерела доказів; терміни виконання перевірки; обсяг процедур [60].

У процесі контролю фінансової діяльності акціонерного товариства має вивчатися:

- ефективність фінансової діяльності акціонерного товариства;
- обґрунтованість поточних та стратегічних планів діяльності акціонерного товариства в розрізі видів діяльності;
- наявність неточностей та неузгодженостей у чинному законодавстві та можливість багатозначного його трактування;
- логічність управлінських рішень, прийнятих керівництвом акціонерного товариства щодо фінансової діяльності;
- обґрунтованість та доцільність політики фінансової діяльності акціонерного товариства.

Проведення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства передбачає виконання наступних вимог:

- контролю фінансової діяльності акціонерного товариства повинен мати чіткі цілі та терміни;
- питання контролю фінансової діяльності акціонерного товариства повинні визначатися на основі їх релевантності;
- контролю фінансової діяльності акціонерного товариства повинен здійснюватися з використанням критеріїв і показників, які забезпечують підстави для формулювання висновків;
- у ході контролю фінансової діяльності акціонерного товариства повинні бути підготовлені необхідні рекомендації щодо усунення виявлених недоліків та підвищення ефективності фінансової діяльності акціонерного товариства.

За результатами контролю фінансової діяльності акціонерного товариства складається акт або довідка. Вимоги до його проведення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства [49, с. 51]:

- послідовність – передбачає здійснення великої кількості контрольних-перевірочних дій, що відповідають нормам законодавства, проводяться в логічній послідовності та спрямовуються на

досягнення необхідного результату, а саме виявлення зловживань та вжиття заходів для уникнення цього явища у майбутньому;

- об'єктивність – передбачає неупередженість дій перевіряючих у процесі здійснення контрольно-перевірочних заходів;
- всебічність – передбачає охоплення усіх аспектів діяльності об'єкта контролю задля недопущення правопорушень, а у разі їх виявлення – прийняття законних управлінських рішень;
- повнота – полягає у вжитті всіх передбачених законом заходів для комплексного вивчення фінансової діяльності об'єкта контролю, виявленні усіх його сильних і слабких сторін;
- результативність – аналіз результатів контрольно-перевірочної роботи та оперативне прийняття рішень щодо виявлених недоліків як у роботі акціонерного товариства, так і контролюючого органу.

Для того щоб контроль фінансової діяльності акціонерного товариства зайняв належне місце в системі фінансового контролю необхідне дотримання принципів умов для його подальшого розвитку, вирішення існуючих проблем та наближення до найкращої міжнародної практики. Передусім потрібно створити адекватну нормативну та методологічну основу для проведення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства, розробити й затвердити єдину концепцію розвитку фінансового контролю, створити еталон в частині критеріїв та показників ефективності використання фінансових ресурсів, у тому числі за різними напрямками витрат [51, с. 61].

Таким чином, контроль фінансової діяльності акціонерного товариства є оцінкою фінансового стану акціонерного товариства, що робить можливим визначення недоліків та прорахунків, виявлення та мобілізацію внутрішньогосподарських резервів, збільшення доходів та прибутків, зменшення витрат виробництва, підвищення рентабельності, поліпшення фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства за рахунок пошуку шляхів збільшення прибутку і підвищення рентабельності на основі ефективного управління доходами і витратами.

Висновки до розділу 1

Фінансова діяльність акціонерного товариства – це підприємницька діяльність за нетоварними операціями, що пов'язані з випуском та реалізацією цінних паперів у межах компетенції акціонерного товариства, виконання зобов'язань перед позичальниками щодо погашення позик та відсотків, орендодавцями – зі здійснення фінансових витрат за фінансовою орендою, учасниками – з розподілу прибутку. Особливості фінансової діяльності акціонерних товариств: основною метою є отримання прибутку; перебуває під тиском держави; фінансування здійснюється власним і позиковим капіталом; рішення приймаються більшістю голосів.

У сучасних умовах акціонерна форма підприємництва виступає могутнім засобом побудови господарської системи, що базується на недержавних формах суспільної відповідальності. Акціонерним товариством є господарське товариство, яке має статутний капітал, поділений на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості належних їм акцій. Завданнями ефективного управління фінансовою діяльністю акціонерного товариства є: залучення коштів на найвигідніших умовах та визначення оптимальної структури фінансових ресурсів.

Контроль фінансової діяльності акціонерного товариства – це оцінка його фінансового стану, що робить можливим визначення недоліків та прорахунків, виявлення та мобілізацію внутрішньогосподарських резервів, збільшення доходів та прибутків, зменшення витрат виробництва, підвищення рентабельності, поліпшення фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства в цілому. Метою контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є пошук шляхів та кількісна оцінка резервів збільшення прибутку і підвищення рентабельності акціонерного товариства на основі ефективного управління його доходами і витратами.

РОЗДІЛ 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

2.1. Економічна характеристика ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій»

Публічне акціонерне товариство «Лисичанський склозавод «Пролетарій», розташовується в місті Лисичанськ (Луганська область) на території промислово-розвиненого регіону України – Донбас. Публічне акціонерне товариство «Лисичанський склозавод «Пролетарій» працює понад 90 років. Завод здійснює свою діяльність переважно на ринку виробництва листового скла для будівельних підприємств України, країн СНД, також 25-30% виробленої продукції поставляється на експорт.

У 2001 році підприємство було реорганізовано на Закрите акціонерне товариство, (ЗАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій»), а у 2010 в Публічне акціонерне товариство (ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій»).

Юридична та фактична адреса ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій»: Україна, Луганська обл., м. Лисичанськ, вул. Мічуріна, 1.

Керівником ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» є Барановський Юрій Михайлович.

У квітні 2015 р ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» спільно з компанією ТОВ «ЛізінгІнвест» – офіційним дистриб'ютором та фінансовим партнером в сфері кредитування, розпочав складання та встановлення нового високоякісного обладнання по промисловій переробці скла.

Предметом діяльності ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» є:

- виробництво скла та виробів зі скла, у тому числі: виробництво листового скла; формування й оброблення листового, порожнистого скла, скловолокна; виробництво й оброблення інших скляних виробів;

- надання послуг з фотодруку на склі, загартування скла та порізки скла;
- здійснення зовнішньоекономічної діяльності всіх видів, в тому числі експорт, імпорт продукції, робіт, послуг;
- операції з нерухомим майном, у тому числі: купівля та продаж власного нерухомого майна; надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.

ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» здійснює зовнішньоекономічну діяльність: посередницьку діяльність щодо імпортно-експортних операцій з іноземними партнерами, продаж листового скла.

ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» надає послуги з будівництва, у тому числі: організація будівництва будівель; будівництво житлових і нежитлових будівель; займається виробництвом пластмасових виробів, у тому числі: виробництво плит, листів, труб і профілів із пластмас; виробництво тари з пластмас; виробництво будівельних виробів із пластмас; виробництво інших виробів із пластмас.

ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» здійснює операції з нерухомим майном, у тому числі: купівля та продаж власного нерухомого майна; надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.

ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» проводить діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування, у тому числі: надає в оренду вантажні автомобілі; будівельні машини і устаткування; офісні машини і устаткування, у тому числі комп'ютери та інші машини, устаткування та товари.

Здійснює торгівельну діяльність, у тому числі оптову, дрібнооптову, роздрібну, комісійну, торгово-закупівельну та торгово-посередницьку.

ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» займається купівлею, продажем, орендою, наданням в оренду та безоплатним користуванням землі;

здійснює розробку, виготовлення та реалізацію засобів виробництва; надає послуги по збереженню товарно-матеріальних послуг.

Причинами виходу ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» на міжнародний ринок є: пошук нових ринків збуту продукції, пошук нових технологій, пошук нових ринків сировини, праці та капіталів, пошук способів здешевлення виробничого процесу, пошук регіонів з податковими пільгами чи потреба в отриманні оборотного капіталу.

Джерелами формування майна ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» є: грошові і матеріальні внески акціонерів; доходи, одержані від реалізації товарів, робіт, послуг, а також від здійснення інших видів господарської діяльності; доходи від цінних паперів; надходження від продажу та здачі в оренду майнових об'єктів, що належать ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій», придбання майна інших осіб; кредити банків та інших кредитно-фінансових установ; безоплатні або благодійні внески, пожертвування юридичних та/або фізичних осіб; інші джерела.

Відповідно до облікової політики управління ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» здійснюють (рис. 2.1):

- загальні збори акціонерів – вищий орган ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій»;
- наглядова рада – орган, який здійснює захист прав акціонерів, і, в межах компетенції, контролює та регулює діяльність виконавчого органу ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій»;
- правління ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» – виконавчий орган, який здійснює управління поточною діяльністю ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій»;
- ревізійна комісія – контролюючий орган ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій», який здійснює перевірку фінансово-господарської діяльності. Ревізійна комісія складається з

чотирьох членів, які обираються Загальними зборами строком на три роки.

Рис. 2.1. Структура органів управління та контролю ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій»

Джерело: розроблено автором

Функціями ревізійної комісії є: контроль за виконанням Правлінням ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» річних фінансових планів; аналіз ефективності та повноти виконання Правлінням ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» рішень Загальних зборів та Наглядової ради щодо питань фінансово-господарської діяльності; аналіз цін, за якими ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» закуповує сировину, комплектуючі, матеріали, обладнання, а також реалізує готову продукцію (надає послуги); контроль за своєчасним та повним здійсненням розрахунків з бюджетом; контроль за нарахуванням, своєчасністю та повнотою виплати дивідендів; аналіз ефективності використання кредитних ресурсів, які залучаються ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій»; аналіз фінансового стану, його платоспроможності, ліквідності активів, виявлення резервів для поліпшення економічного стану підприємства і розробка рекомендацій для органів управління ПАТ «Лисичанський склозавод

«Пролетарій». Ревізійна комісія також здійснює функції аналізу фінансової діяльності.

Організаційна структура ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» представлена на рис. 2.2. Як ми бачимо на рис. 2.2, структура ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» складається з керівника, якому підпорядковуються відділи постачання, запасів, транспортування, збуту, складування, виробництва, начальник планово-фінансового розділу та технологічний відділ.

Рис. 2.2. Організаційна структура ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій»

Джерело: розроблено автором

Зареєстрований (пайовий) капітал ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» становить 3900,00 тис. грн. Шляхами збільшення розміру статутного капіталу ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» є: розміщення додаткових акцій існуючої номінальної вартості; підвищення номінальної вартості акцій. Збільшення статутного капіталу ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» із залученням додаткових внесків здійснюється шляхом розміщення додаткових акцій. Збільшення статутного

капіталу акціонерного ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» без залучення додаткових внесків здійснюється шляхом підвищення номінальної вартості акцій.

ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» здійснює оперативний та бухгалтерський облік результатів своєї діяльності, а також веде статистичну звітність та подає її у встановленому порядку та обсязі органам державної статистики. Перший фінансовий рік починається з дати реєстрації ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» і завершується 31 грудня цього ж року, наступні фінансові роки визначаються відповідно до календарних. Фінансово-господарська діяльність здійснюється відповідно до планів, які затверджуються Наглядовою радою. ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» публікує щорічно для загального відома річний звіт, бухгалтерський баланс, відомості про прибутки і збитки, а також іншу інформацію, передбачену законом. Річний звіт про результати діяльності попередньо погоджується Наглядовою радою ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» протягом 90 календарних днів після закінчення фінансового року. Відповідальність за організацію, стан та достовірність бухгалтерського обліку, своєчасного надання щорічного звіту та іншої фінансової звітності у відповідні органи, а також відомостей про діяльність ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій», які надаються акціонерам, кредиторам та в засоби масової інформації, несе персонально Голова Правління ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій».

Річна фінансова звітність ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» підлягає обов'язковій перевірці незалежним аудитором. Посадові особи ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» зобов'язані забезпечити доступ незалежного аудитора до всіх документів, необхідних для перевірки результатів фінансово-господарської діяльності.

Спеціальна перевірка фінансово-господарської діяльності акціонерного проводиться за його рахунок Ревізійною комісією. Така перевірка проводиться за ініціативою Ревізійної комісії, за рішенням Загальних зборів,

Наглядової ради, Правління ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» або на вимогу акціонерів, які на момент подання вимоги сукупно є власниками більше 10 відсотків простих акцій ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій».

Порядок розподілу прибутку і покриття збитків ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» визначається рішенням Загальних зборів відповідно до чинного законодавства України та Статуту ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій». За рахунок чистого прибутку, що залишається в розпорядженні ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій»:

- виплачуються дивіденди;
- створюється та поповнюється резервний капітал;
- накопичується нерозподілений прибуток (покриваються збитки).

Резервний капітал ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» формується у розмірі 15 відсотків статутного капіталу. Резервний капітал формується шляхом щорічних відрахувань від чистого прибутку або за рахунок нерозподіленого прибутку. До досягнення встановленого Статутом розміру резервного капіталу розмір щорічних відрахувань не може бути меншим ніж 5 відсотків суми чистого прибутку ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» за рік. Резервний капітал створюється для покриття збитків, а також для виплати дивідендів за привілейованими акціями. Напрями використання додаткових фінансових ресурсів, отриманих за рахунок накопичення нерозподіленого прибутку, затверджуються Загальними зборами акціонерів. ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» покриває збитки відповідно до вимог чинного законодавства України.

За проведеним аналізом структури ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій», ми можемо спостерігати відсутність посади аналітика, що є мінусом у функціонуванні ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій». Ми б порадили внести поправки до організаційної структури, а саме включити до фінансового відділу аналітика. На контрольно-аналітичний підрозділ

ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій», на нашу думку, необхідно покласти такі завдання:

- аналіз загальної картини функціонування ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій»;
- сприяння керівництву ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» в об'єктивній оцінці фінансово-економічної ситуації;
- техніко-економічні дослідження з метою виявлення невикористаних резервів і підготовка можливих варіантів дій щодо підвищення ефективності господарювання;
- розробка та обґрунтування оперативних і стратегічних рішень щодо покращання фінансової діяльності і результативності;
- організація системи управління та основних бізнес-процесів ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій».

ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» активно приймає участь у державних тендерах (рис. 2.3).

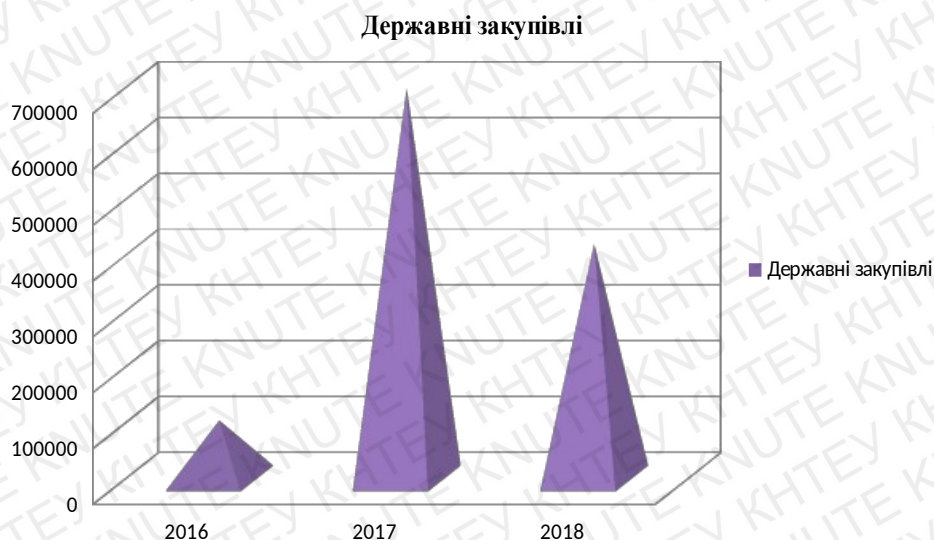

Рис. 2.3. Динаміка державних закупівель ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» за 2016-2018 рр.

Джерело: побудовано автором

Для оцінки діяльності ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» варто проаналізувати показники, які характеризують його ринкову привабливість (рис. 2.4-2.8).

Частка ринку – відносна частка акціонерного товариства в межах сукупної виручки на ринку з точки зору її основної діяльності. Показник (2.1) вказує на ринкову потужність акціонерного товариства (рис. 2.4).

$$Ч_p = \frac{B_{сз}}{B_p} \times 100\% \quad (2.1)$$

де $Ч_p$ – частка ринку;

$B_{сз}$ – виручка акціонерного товариства;

B_p – виручка ринку.

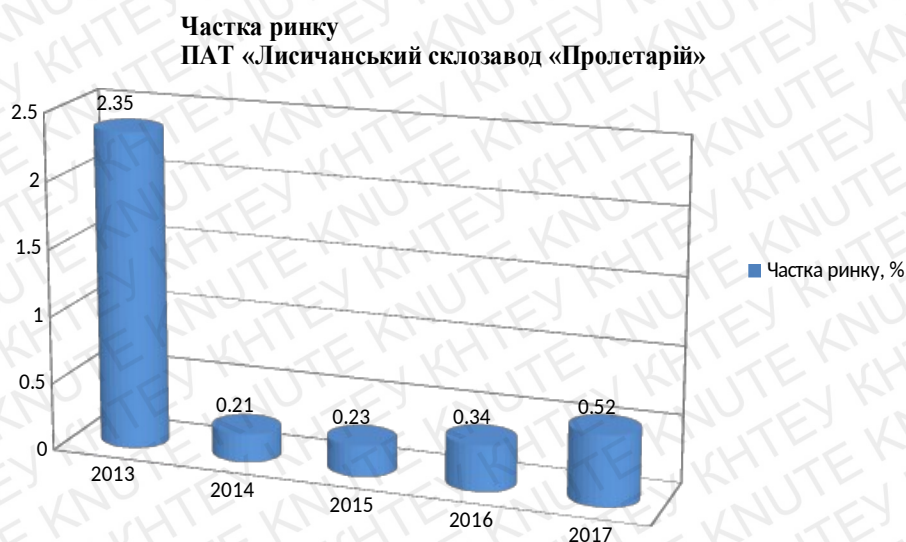

Рис. 2.4. Динаміка частки ринку ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» за 2013-2017 рр.

Джерело: побудовано автором

Місце на ринку – порядковий номер (ранг) акціонерного товариства серед інших фірм на ринку її основної діяльності, поранжованих по виручці. Загалом, чим менше значення, тим більше акціонерне товариство. Показник залежить не тільки від ринкової потужності, але і від загальної кількості акціонерних товариств на ринку (рис. 2.5).

Рис. 2.5. Динаміка місця ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» на ринку за 2013-2017 рр.

Джерело: побудовано автором

Абсолютний приріст виручки характеризує збільшення або зменшення чистого доходу акціонерного товариства за рік. Хоча високий приріст може свідчити про позитивну динаміку зростання продажів, його слід зіставляти з розміром самої компанії (рис. 2.6).

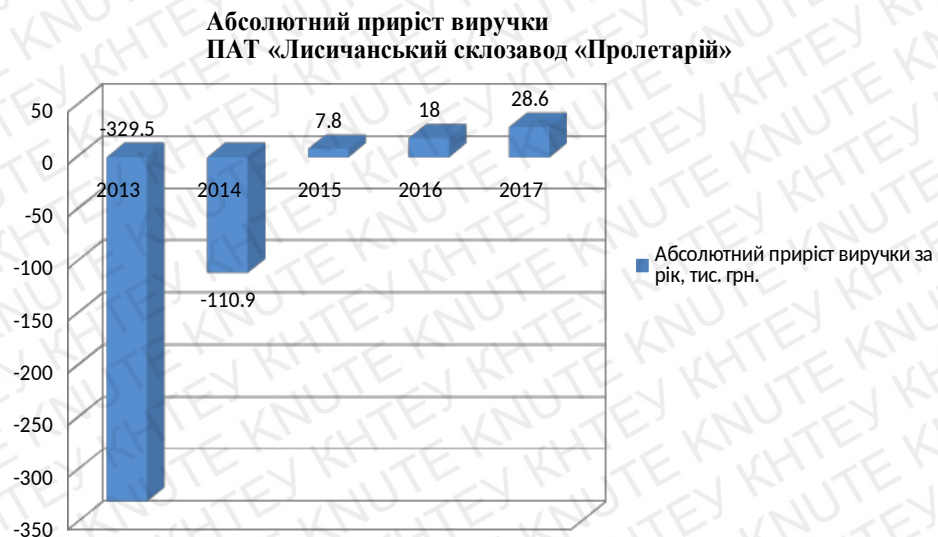

Рис. 2.6. Динаміка абсолютного приросту виручки ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» за 2013-2017 рр.

Джерело: побудовано автором

Відносний приріст виручки вказує, на скільки відсотків змінився чистий дохід акціонерного товариства за рік. Високі темпи приросту можуть свідчити як про позитивну динаміку зростання продажів, так і про низьку базу порівняння, що характерно для нових або невеликих акціонерних товариств (рис. 2.7). Тому даний показник слід розглядати в комплексі з абсолютним приростом.

Відносний приріст виручки ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» за рік

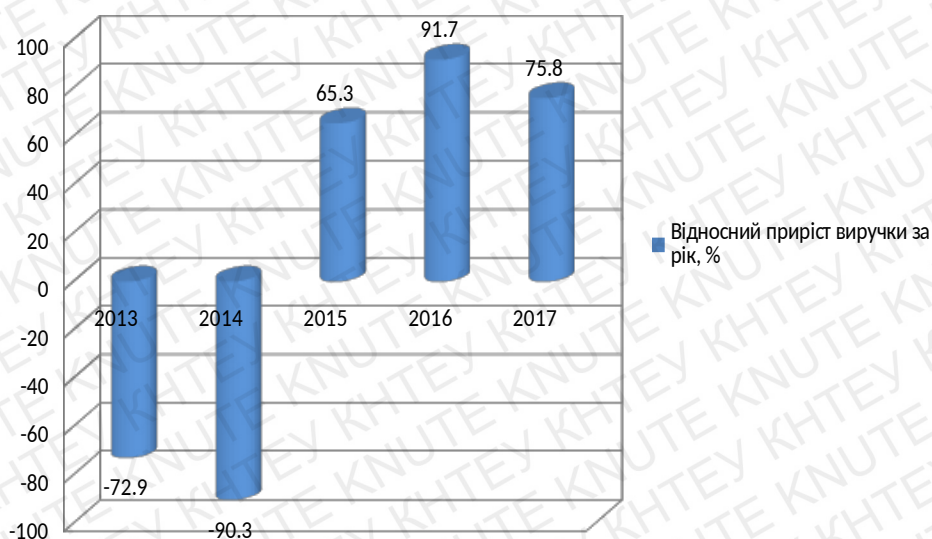

Рис. 2.7. Динаміка відносного приросту виручки ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» за 2013-2017 рр.

Джерело: побудовано автором

Сукупний середньорічний темп зростання виручки (2.2) характеризує стійкість розвитку акціонерного товариства за 3 попередні роки. Індикатор вказує, на скільки відсотків зростав в своїй діяльності акціонерного товариства в середньому за рік (рис. 2.8).

$$CAGR = \left(\left(\frac{B_1}{B_{-3}} \right)^{\frac{1}{3}} - 1 \right) \times 100\% \quad (2.2)$$

де CAGR – сукупний середньорічний темп зростання виручки;

B_1 – розмір виручки за звітний період;

B_{-3} – розмір виручки три роки тому.

CAGR ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій»

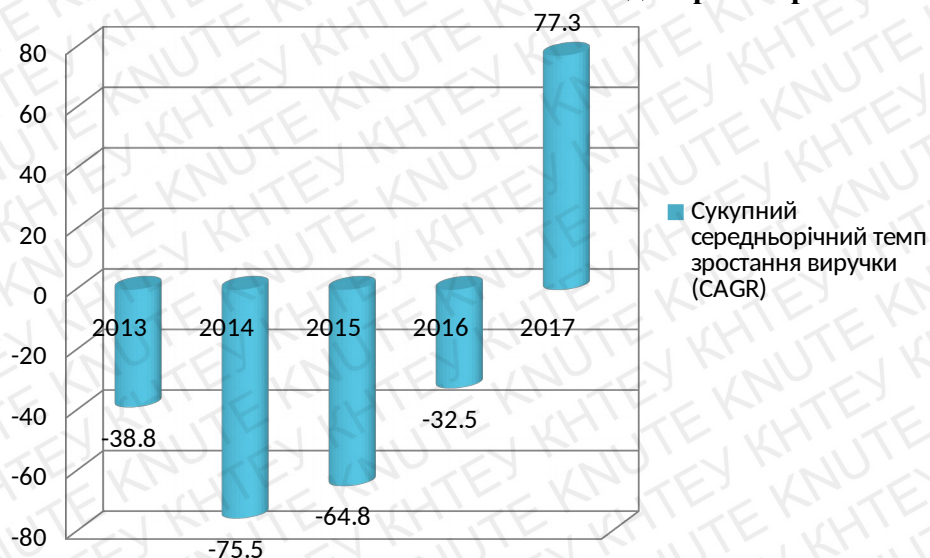

Рис. 2.8. Динаміка сукупного середньорічного темпу зростання виручки (CAGR) ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» за 2013-2017 рр.

Джерело: побудовано автором

Для того, щоб мати краще уявлення про фінансове становище акціонерного товариства необхідно провести аналіз показників його діяльності. Для цього використано звітність ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» (додатки Е, Ж, З, И, К). Детальний аналіз фінансової діяльності ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» розглянуто в пп. 3.2.

Таким чином, аналізуючи діяльність ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій», варто відзначити, що в цілому спостерігається тенденція до погіршення, оскільки показники діяльності акціонерного товариства, спадають, наприклад рентабельність активів зменшилась на 67,06 %, а ріст прибутку зменшився на 35,92 %.

2.2. Організаційно-інформаційна модель контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Формалізація контрольного процесу передбачає побудову організаційно-інформаційної моделі контролю фінансової діяльності акціонерного товариства. Важливим принципом побудови організаційно-інформаційної моделі контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є забезпечення повноти інформації щодо фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства та її економічних наслідків.

Організаційно-інформаційна модель контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є стислою характеристикою контрольного процесу щодо його мети і завдань, суб'єктів і об'єктів дослідження, системи показників, які визначають параметри об'єктів, інформаційного та методичного забезпечення.

З метою поліпшення контрольної роботи з вивчення фінансової діяльності акціонерного товариства рекомендується здійснювати відповідні організаційні етапи:

- визначити конкретні об'єкти контролю фінансової діяльності акціонерного товариства;
- визначити суб'єкти їх дослідження, розподілити обов'язків між ними;
- здійснити інформаційне забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства;
- розробити та мати у володінні та практичному застосуванні методичне забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства;
- забезпечити своєчасну та оперативну аналітичну обробку;
- здійснювати належним чином оформлення результатів контролю фінансової діяльності акціонерного товариства.

Організаційно-інформаційної моделі є способом формалізації контролю фінансової діяльності акціонерного товариства. Вона складається з шести взаємопов'язаних блоків. Кожен блок загальної моделі визначає процеси та явища, оціночні показники та джерела їх інформації, а також зацікавлених суб'єктів контролю фінансової діяльності акціонерного товариства [108].

Розглянемо організаційно-інформаційну модель контролю фінансової діяльності ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» (рис. 2.9, рис. 2.10, рис. 2.13, рис. 2.15, рис. 2.17, рис. 2.19).

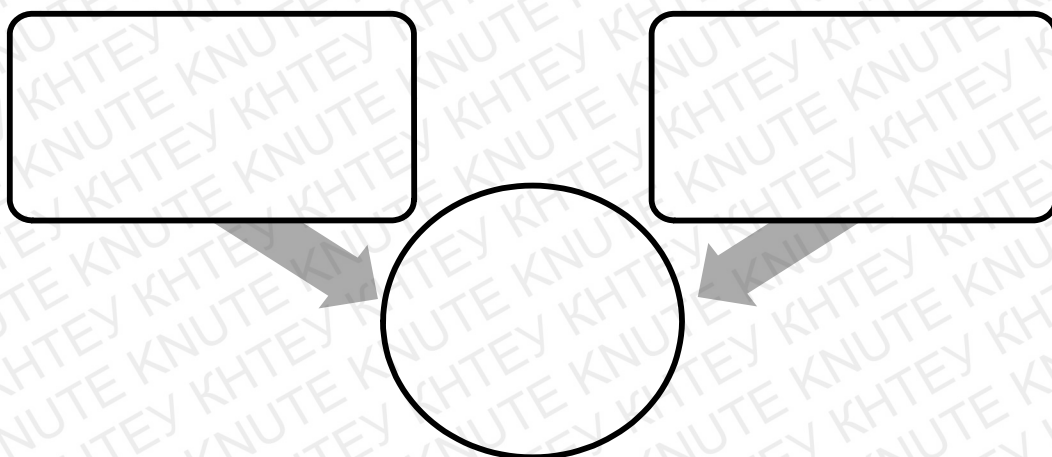

Рис. 2.9. Мета і завдання контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

Метою контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є надання інформації системі управління про фінансову діяльність акціонерного товариства та можливості її оптимізації.

Завданнями контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є оцінка дій персоналу управління акціонерного товариства завдяки аналізу фінансової діяльності; виявлення чинників, які призвели до фактичного положення на акціонерному товаристві; оцінка подальшої зміни фінансової діяльності акціонерного товариства.

На рис. 2.11 та рис. 2.12 наведено об'єкти та суб'єкти контролю фінансової діяльності акціонерного товариства.

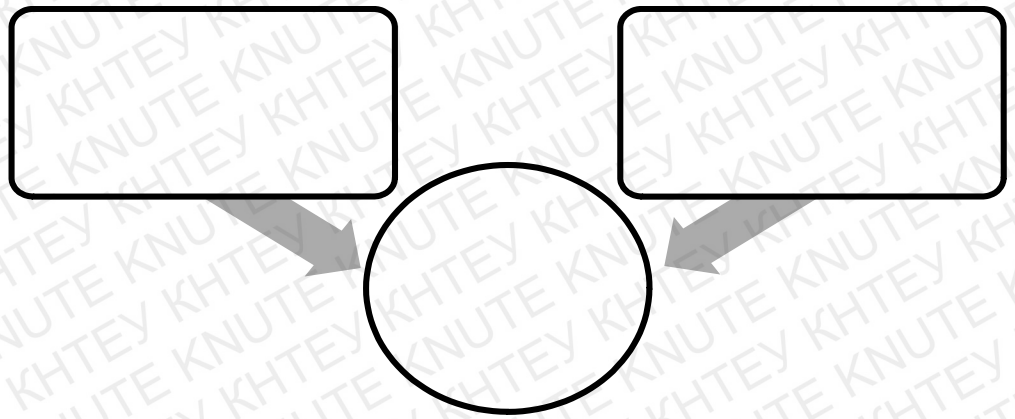

Рис. 2.10. Об'єкт та суб'єкт контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

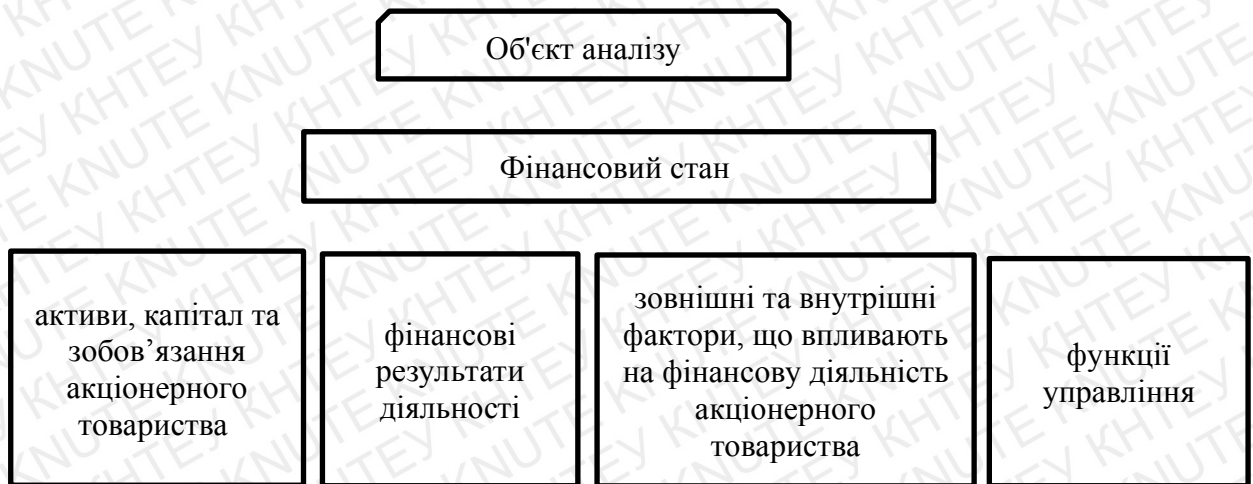

Рис. 2.11. Об'єкти контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

Рис. 2.12. Суб'єкти контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

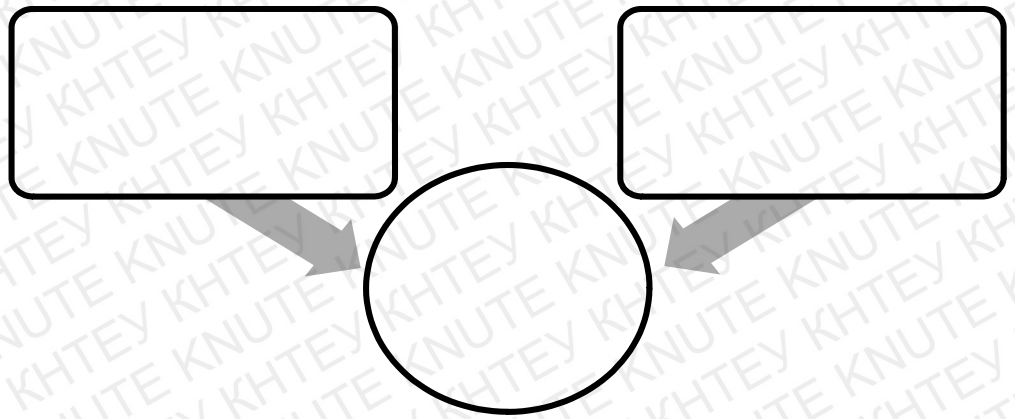

Рис. 2.13. Система економічних показників контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

Наявність об'єктивної вихідної інформації, оперативне її збирання та обробка, вірне проведення відповідних аналітичних розрахунків допомагають виявленню причин негативних явищ та розробці заходів з оптимальної величини витрат та зростання відповідних доходів фінансової діяльності (рис. 2.14).

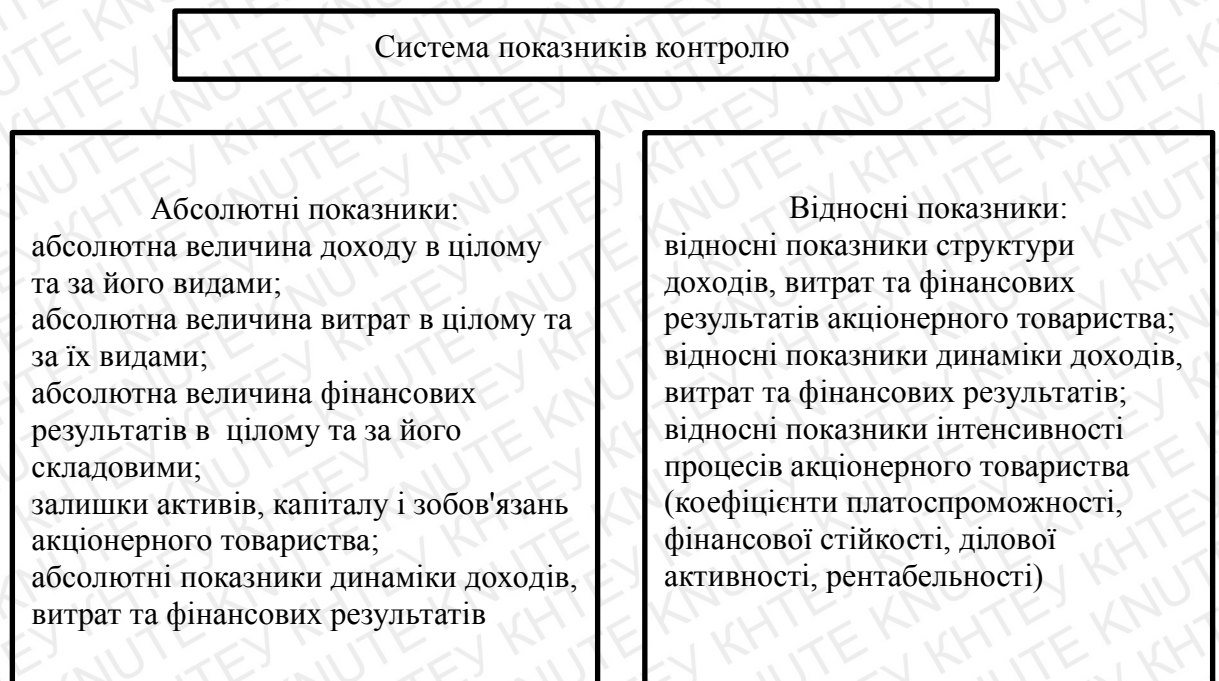

Рис. 2.14. Система показників контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

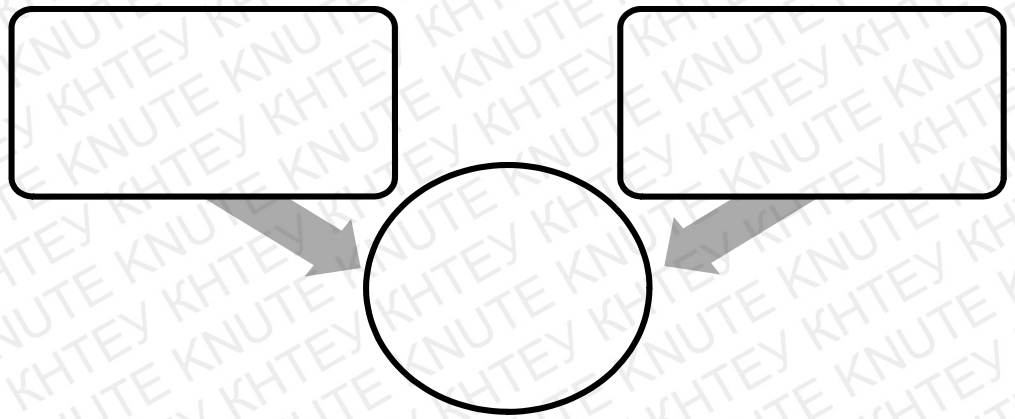

Рис. 2.15. Інформаційне забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

Інформаційне забезпечення фінансової діяльності має складну структуру і визначається різними чинниками, а саме: рівнем керівництва, цільовим призначенням інформації, складом користувачів. На рівні акціонерного товариства основу інформаційного забезпечення фінансової діяльності становлять бухгалтерські дані. Джерела інформації та інформаційне забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства зображено на рис. 2.16.

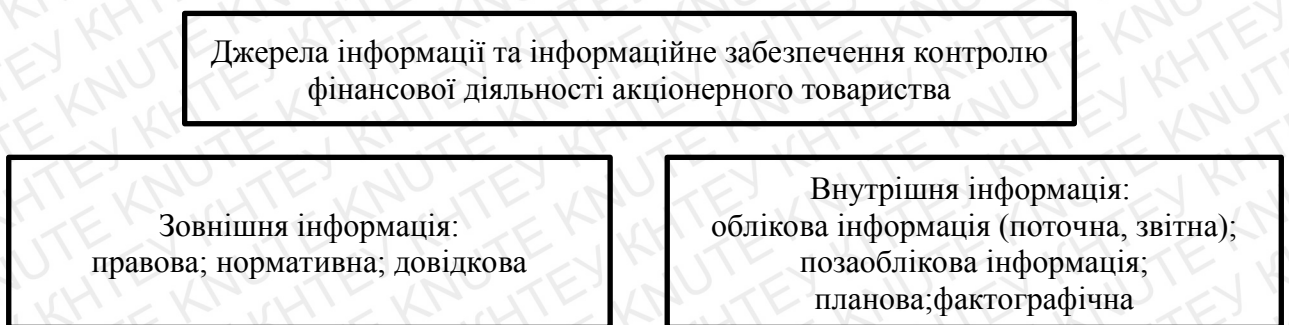

Рис. 2.16. Джерела інформації та інформаційне забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

Базова модель обробки вхідної інформації та якість одержаних результатів безпосередньо залежать від джерел інформації, які використовуються при здійсненні контролю, а саме:

- первинні документи – розрахунки та довідки бухгалтерії, накладні, рахунки, товарно-транспортні накладні;
- фінансова звітність;
- інші джерела (бізнес-план, фінансовий план, управлінська звітність, матеріали маркетингових досліджень, матеріали ревізій або аудиторських перевірок, результати попередніх аналітичних досліджень).

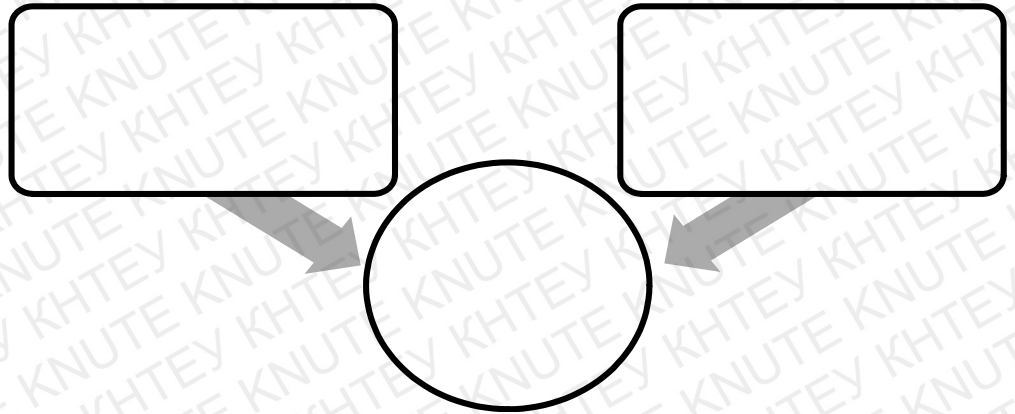

Рис. 2.17. Методичні прийоми обробки первинної інформації контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

Велика увага приділяється обробці економічної інформації, яка здійснюється на акціонерних товариствах за різними методами (рис. 2.18).

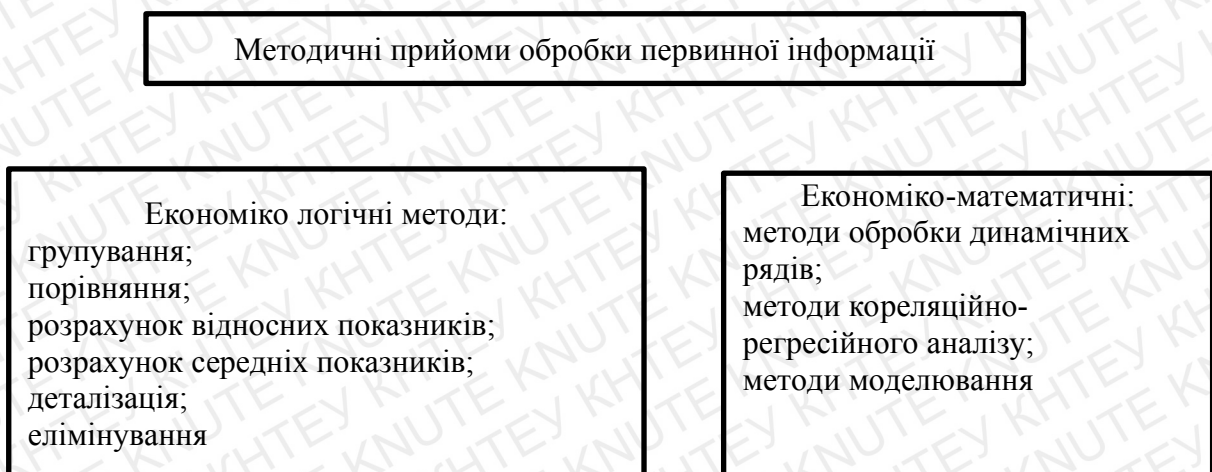

Рис. 2.18. Методи обробки первинної інформації контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

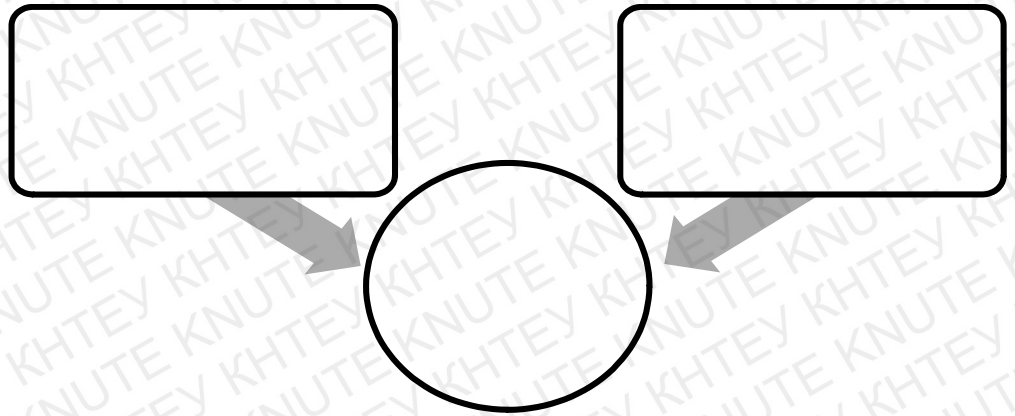

Рис. 2.19. Узагальнення та реалізація результатів контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

Узагальнюючим результатом контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є методичні способи, які представлені на рис. 2.20.

Методичні способи узагальнення і реалізації результатів контролю

систематизація інформації;
кількісна оцінка втрачених прибутків;
кількісна оцінка потенційного збільшення прибутків;
оцінка вірогідності прогнозованих фінансових результатів;
розробка багатоваріантних заходів щодо поліпшення фінансових результатів діяльності акціонерного товариства у майбутньому періоді;
оформлення результатів аналізу і передача їх в управлінські структури для реалізації запропонованих заходів

оцінка заходів поліпшення фінансових результатів з точки зору їх найбільшої відповідності фінансовій стратегії акціонерного товариства;
вибір оптимального варіанту заходів щодо поліпшення фінансових результатів діяльності акціонерного товариства;
прийняття рішення щодо реалізації обраного варіанту заходів;
доведення прийнятого рішення до виконавців;
забезпечення контролю за виконанням прийнятих рішень

Рис. 2.20. Методичні прийоми узагальнення і реалізації результатів контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

Ключовим елементом процедури контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є модель обробки вхідної інформаційної бази [102, с. 692]. Побудова організаційно-інформаційної моделі контролю фінансової діяльності акціонерного товариства дозволяє чітко систематизувати і конкретизувати об'єкти, суб'єкти, джерела інформації та методичні прийоми. Організаційні питання, які вирішуються на рівні розробки моделі контролю фінансової діяльності акціонерного товариства, стосуються характеристики його суб'єктів, об'єктів, мети і завдань та методичного забезпечення. Інформаційні питання охоплюють побудову інформаційної бази контролю фінансової діяльності акціонерного товариства: визначення джерел інформації, характеристику інформаційного забезпечення та розробку системи показників, за допомогою яких передбачається досліджувати об'єкти контролю фінансової діяльності акціонерного товариства. Важливим принципом створення інформаційної бази контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є забезпечення повноти інформації щодо досліджуваного об'єкта [108].

Послідовна реалізація елементів наведеної у організаційно-інформаційної моделі контролю фінансової діяльності акціонерного товариства, за відсутності надзвичайних обставин, забезпечує досягнення поставленої мети.

Таким чином, організаційно-інформаційна модель контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є стислою характеристикою його об'єктів та суб'єктів, мети і завдань, системи показників, що визначають параметри об'єктів, інформаційної бази, методів і прийомів перетворення економічної інформації, узагальнень результатів контролю фінансової діяльності акціонерного товариства.

2.3. Особливості облікового відображення операцій фінансової діяльності акціонерного товариства

На сучасному етапі розвитку ринкової економіки посилюється роль і значення системи обліку як системи, що відповідає за інформаційне забезпечення менеджменту акціонерного товариства, сприяє найефективнішому використанню всіх його наявних ресурсів, забезпечує повноту та достовірність відображення даних про фінансово-майновий стан акціонерного товариства.

Відповідно до чинного законодавства, діюча система обліку передбачає багатоваріантність відображення операцій з формування й зміни складових капіталу акціонерного товариства, що зумовлює необхідність дослідження з метою з'ясування особливостей та специфіки даної ділянки обліку на підприємствах акціонерної форми власності та удосконалення бухгалтерського відображення зазначених операцій.

Організація обліку фінансової діяльності акціонерного товариства повинна забезпечувати власників і всіх зацікавлених користувачів інформації повною та достовірною інформацією про процеси на акціонерному товаристві [65, с. 75]. Суттєвою проблемою в організації фінансової діяльності акціонерного товариства є неналежне здійснення фінансової роботи, відсутність оцінки та фінансових прогнозів, роль яких посилюється в період коливання економічних циклів та нестабільності економічного середовища країни. Для підвищення рентабельності та фінансового результату акціонерному товариству необхідно чітко встановити визначення оптимального результату фінансової діяльності, врегулювати взаємовідносини між відділами фінансової служби, зокрема, бухгалтерським та фінансовим [46, с. 238].

Господарські засоби мають різні джерела свого утворення. Деякі з них стають власністю акціонерного товариства внаслідок внеску до статутного капіталу засновниками, інші купуються за рахунок або власних коштів

акціонерного товариства, або позик інших юридичних чи фізичних осіб. На основі поділу джерел формування господарських засобів акціонерного товариства на власні та залучені, його капітал теж поділяється на власний та залучений [14].

Частину виробленої продукції (робіт, послуг) акціонерного товариства використовують для власних потреб. Інша частина реалізується на сторону. Кругообіг засобів на акціонерному товаристві завершується процесом реалізації, внаслідок якого господарюючий суб'єкт отримує виручку в грошовій формі. Як економічна категорія, дохід є потоком грошових коштів та інших надходжень за певний період, отриманим від продажу товарів, робіт, послуг. Важливе місце серед економічних категорій належить чистому доходу, який відображає вартість виробленого продукту для суспільства та визначається як різниця між вартістю продукту й витратами на його виробництво [12, с. 494].

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи та розкриття її у фінансовій звітності визначає П(С)БО 15 «Дохід» [81] дохід – збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників), за умови, що оцінки доходу може бути достовірно визначена. Відповідно до МСБО 18 «Дохід» [52] дохід – валове надходження економічних вигод протягом певного періоду, що виникає в ході звичайної діяльності, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу. Застосування принципів нарахування та відповідності під час визнання доходів як елементів фінансової звітності відображено на рис. 2.21.

Не визнаються доходами, оскільки не є економічними вигодами, які надходять на акціонерне товариство, і не спричинюють збільшення власного капіталу такі суми, що отримуються від інших осіб [8, с. 751]:

- сума податку на додану вартість, акцизів, інших податків і

обов'язкових платежів, що підлягають перерахуванню до бюджету й позабюджетних фондів;

- сума надходжень за договором комісії, агентським та іншим аналогічним договором на користь комітента, принципала;
- сума попередньої оплати продукції (товарів, робіт, послуг);
- сума авансу в рахунок оплати продукції (товарів, робіт, послуг);
- сума завдатку під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено відповідним договором;
- надходження, що належать іншим особам;
- надходження від первинного розміщення цінних паперів.

Рис. 2.21. Умови визнання доходів у фінансовій звітності

Джерело: розроблено автором на основі [52]

Дохід відображається у бухгалтерському обліку в сумі справедливої вартості активів, що отримані або підлягають отриманню. Важливе значення для визнання моменту визнання доходу має економічний зміст господарської операції, внаслідок якої отримується дохід. Дохід від реалізації може бути визнаний як на дату відвантаження, так і до чи після неї. Акціонерне товариство отримує доходи від операційної звичайної, надзвичайної діяльності. Для узагальнення інформації про доходи від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, а також від надзвичайних подій, для

обліку доходів і результатів діяльності призначені рахунки Класу 7 «Доходи і результати діяльності» [100, с. 686-687].

Рахунок 73 «Інші фінансові доходи» призначено для обліку доходів, які виникають у ході фінансової діяльності акціонерного товариства, зокрема дивідендів, відсотків та інших доходів від фінансової діяльності, які не обліковуються на рахунку 72 «Дохід від участі в капіталі». За кредитом рахунку відображається визнана сума доходу, за дебетом – списання кредитового обороту на рахунок 79 «Фінансові результати» [100, с. 699]. Типова кореспонденція обліку доходів від фінансової діяльності наведена у таблиці 2.1 [12, с. 520-521].

Таблиця 2.1

Облік доходів від фінансової діяльності

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	Віднесено на фінансові результати дохід, отриманий від інвестицій в дочірні, асоційовані або спільні підприємства	72 «Дохід від участі в капіталі»	792 «Результат фінансових операцій»
2	Віднесено інші фінансові доходи на фінансові результати	73 «Інші фінансові доходи»	792 «Результат фінансових операцій»
3	Визнано інший фінансовий дохід у зв'язку зі зменшенням зобов'язання за довгостроковими позиками	50 «Довгострокові позики»	73 «Інші фінансові доходи»

Джерело: розроблено автором на основі [12]

Витрати в бухгалтерському розумінні відрізняються від витрат в економічному тлумаченні. Витрати – це загальноекономічна категорія, яка характеризує використання різних речовин і сил природи в процесі господарювання. Під економічними витратами розуміють «затрати втрачених можливостей», тобто суму грошей, яку можна отримати при найбільш вигідному із усіх можливих альтернативних варіантів використання ресурсів. Таким чином, економічні витрати будь-якого ресурсу, обраного для виробництва продукції, дорівнюють його вартості за найкращого з усіх можливих варіантів використання. Поняття економічних витрат обумовлене

обмеженістю ресурсів порівняно з кількістю варіантів їх використання. З бухгалтерської точки зору, витрати – це тільки конкретні витрати ресурсів [12, с. 537-538].

Відповідно до П(С)БО 16 «Витрати» [82], під витратами розуміють зменшення економічних вигод внаслідок вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені. Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. Згідно з П(С)БО 16 «Витрати» [82] витрати визнаються за наступних умов:

- ◆ зменшення активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (крім зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками). Наприклад, списання матеріалів на виробництво; нарахування заробітної плати персоналу акціонерного товариства;
- ◆ визнання на основі систематичного та раціонального розподілу економічних вигод, які забезпечує актив протягом декількох звітних періодів. Наприклад, нарахування амортизації основних засобів, нарахування амортизації нематеріальних активів;
- ◆ негайне визнання, якщо економічні вигоди не відповідають або перестають відповідати критеріям активів акціонерного товариства. Наприклад, уцінка запасів, створення резерву сумнівних боргів;
- ◆ можлива достовірна оцінка суми витрат.

Не визнаються витратами [82]:

- платежі за договорами комісії, агентськими угодами та іншими аналогічними договорами на користь комітента, принципала;
- попередня (авансова) оплата запасів, робіт, послуг;
- погашення одержаних позик;

- інші зменшення активів або збільшення зобов'язань, що не відповідають визначенню витрат звітного періоду;
- витрати, які відображаються зменшенням власного капіталу.

Для обліку витрат призначені два класи рахунків: Клас 8 «Витрати за елементами» та Клас 9 «Витрати діяльності». Рахунки Класу 9 «Витрати діяльності» застосовуються для узагальнення про витрати операційної, інвестиційної, фінансової діяльності та витрати на запобігання надзвичайним подіям і ліквідацію їх наслідків. На рахунку 95 «Фінансові витрати» ведеться облік відсотків та інших витрат, пов'язаних із залученням позикового капіталу. Типова кореспонденція обліку витрат від фінансової діяльності наведена у таблиці 2.2 [12, с. 583-585].

Таблиця 2.2

Облік витрат від фінансової діяльності

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	Сплачено відсотки за користування банківським кредитом	951 «Відсотки за кредит»	30 «Каса», 31 «Рахунки в банках»
2	Відображено відсотки за векселем виданим	952 «Інші фінансові витрати»	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»
3	Списано фінансові витрати на фінансові результати	792 «Результат фінансових операцій»	95 «Фінансові витрати»
4	Відображено у складі фінансових результатів звітного періоду суму втрат від участі в капіталі	79 «Фінансові результати»	96 «Втрати від участі в капіталі»

Джерело: розроблено автором на основі [12]

Планування витрат виконує дуже важливу економічну функцію. Планування є однією з складових частин управління, що складається з розробки практичного здійснення планів, що визначають майбутній стан економічної системи, шляхом способів і засобів його досягнення. Враховуючи високий рівень невизначеності ринкової кон'юнктури, на рік доцільно складати тільки прогнозний укрупнений, а реальні практично діючі розрахунки слід робити послідовно по кварталах з урахуванням результатів роботи акціонерного товариства за минулий період [117, с. 17-20].

Деталізація інформації на етапах планування та обліку за єдиною методикою допоможе управлінцям та аналітикам усіх рівнів приймати правильні рішення за значної економії часу та грошових коштів. Тобто процес управління акціонерним товариством прискорюється, можна швидше реагувати на вплив внутрішніх та зовнішніх чинників, вчасно попереджати ризикові ситуації [48, с. 34].

Використання показників еластичності при оцінюванні, плануванні, контролі та регулюванні діяльності створює можливості для забезпечення необхідного рівня ефективності функціонування акціонерного товариства та запобігання неконтрольованому і необґрунтованому зростанню витрат. При цьому на основі коефіцієнтів еластичності акціонерне товариство отримує змогу прогнозувати зміну рівня повних чи середніх витрат залежно від планової зміни обсягів виробництва, таким чином оперативно реагувати на економічні показники діяльності та підвищувати конкурентоспроможність на основі поліпшення економічних параметрів [41, с. 143].

Фінансовий результат діяльності акціонерного товариства характеризується показником прибутку або збитку. Отримання прибутку є основною метою будь-якої підприємницької діяльності. Від розміру отриманого прибутку залежать формування власного капіталу, виконання зобов'язань перед бюджетом, фінансування інвестицій, а також платоспроможність. Прибуток як головний показник ефективності діяльності акціонерного товариства виступає і як критерій визначення рівня виплат дивідендів, як визначальний фактор при встановленні рівня заробітної плати і винагороди адміністрації [118, с. 207].

Прибуток як економічна категорія відображає кінцеву грошову оцінку виробничої та фінансової діяльності та є найважливішим показником фінансових результатів підприємницьких структур, їх фінансового стану. У загальному вигляді, прибуток – це різниця між доходами від певної діяльності й витратами на її здійснення. Він інформує про необхідність заходів щодо зменшення собівартості продукції, нарощування обсягів

виробництва й реалізації, розширення асортименту товарів, доцільність змін у ціновій політиці. Прибуток є визначальним критерієм ефективності господарювання [12, с. 494].

На акціонерному товаристві можливі доходи, затрати і втрати, які не пов'язані з реалізацією продукції, але збільшують або зменшують суму прибутку чи збитків – це неопераційна (інвестиційна та фінансова) діяльність, а також результати, пов'язані з надзвичайними подіями (пожежа, повінь) [11, с. 226]. Чистий прибуток (збиток) розраховується як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від звичайної діяльності та надзвичайного прибутку, надзвичайного збитку та податків з надзвичайного прибутку.

Облік й узагальнення інформації про фінансові результати від звичайної діяльності та надзвичайних подій здійснюється на рахунку 79 «Фінансові результати» (додаток Л). По кредиту рахунка 79 «Фінансові результати» відображаються суми в порядку закриття рахунків обліку доходів, по дебету – суми в порядку закриття рахунків обліку витрат, також належна сума нарахованого податку на прибуток. Кредитове сальдо на рахунку 79 «Фінансові результати» при його закритті списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». Порядок відображення в обліку фінансових результатів наведено в табл. 2.3 [12, с. 526].

Таблиця 2.3

Облік фінансових результатів діяльності

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	Відображено нерозподілений прибуток звітного періоду	79 «Фінансові результати»	441 «Прибуток нерозподілений»
2	Віднесено на фінансові результати адміністративні витрати, понесені протягом звітного періоду	79 «Фінансові результати»	92 «Адміністративні витрати»
3	Віднесено на фінансові результати фінансові витрати, понесені протягом звітного періоду	79 «Фінансові результати»	95 «Фінансові витрати»
4	Віднесено на фінансові результати витрати з нарахування податку на прибуток, отриманого за даними бухгалтерського обліку	79 «Фінансові результати»	98 «Податок на прибуток»

Закінчення табл. 2.3

5	Відображено непокритий збиток звітнього періоду	442 «Непокриті збитки»	79 «Фінансові результати»
6	Віднесено на фінансові результати дохід від реалізації, одержаний у звітному періоді	70 «Доходи від реалізації»	79 «Фінансові результати»
7	Віднесено на фінансові результати дохід, одержаний у звітному періоді внаслідок надзвичайних подій	75 «Надзвичайні доходи»	79 «Фінансові результати»

Джерело: розроблено автором на основі [12]

Нерозподілений прибуток – це сума чистого прибутку акціонерного товариства, отриманого за певний період, який підлягає розподілу. У момент виникнення весь чистий прибуток акціонерного товариства за звітний період може бути визначений як нерозподілений. Для обліку нерозподіленого прибутку або непокритих збитків акціонерного товариства передбачено пасивний рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». Кредитове сальдо означає наявність нерозподіленого прибутку, а дебетове сальдо – непокритого збитку акціонерного товариства.

Якщо суми, нерозподіленого прибутку акціонерного товариства минулих років недостатньо для покриття збитку звітнього періоду, то він покривається за рахунок резервного або додаткового капіталу акціонерного товариства (за винятком сум дооцінки майна при переоцінці). Фінансовий результат акціонерного товариства, який призводить до збільшення власного капіталу, тобто прибуток, може залишатися нерозподіленим протягом певного періоду. Однак, частіше його розподіляють за напрямами майбутнього використання, які визначає власник акціонерного товариства або уповноважений орган згідно з установчими документами. Чистий прибуток акціонерного товариства після сплати податків, а також інших платежів, може розподілятися на виплату дивідендів учасникам акціонерного товариства в розмірі, обумовленому зборами акціонерів, поповнення статутного капіталу, створення резервного капіталу [12, с. 532-533].

Типова кореспонденція обліку чистого прибутку (збитку) акціонерного товариства наведена у таблиці 2.4 [12, с. 524].

Таблиця 2.4

Облік чистого прибутку (збитку)

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	Відображено суму чистого прибутку звітного періоду	79 «Фінансові результати»	441 «Прибуток нерозподілений»
2	Відображено суму чистого збитку звітного періоду	442 «Непокриті збитки»	79 «Фінансові результати»
3	Спрямовано суму нерозподіленого прибутку звітного року на покриття збитків минулих років (або спрямовано суму нерозподіленого прибутку минулих років на покриття збитку звітного року)	443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»	442 «Непокриті збитки»

Джерело: розроблено автором на основі [12]

На підставі первинних документів дані про доходи та фінансові результати діяльності акціонерного товариства відображаються в облікових регістрах, які потім використовуються для заповнення Головної книги та фінансової звітності [12, с. 504-505]. Управління акціонерним товариством в сучасних умовах передбачає прийняття найрізноманітніших управлінських рішень, що торкаються різноманітних сторін фінансової діяльності. Їх обґрунтування потребує обширної інформації як внутрішнього так і зовнішнього характеру. Для того щоб бухгалтерська інформація виконувала функцію інформаційного забезпечення управління акціонерним товариством необхідною є його комп'ютеризація [93, с. 287].

Таким чином, ефективна організація обліку фінансової діяльності на акціонерному товаристві забезпечує власників і всіх зацікавлених користувачів інформації повною та достовірною інформацією про усі процеси на акціонерному товаристві. Для узагальнення інформації про доходи та витрати призначені рахунки Класу 7 «Доходи і результати діяльності», Класу 8 «Витрати за елементами» та Класу 9 «Витрати діяльності». Облік й узагальнення інформації про фінансові результати від звичайної діяльності та надзвичайних подій здійснюється на рахунку 79 «Фінансові результати».

Висновки до розділу 2

Публічне акціонерне товариство «Лисичанський склозавод «Пролетарій» здійснює свою діяльність переважно на ринку виробництва листового скла для будівельних підприємств. Для оцінки діяльності ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» проаналізовано показники, які характеризують його ринкову привабливість. Аналізуючи діяльність ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій», варто відзначити, що в цілому спостерігається тенденція до погіршення, оскільки показники діяльності акціонерного товариства, спадають, наприклад рентабельність активів зменшилась на 67,06 %, а ріст прибутку зменшився на 35,92 %.

Формалізація контрольного процесу передбачає побудову організаційно-інформаційної моделі контролю фінансової діяльності акціонерного товариства, яка є стислою характеристикою контрольного процесу щодо його мети і завдань, суб'єктів і об'єктів дослідження, системи показників, які визначають параметри об'єктів, інформаційного та методичного забезпечення. Організаційно-інформаційної моделі контролю фінансової діяльності акціонерного товариства складається з шести взаємопов'язаних блоків. Кожен блок загальної моделі визначає процеси та явища, оціночні показники та джерела їх інформації, а також зацікавлених суб'єктів контролю фінансової діяльності акціонерного товариства.

Організація обліку фінансової діяльності акціонерного товариства повинна забезпечувати власників і всіх зацікавлених користувачів інформації повною та достовірною інформацією про процеси на акціонерному товаристві. Для узагальнення інформації про доходи та витрати призначені рахунки Класу 7 «Доходи і результати діяльності», Класу 8 «Витрати за елементами» та Класу 9 «Витрати діяльності». Облік й узагальнення інформації про фінансові результати від звичайної діяльності та надзвичайних подій здійснюється на рахунку 79 «Фінансові результати».

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

3.1. Етапи проведення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

В умовах ринкової економіки зростає потреба у достовірній обліковій і звітній інформації про діяльність акціонерного товариства. Достовірна та повна інформація про фінансову діяльність акціонерного товариства дає можливість контролювати їх роботу та визначати перспективні напрями розвитку, адже дані, які формуються у системі бухгалтерського обліку та контролю, дозволяють підвищити достовірність та аналітичність інформації про фінансову діяльність акціонерного товариства для здійснення ефективного управління. Необхідність належно організованого контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є важливою складовою у сучасній системі господарювання [34, с. 292].

Контроль фінансової діяльності акціонерного товариства займає потрібне місце: по-перше, це одна з конкретних функцій управління акціонерним товариством; по-друге, це одна з чотирьох основних функцій управління, аналітична підфункція якого завершує процес управління акціонерним товариством, забезпечує інтегрованість в наступну основну функцію планування та підтримує безперервність процесу управління акціонерним товариством; по-третє, супроводжує будь-яке управлінське рішення на акціонерному товаристві.

Процес контролю фінансової діяльності акціонерного товариства має містити повний перелік процедур на кожному етапі перевірки. Перш ніж приступити до їх виконання необхідно особливу увагу звернути на інформаційну базу контролю фінансової діяльності акціонерного товариства. До інформаційної бази контролю фінансової діяльності акціонерного товариства належать: нормативно-правове забезпечення; плани, норми; статистичні звіти; дані засобів масової інформації; інформація, яка

стосується організаційної структури, основних напрямів діяльності акціонерного товариства; інформація про контрагентів; інформація, яка стосується основних систем (управління, контролю, інформаційних); інформація, яка стосується основних ризиків на макрорівні та мікрорівні; ліцензія на здійснення діяльності; статут, облікова політика; рішення зборів акціонерів, результати проведення додаткових емісій; первинні документи; облікові реєстри з аналітичного та синтетичного обліку; фінансова та управлінська звітність; дані інвентаризацій; інші джерела, а саме акти та довідки про проведення попередніх перевірок, пояснювальні записки відповідальних осіб, аудиторські звіти, висновки.

Організація контролю фінансової діяльності акціонерного товариства не протирічить сучасним принципам контролю, задекларованими INTOSAI [61].

Процес контролю фінансової діяльності акціонерного товариства відображає синтез взаємозв'язків різних елементів, які функціонують для досягнення мети. Процес контролю Д. В. Єременко [31] розглядає як сукупність заходів, спрямованих на інформаційне та матеріально-технічне забезпечення контролю. На думку О. А. Петрик [6], під поняттям процес контролю слід визначати систему методів, способів, засобів, норм і правил, що забезпечують ефективне здійснення контролю. Т. П. Мац [47] розуміє під процесом контролю сукупність процедур, направлених на побудову адекватної й ефективної системи обліку та звітності з метою прийняття виважених управлінських рішень. З урахуванням вищенаведеного, ми дійшли висновку, що процес контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є сукупністю заходів, що дозволяють оцінити фінансову діяльність акціонерного товариства та сформулювати об'єктивні висновки та рекомендації щодо відповідності критеріям ефективності.

У загальному вигляді процедура контролю фінансової діяльності акціонерного товариства зводиться до співставлення фактичних і планових показників фінансової діяльності акціонерного товариства, виявлення

суттєвих відхилень і причин, що викликають ці відхилення і розроблення рекомендацій щодо вжиття відповідних заходів.

Етапи здійснення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства:

- вивчення встановлених законодавчих норм та поставлених вимог, якими має керуватися підконтрольний об'єкт;
- порівняння фактичного стану підконтрольного об'єкта з встановленими законодавчими нормами та поставленими перед ним вимогами;
- виявлення недоліків та помилок у діяльності підконтрольного об'єкта та встановлення причин таких відхилень;
- проведення оцінки відповідності та ефективності виконання підконтрольним об'єктом своїх функцій та завдань, що поставлені перед ним;
- здійснення заходів впливу щодо усунення підконтрольним об'єктом виявлених недоліків та помилок;
- визначення шляхів подолання перешкод для ефективного функціонування підконтрольного об'єкта та попередження допущення ним недоліків та помилок у майбутньому.

Концепція контролю фінансової діяльності акціонерного товариства ґрунтується на ідеї попередження недоліків і помилок, їх усуненні, а не відображає погляд на контроль як каральний захід. Такий підхід є більш продуктивним, оскільки передбачає взаємодію суб'єктів контролю та публічних фінансів [18, с. 114-115].

Процес контролю фінансової діяльності акціонерного товариства передбачає планування, здійснення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства та підготовку акту, довідки, звіту за результатами контролю фінансової діяльності акціонерного товариства (рис. 3.1) [15, с. 123].

Рис. 3.1. Схема процесу контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором на основі [15]

Здійснення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства насамперед розпочинається зі збору інформації про діяльність підконтрольного об'єкта. Ця процедура здійснюється органом контролю на підставі: внутрішньої інформації; даних інших органів контролю; відомостей, розміщених у засобах масової інформації. Паралельно суб'єкт контролю фінансової діяльності акціонерного товариства повинен дослідити нормативно-правові акти, які регулюють діяльність підконтрольного об'єкта і дотримання ним фінансової дисципліни.

На наступному етапі суб'єктом контролю фінансової діяльності акціонерного товариства визначається фактичний стан діяльності підконтрольного об'єкта, перевіряється відповідність управлінських рішень чинному законодавству та встановленим вимогам. За результатами такого аналізу та відповідного порівняння формується висновок про наявність або відсутність недоліків і помилок у діяльності підконтрольного об'єкта. У випадку наявності відхилень від вимог чинного законодавства в царині контролю виникає необхідність у дослідженні природи та причин таких відхилень. Орган контролю надає оцінку фінансової діяльності підконтрольного об'єкта, вживає заходів щодо усунення виявлених недоліків, приведення діяльності підконтрольного об'єкта у відповідність до чинних норм та вимог, а також щодо попередження помилок і недоліків в майбутніх періодах фінансово-господарської діяльності об'єкта контролю.

Процедура оцінки дієвості контролю фінансової діяльності акціонерного товариства включає систему показників. За такого підходу складається можливість чіткого розмежування окремих елементів системи оцінки дієвості контролю фінансової діяльності акціонерного товариства, таких як: суб'єкти оцінки (органи загального та спеціалізованого контролю, їх територіальні підрозділи, які здійснюють заходи, пов'язані з оцінкою дієвості системи контролю); об'єкт оцінки; предмет оцінки (критерії та показники дієвості системи контролю фінансової діяльності акціонерного товариства); процес оцінки (практична діяльність перевіряючих; дії щодо встановлення відповідності функціонування об'єкта оцінки певним критеріям); підсистема ресурсного забезпечення оцінки дієвості контролю (правова, інформаційна, організаційна, кадрова, фінансова, матеріальна). Дієвість як критерій ефективності контролю фінансової діяльності акціонерного товариства наведено на рис. 3.2 та відображає позитивний вплив, який контроль здійснює на підконтрольний об'єкт. Дієвість є здатністю вчиняти вплив, відповідність досягнутого результату потенційно можливому. В даному контексті дієвість контролю фінансової діяльності

акціонерного товариства полягає в здатності органів контролю забезпечити своєчасне та повне виконання об'єктом контролю вимог, вказівок та рекомендацій [18, с. 116-118].

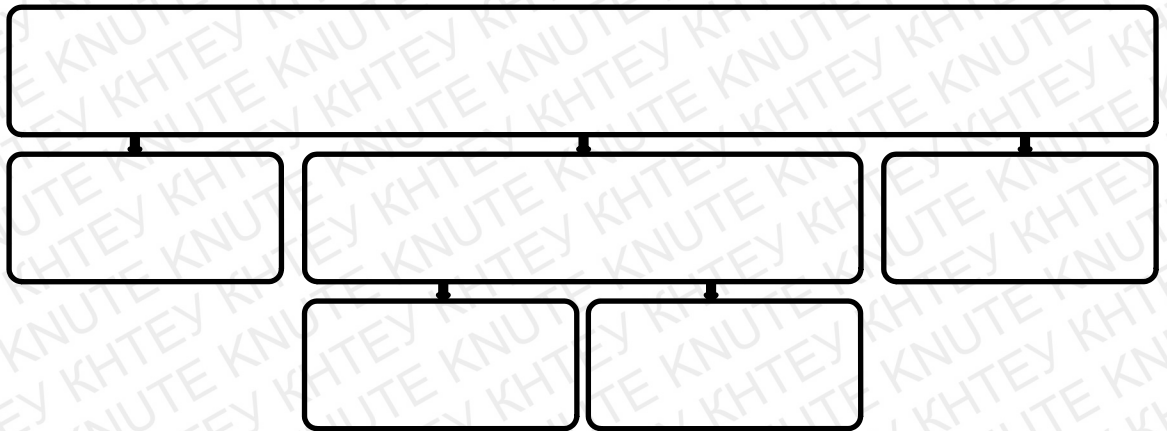

Рис. 3.2. Критерій ефективності контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором

Дієвість контролю фінансової діяльності акціонерного товариства як критерій його ефективності є якісним відображенням наслідків контролю, а також визначається сукупністю кількісних показників. Прикладами досягнутих органами контролю результатів можуть бути: виконання подань і розпоряджень; повернення до бюджетів і на рахунки акціонерного товариства коштів; здійснення структурних перетворень; внесення змін до чинного законодавства; притягнення до відповідальності винних у зловживаннях або нераціональному використанні фінансових ресурсів.

До кількісних показників дієвості як критерію ефективності контролю фінансової діяльності акціонерного товариства варто віднести:

- кількість виконаних подань і розпоряджень;
- відсоток відшкодування матеріальних збитків державі в загальному обсязі виявлених незаконних витрат, нестач і крадіжок;
- кількість поправок до чинного законодавства;
- кількість постанов уряду, ухвалених за поданням фахівців;
- рівень дієвості подань та розпоряджень;
- коефіцієнт дієвості контролю;

- збільшення обсягу, економія ресурсів;
- обсяг коштів, повернутих до бюджетів та на рахунки акціонерних товариств;
- кількість структурних перетворень в економіці, в органах виконавчої влади і на акціонерних товариствах, здійснених за поданням фахівців;
- збільшення доходної частини бюджету або економія його видаткової частини, отримані за поданням фахівців;
- кількість рішень (наказів, розпоряджень, нормативних актів), ухвалених за поданням фахівців;
- кількість кримінальних справ, заведених за матеріалами проведених перевірок;
- рівень відповідності результату контролю фінансової діяльності акціонерного товариства поставленій меті.

Якісні показники дієвості як критерію ефективності контролю фінансової діяльності акціонерного товариства:

- повнота охоплення контрольними заходами акціонерне товариство;
- підвищення чи зниження рівня порушень фінансового законодавства;
- рівень поінформованості об'єктів контролю з основних вимог нормативно-правових актів;
- рівень зрозумілості процедури контролю для перевіряючих та об'єктів контролю;
- рівень відповідності моменту контролю фазам діяльності об'єкта;
- рівень пристосування форм і методів контролю до змін у середовищі.

Узагальнення теоретико-методичних підходів до оцінки дієвості контролю фінансової діяльності акціонерного товариства дозволило здійснити систематизацію відповідних показників (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Система кількісних показників оцінки дієвості контролю фінансової

діяльності акціонерного товариства

Ознака	Показник
Оцінка контролю як дії	кількість виконаних подань і розпоряджень
	обсяг коштів, повернутих до бюджетів та на рахунки акціонерних товариств
	відсоток відшкодування матеріальних збитків державі в загальному обсязі виявлених незаконних витрат, нестач і крадіжок
	кількість структурних перетворень в економіці, в органах виконавчої влади і на акціонерних товариствах, здійснених за поданням фахівців
	збільшення доходної частини бюджету або економія його видаткової частини, отримані за поданням фахівців
	кількість поправок до чинного законодавства
	кількість постанов уряду, ухвалених за поданням фахівців
	кількість рішень (наказів, розпоряджень, нормативних актів), ухвалених за поданням фахівців
кількість кримінальних справ, заведених за матеріалами проведених перевірок	
Оцінка динамічності діяльності	рівень дієвості подань (розпоряджень)
Ефективність роботи перевіряючих	коефіцієнт дієвості контролю
Експертно-аналітична діяльність контрольного органу	кількість перетворень
	збільшення обсягу, економія ресурсів

Джерело: розроблено автором на основі [18]

Дієвість контролю фінансової діяльності акціонерного товариства дозволяє виявити позитивні наслідки контролю за змістом діяльності об'єкта перевірки, якість його фінансово-господарської діяльності, уміння суб'єкта контролю виправити становище, а саме: забезпечити своєчасне і повне виконання рекомендацій, вказівок і пропозицій, наданих підконтрольному об'єкту, а за необхідності домогтися їхнього виконання, використовуючи надані законодавством повноваження [18, с. 116-121].

Механізм контролю фінансової діяльності акціонерного товариства:

- координувати діяльність підрозділів акціонерного товариства, об'єднуючи їх для виконання єдиного плану;
- забезпечувати всім підрозділам нормальні умови відтворення;
- регламентувати права, обов'язки і відповідальність підрозділів як

по вертикалі, так і по горизонталі;

- сприяти збереженню внутрішньої технологічної єдності акціонерного товариства;
- забезпечувати керівників підрозділів акціонерного товариства інформацією, необхідною для прийняття управлінських рішень;
- стимулювати керівників підрозділів приймати рішення, ефективні з погляду акціонерного товариства в цілому.

Організація контролю фінансової діяльності акціонерного товариства передбачає застосування взаємопов'язаних елементів, що забезпечують цілісність та ефективність цієї системи, яка в свою чергу охоплює увесь комплекс контрольних процедур, починаючи з формування інформаційних засад прийняття управлінських рішень, проведення контрольних та корегувальних дій та закінчуючи узагальненням результатів [116, с. 243].

У сучасних умовах господарювання на вітчизняних акціонерних товариствах існують невирішені проблеми організації контролю фінансової діяльності [116, с. 243-244]:

- недосконалість нормативно-правового забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства;
- невідповідність економічного потенціалу та якісних характеристик його окремих елементів потребам зростання та відтворення вартості акціонерного товариства;
- невідповідність теоретичних і методологічних засад контролю фінансової діяльності акціонерного товариства меті та завданням управління стійким розвитком акціонерного товариства у нових соціально-економічних умовах;
- формальні підходи на практиці до організації контролю фінансової діяльності акціонерного товариства.

Побудова і впровадження на акціонерному товаристві системи внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства повинна мати не формальний, а реальний характер і орієнтуватися на

забезпечення ефективного функціонування акціонерного товариства в сучасних умовах господарювання. Запровадження внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства дозволить зменшити витрати акціонерного товариства, виявити нові резерви економії фінансових та інших ресурсів, альтернативні напрями розвитку акціонерного товариства та розробити рекомендації з покращення фінансової діяльності, а також повинен бути невід'ємним інструментом ефективного здійснення фінансової діяльності на кожному акціонерному товаристві.

Внутрішній контроль фінансової діяльності акціонерного товариства фіксує та відслідковує дотримання суб'єктами контролю вимог чинних законодавчих та нормативних актів щодо ефективності та цільового використання коштів, збереження майна; правомірності й ефективності використання фінансових, матеріальних і трудових ресурсів, достовірності бухгалтерського обліку і звітності. Етапи внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства:

- дослідницький етап: визначення та зіставлення цілей, стратегії та тактики акціонерного товариства з можливостями та потребами ринку; перегляд порушень у фінансовій діяльності та причини їх виникнення; обґрунтування доцільності впровадження служби внутрішнього контролю на акціонерному товаристві;
- підготовчий етап: постановка мети та завдань внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства; пошук необхідного персоналу, регламентне, методичне та технічне забезпечення процедури внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства; вибір суб'єктів та здійснення контрольних процедур, розподіл між ними обов'язків та відповідальності; визначення об'єктів внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства; планування реалізації контрольних дій, визначення процедур внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства; підготовка

наказу про проведення внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства; вибір методів та показників внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства, які застосовуватимуться суб'єктами внутрішнього контролю відповідно до покладених на них функцій; вибір джерел та збір необхідної інформації для проведення внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства;

- організаційний етап: постановка мети та завдань та визначення об'єктів внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства; вибір суб'єктів для здійснення контрольних процедур, розподіл між ними обов'язків та відповідальності; планування реалізації контрольних дій, визначення процедур внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства; підготовка наказу про проведення внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства, розробка Положення про службу внутрішнього контролю та Посадових інструкцій внутрішніх контролерів; вибір методів та показників внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства, які застосовуватимуться суб'єктами внутрішнього контролю відповідно до покладених на них функцій; вибір джерел та збір необхідної інформації для проведення внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства;
- етап безпосереднього здійснення внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства: здійснення контрольної діяльності відповідно до встановлених обов'язків та планів перевірок за допомогою прийомів документального та фактичного контролю;
- результативно-узагальнювальний етап внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства: документальне оформлення результатів внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства; виявлення порушень та причин

відхилень від планових показників; розробка пропозиції щодо удосконалення діяльності та превентивних заходів; контроль виконання управлінських рішень та реалізації превентивних заходів; прийняття рішень про усунення недоліків в системі бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю, управлінні акціонерним товариством в цілому.

Створення ефективної системи внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства дозволить: забезпечити ефективне функціонування, стійкість і максимальний розвиток акціонерного товариства в умовах багатопланової конкуренції; зберегти та ефективно використовувати ресурси і потенціал акціонерного товариства; своєчасно виявити та мінімізувати комерційні, фінансові та інші ризики в управлінні; сформувати адекватну сучасним, постійно змінним умовам господарювання систему інформаційного забезпечення всіх рівнів управління, що дозволяє своєчасно адаптувати функціонування акціонерного товариства до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі [116, с. 244-246].

Таким чином, концепція контролю фінансової діяльності акціонерного товариства ґрунтується на ідеї попередження недоліків і помилок та їх усуненні. Процес контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є сукупністю заходів, що дозволяють оцінити фінансову діяльність акціонерного товариства та сформулювати об'єктивні висновки та рекомендації щодо відповідності критеріям ефективності. Процес контролю фінансової діяльності акціонерного товариства передбачає виконання наступних етапів: планування, здійснення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства та підготовку акту, довідки, звіту за результатами.

3.2. Аналітичне забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

У ринковій економіці, в умовах повної економічної самостійності та відповідальності товариств, виникає необхідність систематичного контролю фінансової діяльності. Мета контролю полягає не тільки в тому, щоб визначити фінансову ситуацію акціонерного товариства, ступінь його спроможності, але також і в тому, щоб постійно проводити роботу, спрямовану на поліпшення фінансової діяльності. Саме тому, важливим завданням контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є ідентифікація реального стану об'єкта; дослідження його складу і властивостей, його порівняння з відомими аналогами або базовими характеристиками, нормативними величинами; виявлення змін фінансової стійкості об'єкта дослідження в просторово-часовому розрізі; встановлення основних чинників, що викликали зміни фінансової діяльності товариства; прогноз основних тенденцій зміни на перспективу. При цьому важливе значення набувають питання формування аналітичного забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства.

Аналітичне забезпечення сталого розвитку акціонерного товариства передбачає реалізацію таких його функцій, як облік, аналіз, аудит і контроль. Вони тісно взаємопов'язані і утворюють аналітичну систему, що забезпечує керівництво акціонерного товариства необхідною інформацією для прийняття управлінських рішень. Так, окремі дослідники характеризують досліджувану категорію як повністю або частково децентралізованою системою, в рамках якої здійснюються функції збору, обробки та оцінки всіх видів інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень [110, с. 36]. На наш погляд, представлена позиція не розкриває повною мірою сутність і зміст обліково-аналітичної системи, оскільки основний акцент припадає на інформаційну складову процесів обліку та аналізу. Разом з тим, таке тлумачення дає змогу поставити знак рівності між поняттям обліково-

аналітичної системи і обліково-аналітичним забезпеченням, адже їх призначенням є підтримка процесу прийняття управлінських рішень необхідною інформацією.

На основі думок Л.В. Усатової [101, с. 19], основними цілями аналітичного забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є:

- надання інформаційної підтримки у прийнятті рішень;
- проведення аналізу та оцінки ефективності діяльності акціонерного товариства в цілому і в розрізі його підрозділів;
- контроль і планування економічної ефективності діяльності акціонерного товариства;
- вибір напрямів розвитку економічного суб'єкта.

Суть обліково-аналітичної системи контролю фінансової діяльності акціонерного товариства, на основі думки А.В. Попової [84], полягає в об'єднанні облікових і аналітичних операцій в один процес, проведенні оперативного мікроаналізу, забезпеченні безперервності цього процесу і використанні його результатів при виробленні рекомендацій для прийняття управлінських рішень. При цьому загальна методологія та нормативні положення обліку, аналізу та контролю удосконалюються для раціонального використання в єдиній обліково-аналітичній системі контролю фінансової діяльності акціонерного товариства.

Ефективність обліково-аналітичної системи контролю фінансової діяльності акціонерного товариства залежить, насамперед, від урахування специфіки діяльності акціонерного товариства. Оскільки в основі обліково-аналітичної системи контролю фінансової діяльності акціонерного товариства лежить системний підхід, що дозволяє розглядати товариство як складний об'єкт, що складається з низки підсистем, то і обліково-аналітична система в акціонерному товаристві повинна складатися з ряду підсистем. У загальному вигляді в обліково-аналітичній системі виділені наступні підсистеми: інформаційного забезпечення, облікова, аналітична і підсистема

аудиту. Всі елементи підсистем мають різні цілі, завдання, об'єкти, методи, призначені для різних користувачів інформації. Однак важливою рисою, котра їх об'єднує, є те, що їхня інформація використовується для прийняття рішень в акціонерному товаристві.

Дослідження принципів формування обліково-аналітичних систем контролю фінансової діяльності акціонерного товариства, викладених у працях вчених [4, 21-24, 36, 43, 53-57, 64, 71, 80-85, 101, 107, 110] дозволили виділити наступні:

- виявлення інформаційних потреб і способів найбільш ефективного їх задоволення;
- об'єктивності відображення процесів виробництва, обігу, розподілу та споживання, використання природних, трудових, матеріальних і фінансових ресурсів;
- єдність інформації, що надходить з різних джерел (фінансового, управлінського, податкового та статистичного обліку), а також планових даних;
- усунення дублювання в первинній інформації;
- оперативності інформації, яка забезпечується застосуванням новітніх засобів обчислювальної техніки.

Об'єктивність відображення процесів виробництва, обігу, розподілу та споживання, використання природних, трудових, матеріальних і фінансових ресурсів – основна вимога, якому повинна задовольняти діюча нині обліково-аналітична система. На нашу думку, обліково-аналітичне забезпечення сталого розвитку акціонерного товариства – це єдність систем обліку, аналізу, аудиту та контролю об'єднаних інформаційними потоками для управління економічними процесами при реалізації напрямків сталого розвитку та варіантів їх фінансування. Таким чином, формування обліково-аналітичної системи є об'єктивною необхідністю і потребою кожного акціонерного товариства, котре зацікавлене в проведенні контролю та оцінки

ситуації, формуванні системи необхідних рішень, що дають змогу досягти прогнозовану величину ефективної діяльності.

Слід визначити теоретичну основу поняття аналітичного забезпечення. Сучасні вчені досить часто ототожнюють це поняття з аналізом. Однак, на нашу думку, аналітичне забезпечення є більш широким поняттям, ніж аналіз. Аналітичне забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є складовою інформаційного забезпечення управління акціонерним товариством, якою займається економічний аналіз. Тобто, економічний аналіз є інструментом створення системи аналітичного забезпечення. Місце аналітичного забезпечення в системі управління акціонерним товариством відображено на рис. 3.3.

Рис. 3.3. Місце аналітичного забезпечення в загальній системі управління акціонерним товариством

Джерело: розроблено автором

Аналітичне забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є окремою системою, заснованою на інформації, котра отримана шляхом проведення економічного аналізу даних для визначення результатів управління і побудови прогнозних значень фінансової діяльності.

Варто погодитися з думками вчених [23, 36, 55, 71, 85], які вважають, що аналітична система забезпечує кількісну та якісну оцінку змін, що відбуваються в керованому об'єкті. Вона дозволяє вчасно побачити тенденції розвитку як небажаних, так і прогресивних явищ. За допомогою контролю

фінансової діяльності акціонерного товариства виявляють невикористані внутрішні резерви, що сприяє ефективному розвитку акціонерного товариства.

Аналітична система контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є основою для вироблення оптимальних управлінських рішень для управління сталим розвитком акціонерного товариства. Аналітична інформація забезпечує реалізацію основних функцій управління, в тому числі планування і контролю. Отже, взаємозв'язок аналітичного та інформаційного забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є беззастережним, тому однією з основних проблем формування аналітичного забезпечення є недостатня достовірність та оперативність надходження інформації.

Сухарьова Л.О. [64] зазначає, що контролінг є принципово новою концепцією інформації і управління, яку можна визначити як обліково-аналітичну систему, що реалізує синтез елементів обліку, аналізу, контролю і планування. Все це спрямоване на забезпечення як оперативного, так і стратегічного управління процесом досягнення цілей діяльності акціонерного товариства. З. Гуцайлюк [24] констатує, що основне призначення інформаційної бухгалтерської системи у формуванні окремих інформаційних потоків для потреб управління виробничою і фінансовою діяльністю господарюючих суб'єктів, або інформаційне забезпечення власників та інших замовників даних. З даних визначень ми бачимо, що основним джерелом інформації аналітичного забезпечення контролю фінансової діяльності є дані обліку (рис. 3.4) [80].

При формуванні обліково-аналітичного забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерних товариств, важливо, щоб інформація відповідала необхідним вимогам до її якості. Якість обліково-аналітичної інформації, зокрема щодо фінансової діяльності акціонерних товариств можливо оцінити за допомогою певних критеріїв [80].

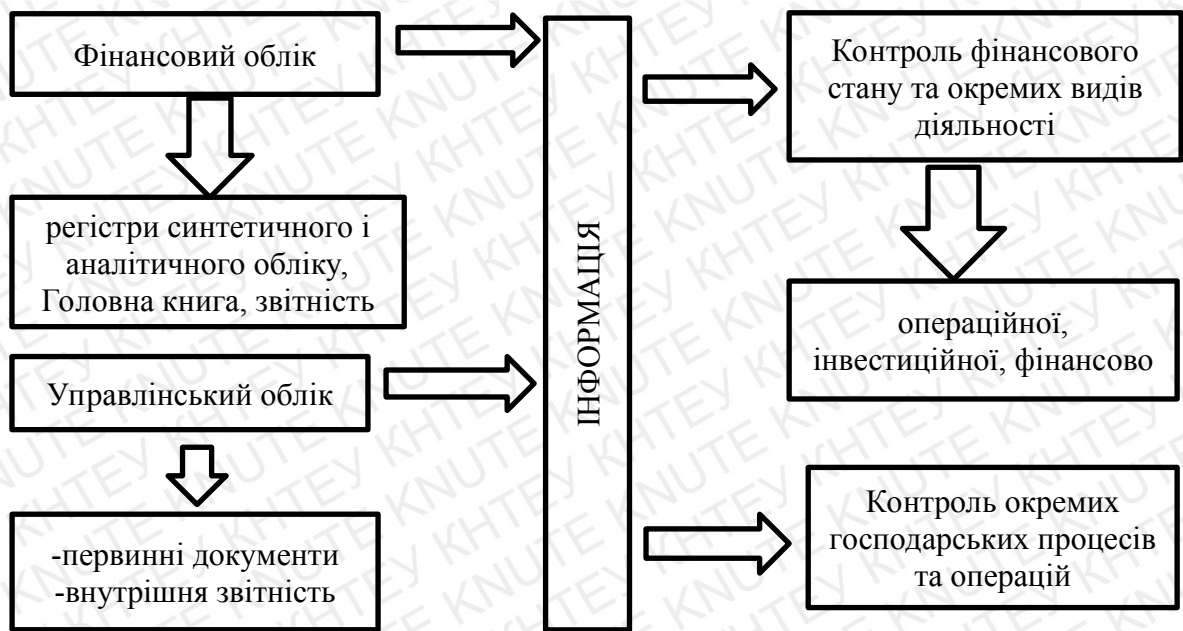

Рис. 3.4. Джерела даних для проведення аналітичної роботи в акціонерному товаристві

Джерело: розроблено автором на основі [80]

На основі вивченої літератури, на рис. 3.5, ми узагальнили критерії, яким повинна відповідати облікова інформація для контролю результатів діяльності, зокрема:

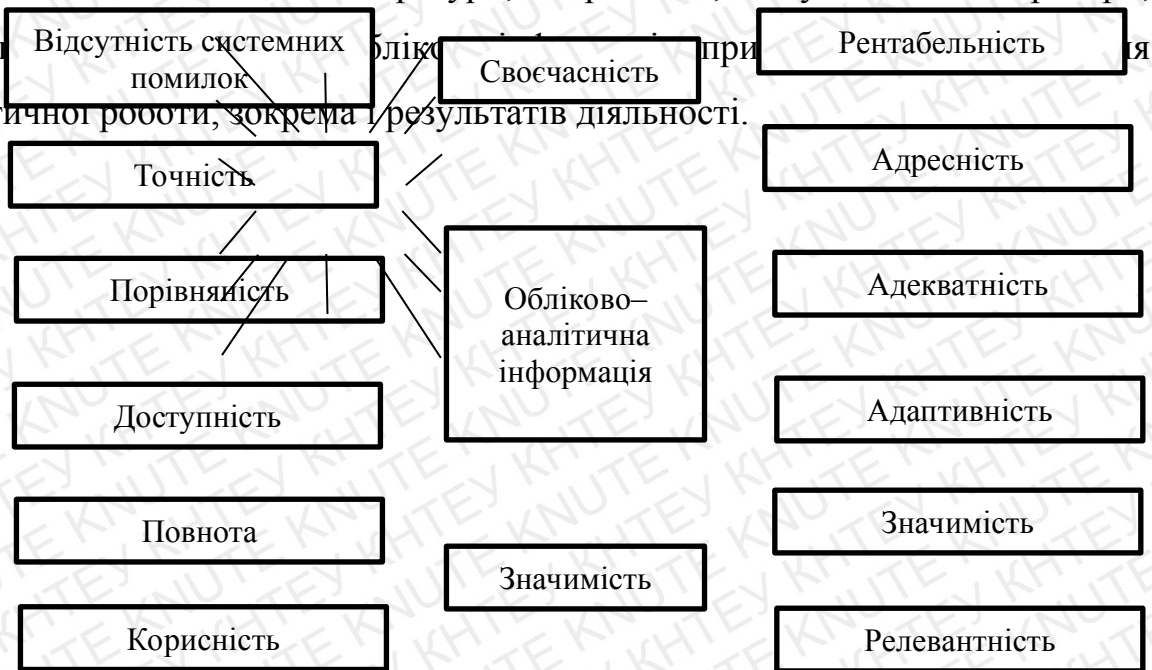

Рис. 3.5. Вимоги до облікової інформації для контролю результатів діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором на основі [80]

Кожна з представлених вимог до інформації спрямована на задоволення потреб користувачів управлінського персоналу, для прийняття ними управлінських рішень. Проте з них можна виділити ті від яких найбільше залежить інформація для контролю фінансової діяльності акціонерного товариства: відсутність систематичних помилок, точність, повнота, корисність і значимість, достовірність, порівнянність.

Інформація формується в обліково-аналітичній системі акціонерного товариства, яка має свою характерну структуру для окремих господарюючих суб'єктів, проте основні складові цієї системи є визначеними. На рис. 3.6 представлена схема аналітичного забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства. Представлена схема аналітичного забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства складається з трьох послідовних етапів, які проходить інформація призначена управлінському персоналу: фіксування фактів здійснення операцій; перевірка достовірності інформації; контроль одержаних даних [21].

У дану схему включено етап перевірки на рівні внутрішнього контролю на якому буде перевірятись облікова інформація, що надходить аналітичному відділу та керівнику акціонерного товариства. На нашу думку, необхідність включення етапу внутрішнього контролю зумовлено необхідністю виконання головної вимоги до інформації – це правдивість, точність, достовірність.

Для визначення місця підсистеми контролю в системі обліково-аналітичного забезпечення акціонерного товариства необхідне чітке розуміння ключових елементів організації внутрішнього контролю суб'єкта господарювання, зокрема таких як: мета, завдання, напрями, об'єкти, суб'єкти, предмет, метод і методичні прийоми, принципи організації [4, 53, 56].

Метою внутрішнього контролю як функції управління є забезпечення ефективного функціонування акціонерного товариства, збереження та раціонального використання усіх його ресурсів [56, с. 22-25].

Рис. 3.6. Аналітичне забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором на основі [21]

Основні завдання внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства полягають у: діагностуванні фактичного стану об'єкта контролю, встановленні його відповідності чинному законодавству, нормам та нормативам, виявленні відхилень і визначенні місця та причин цих відхилень, а також наслідків впливу відхилень на результати фінансово-господарської діяльності; діагностуванні поведінки об'єкта контролю у разі зміни внутрішнього та зовнішнього середовища; прогнозуванні тенденцій розвитку акціонерного товариства та його структурних підрозділів; встановленні законності здійснених господарських операцій, їхньої доцільності та повноти відображення в обліку; забезпеченні достовірності й

прозорості фінансових звітів; виявленні резервів підвищення ефективності діяльності товариства та використання усіх видів ресурсів; отриманні інформації для прийняття управлінських рішень та для оцінювання реалізації цих рішень [107, с. 346].

Напрямами внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є контроль повноважень, контроль документального оформлення, контроль облікових процедур, контроль за зберіганням та використанням майна і контроль за виконанням прийнятих управлінських рішень [53].

Об'єктами внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є витрати, доходи та фінансові результати акціонерного товариства. Суб'єктами контролю є: власники (зокрема й акціонери), менеджери (управлінський персонал), а також внутрішні та зовнішні контролери. Предметом внутрішнього контролю в системі обліково-аналітичного забезпечення акціонерного товариства є необхідна для прийняття управлінських рішень інформація щодо явищ та процесів, які відбуваються у товаристві [4, с. 52].

Методами внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є перевірка, ревізія, обстеження, моніторинг, фінансова експертиза, внутрішній аудит. Методичні прийоми, що їх використовують у внутрішньому контролі, поділяються на дві групи: загальнонаукові, які ґрунтуються на використанні аналізу і синтезу, індукції та дедукції, аналогії та моделювання, системного та функціонально-вартісного аналізу; специфічні прийоми, вироблені в процесі реалізації контрольних функцій. Останні поділяються на методичні прийоми документального контролю (нормативно-правова, формальна, арифметична, експертна, зустрічна та логічна перевірка документів, перевірка правильності відображення господарських операцій у реєстрах бухгалтерського обліку, контрольні порівняння показників на збалансованість, аналітична перевірка звітності та балансів, інші прийоми) і методичні прийоми фактичного контролю

(інвентаризація, контрольні заміри, спостереження, експертно-лабораторний аналіз, контрольний запуск сировини та матеріалів) [4, с. 51].

Підсистема контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є складовою системи обліково-аналітичного забезпечення акціонерного товариства, в якій реалізується контроль як за достовірністю інформації, яку генерують підсистеми облікового та аналітичного забезпечення, так і за економічним об'єктом та процесами, що відбуваються на ньому. Складовими цієї підсистеми є контрольне середовище, процедури контролю, оцінювання ризиків, інформація та комунікація, моніторинг. Ключовими елементами організації підсистеми контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є мета контролю, завдання, напрями, об'єкти, суб'єкти, предмет, метод і методичні прийоми, принципи організації контролю.

Контроль фінансової діяльності акціонерного товариства здійснюється в кінці звітної періоду за даними фінансової звітності, яка в свою чергу складається бухгалтерською службою на підставі даних бухгалтерського обліку. Тому коли аналітичний відділ одержує аналітичну інформацію вона повинна відповідати основним вимогам. Для цього на етапі контролю перевіряється достовірність відображення облікової інформації в звітності, а при необхідності і в регістрах аналітичного і синтетичного обліку.

Таким чином, схема організації аналітичного забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства забезпечить аналітичний відділ інформацією для контролю фінансової діяльності, яка буде відповідати головним вимогам: відсутність систематичних помилок, точність, повнота, корисність, значимість, достовірність, порівнянність. Аналітичне забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є збором, реєстрацією, опрацюванням облікової інформації на етапі бухгалтерського обліку, контроль і перевірка на етапі аудиту та аналіз, планування, прогнозування на етапі аналітичної роботи з метою надання користувачам достовірної і неупередженої інформації про фінансову діяльність акціонерного товариства.

3.3. Методика контролю фінансової діяльності акціонерного товариства

Фінансова діяльність акціонерного товариства є підприємницькою діяльністю за нетоварними операціями, що пов'язані з випуском та реалізацією цінних паперів у межах компетенції акціонерного товариства, виконання зобов'язань перед позичальниками щодо погашення позик та відсотків, орендодавцями зі здійснення фінансових витрат за фінансовою орендою, учасниками з розподілу прибутку акціонерного товариства.

Метою контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є пошук шляхів та кількісна оцінка резервів збільшення прибутку і підвищення рентабельності акціонерного товариства на основі ефективного управління його доходами і витратами. Завдання контролю фінансової діяльності акціонерного товариства:

- оцінка фінансового забезпечення основної діяльності акціонерного товариства;
- пошук резервів збільшення доходів, прибутку, підвищення рентабельності;
- оцінка забезпечення платоспроможності акціонерного товариства;
- оцінка своєчасності виконання фінансових зобов'язань перед суб'єктами господарювання, бюджетом, банками;
- фінансове прогнозування та планування;
- оперативна поточна фінансово-економічна робота;
- оцінка ефективності розподілу та використання фінансових ресурсів.

Предмет контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є господарські процеси та операції, пов'язані з фінансовою діяльністю акціонерного товариства, що дозволяє оцінити процес прийняття управлінського рішення.

Основні джерела інформації для цілей контролю фінансової діяльності акціонерного товариства [28, с. 200-201]:

- ◆ документи на право здійснення діяльності та ведення обліку;
- ◆ первинні документи з обліку;
- ◆ облікові реєстри;
- ◆ звітність;
- ◆ інші джерела: акти та довідки про проведення попередніх перевірок, пояснювальні записки відповідальних осіб, аудиторські висновки.

Контроль фінансової діяльності акціонерного товариства є джерелом повної, достовірної, неупередженої інформації про правильність нарахування доходів та видатків [68, с. 49].

Процедури контролю фінансової діяльності акціонерного товариства можна здійснювати як шляхом детальної перевірки правильності відображення в обліку оборотів і сальдо за рахунками, так і шляхом аналізу та оцінки, одержаної внаслідок перевірки інформації, дослідження важливих фінансових та інших показників акціонерного товариства, особливо їх незначних відхилень від очікуваних значень, а також виявлення причин їх викривлень [39, с. 251-252]. До основних процедур зі збору аудиторських доказів при проведенні контролю фінансової діяльності акціонерного товариства належать: фактичний контроль, спостереження, опитування, підтвердження, підрахунок, документальні, аналітичні. Основні типи доказів контролю фінансової діяльності акціонерного товариства: фізичні; підтвердження; документальні; усні; аналітичні [60].

Перевіряючи фінансову діяльність акціонерного товариства необхідно:

- провести аналітичні процедури для визначення незвичайних тенденцій у динаміці доходів і витрат, фінансового результату акціонерного товариства;
- провести порівняння даних фінансової звітності, Головної книги і даних синтетичного та аналітичного обліку;

- перевірити передачу права власності на предмет договору (наявність первинного документа: акта виконаних робіт, видаткової накладної, акта прийому-передачі);
- порівняти дані, отримані в результаті перевірок активів і зобов'язань, з результатами перевірки доходів та витрат акціонерного товариства;
- перевірити відповідність складу і моменту виникнення доходів акціонерного товариства;
- перевірити відповідність складу витрат акціонерного товариства і дотримання критеріїв визнання;
- перевірити подальші події після дати балансу з метою визначення суттєвих повернень товарів, сторнування реалізації;
- за допомогою аналітичних процедур розрахувати очікуваний розмір доходу акціонерного товариства і порівняти його з даними обліку, оцінити суттєвість і причини відхилення;
- перевірити наявність усіх необхідних документів, а за їх відсутності, запросити у керівництва акціонерного товариства лист-підтвердження того, що усі доходи відображені у звітності.

Контроль фінансової діяльності акціонерного товариства рекомендується проводити у такому порядку [25, с. 122-123]:

- ознайомлення з організацією бухгалтерського обліку акціонерного товариства (а саме з: організаційною формою ведення бухгалтерського обліку; формою бухгалтерського обліку; системою рахунків і реєстрів аналітичного обліку; системою і формами внутрішньогосподарського (управлінського) обліку акціонерного товариства; колом працівників акціонерного товариства, яким надано право підписання документів; правилами документообороту; положенням про бухгалтерську службу акціонерного товариства;

- ознайомлення з послідовністю відображення на рахунках бухгалтерського обліку акціонерного товариства основних господарських операцій та порівняння з встановленою методологією облікових операцій;
- перевірка правильності, своєчасності і повноти відображення на рахунках бухгалтерського обліку здійснених господарських операцій акціонерним товариством шляхом звірки між даними аналітичного і синтетичного обліку, вступних залишків (сальдо), оборотів та вихідних залишків (сальдо);
- звірка між узагальненими даними головної книги та показниками фінансової звітності акціонерного товариства;
- перевірка повноти і своєчасності проведення інвентаризацій, правильності визначення розмірів збитків від недостач, розкрадань, знищення (псування) майна;
- перевірка реальності дебіторської і кредиторської заборгованості акціонерного товариства, своєчасності і повноти проведення інвентаризацій розрахунки, підстав для списання з балансів дебіторської і кредиторської заборгованості, вжиття заходів до осіб, винних у тому, що строки позовної давності дебіторської заборгованості минули.

Перевіряючому слід звернути увагу на слабкі місця та типові помилки і порушення, які найбільш часто трапляються у обліку доходів, витрат та фінансових результатів діяльності акціонерного товариства, а саме: відсутність первинних документів або наявність первинних документів, які оформлені з порушенням дійсних вимог; відсутність відокремленого обліку доходів та витрат, які отримують від здійснення різних видів діяльності, а також неправильне їх визначення призводить до неправильного формування інформації у бухгалтерському обліку та звітності [5, с. 233-234].

Під час контролю фінансової діяльності акціонерного товариства постають наступні завдання:

- впевнитися у порівнянності показників фінансової звітності за допомогою аналітичних методів;
- проаналізувати статті за допомогою методів економічного аналізу для визначення їх динаміки з метою оцінки можливих відхилень і виявлення незвичних тенденцій, які можуть свідчити про недостовірність обліку або шахрайство;
- встановити відповідність синтетичного і аналітичного обліку за допомогою зустрічного звіряння, перевірити коректність проводок;
- за допомогою документальних методів і зустрічного звіряння перевірити наявність відповідних первинних документів і правильність їх оформлення.

У процесі контролю фінансової діяльності акціонерного товариства має вивчатися:

- ефективність фінансової діяльності акціонерного товариства;
- обґрунтованість поточних та стратегічних планів діяльності акціонерного товариства в розрізі видів діяльності;
- наявність неточностей та неузгодженостей у чинному законодавстві та можливість багатозначного його трактування;
- логічність управлінських рішень, прийнятих керівництвом акціонерного товариства щодо фінансової діяльності;
- обґрунтованість та доцільність політики фінансової діяльності акціонерного товариства.

Для того, щоб мати краще уявлення про фінансове становище акціонерного товариства необхідно провести аналіз показників діяльності ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» (додатки Е, Ж, З, И, К). Система показників платоспроможності та фінансової стійкості дозволяє оцінити здатність акціонерного товариства відшкодувати поточні борги у визначені терміни, фінансову незалежність від зовнішніх джерел фінансування, мобільність власного капіталу, здатність капіталу утворювати

активи, заборгованість акціонерного товариства [108, с. 166-167]. Розглянемо деякі з них.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (рис. 3.7) визначають, яку частину поточних зобов'язань акціонерне товариство може погасити зараз. Гранично допустиме значення цього коефіцієнта – 0,1-0,2. Через високу нестабільність він не може бути єдиним і достатнім в оцінках платоспроможності [54, с. 172]. Коефіцієнт абсолютної ліквідності є найбільш жорсткий індикатор ліквідності, що відображає здатність акціонерного товариства погашати поточні зобов'язання виключно за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів. Індикатор дозволяє зрозуміти, чи є кошти в акціонерного товариства для задоволення вимог кредиторів на поточну дату.

Рис. 3.7. Динаміка коефіцієнту абсолютної ліквідності ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» по відношенню до середнього показника по галузі за 2013-2017 рр.

Джерело: побудовано автором

Коефіцієнт поточної ліквідності (рис. 3.8) характеризує здатність акціонерного товариства погашати поточні зобов'язання терміном до 1 року за рахунок оборотних активів. Індикатор дозволяє зрозуміти, чи є у акціонерного товариства ресурси, які можна використовувати для погашення короткострокових вимог кредиторів.

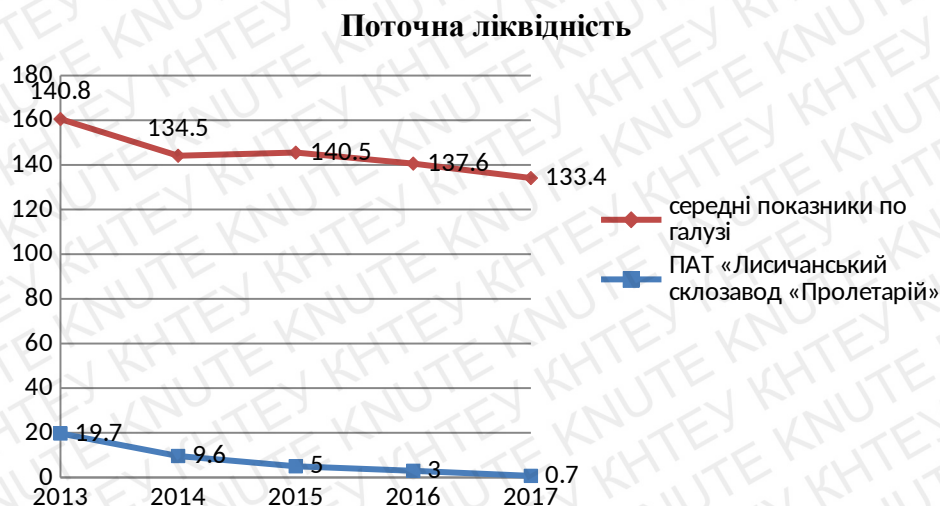

Рис. 3.8. Динаміка коефіцієнту поточної ліквідності ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» по відношенню до середнього показника по галузі за 2013-2017 рр.

Джерело: побудовано автором

Коефіцієнт автономії (рис. 3.9). Частина власного капіталу в загальній сумі фінансових ресурсів повинна бути не меншою 50% [10, с. 385-386]. Чим вище цей коефіцієнт, тим більше акціонерне товариство є фінансово незалежним від кредиторів.

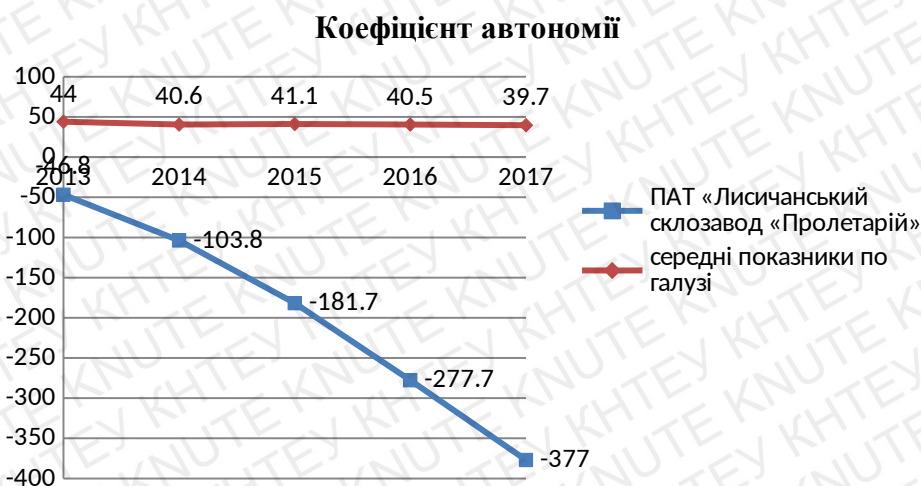

Рис. 3.9. Динаміка коефіцієнту автономії ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» по відношенню до середнього показника по галузі за 2013-2017 рр.

Джерело: побудовано автором

Чиста маржа (рис. 3.10) є індикатором прибутковості акціонерного товариства, що відображає відношення чистого прибутку до загальної виручки. Чим вище чиста маржа, тим ефективнішою вважається акціонерне товариство з точки зору конвертації продажів в реальний прибуток.

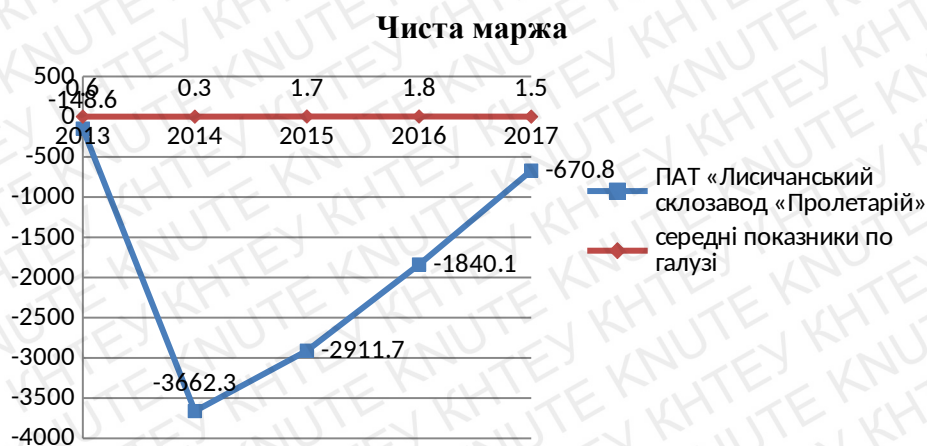

Рис. 3.10. Динаміка чистої маржі ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» по відношенню до середнього показника по галузі за 2013-2017 рр.

Джерело: побудовано автором

Рентабельність активів (рис. 3.11) є індикатором прибутковості, який показує, скільки прибутку приносить кожна гривня активів акціонерного товариства. Коефіцієнт дає розуміння того, наскільки ефективно менеджмент використовує активи акціонерного товариства для генерації прибутку.

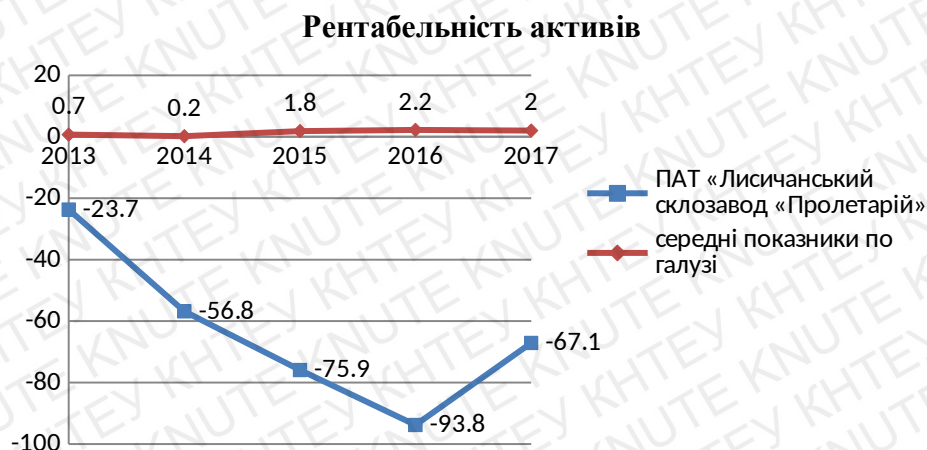

Рис. 3.11. Динаміка рентабельності активів ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» по відношенню до середнього показника по галузі за 2013-2017 рр.

Джерело: побудовано автором

Рентабельність сумарних активів (рис. 3.12) є індикатором прибутковості, що розраховується як співвідношення операційного прибутку до загальних активів акціонерного товариства. При розрахунку використовується операційний прибуток, що дозволяє абстрагуватися від впливу податків і боргового навантаження на прибутковість.

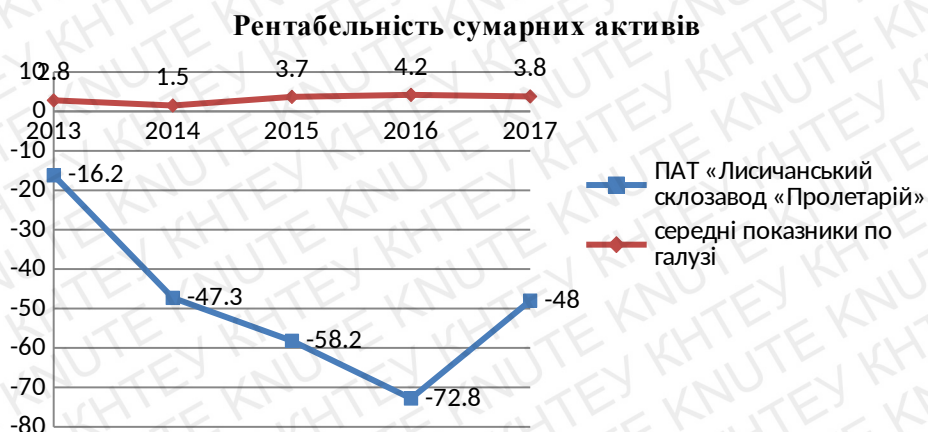

Рис. 3.12. Динаміка рентабельності сумарних активів ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» по відношенню до середнього показника по галузі за 2013-2017 рр.

Джерело: побудовано автором

Оборотність активів є індикатором ділової активності, що дозволяє оцінити продуктивність активів акціонерного товариства шляхом їх порівняння з обсягом виручки (рис. 3.13).

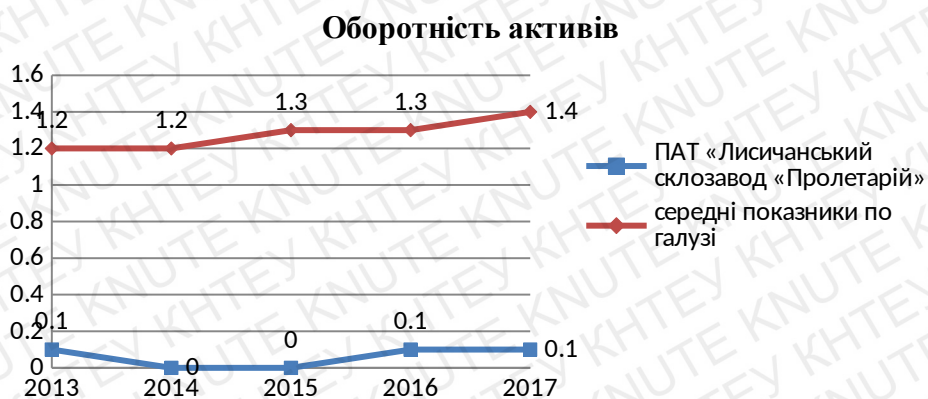

Рис. 3.13. Динаміка оборотності активів ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» по відношенню до середнього показника по галузі за 2013-2017 рр.

Джерело: побудовано автором

Оборотність власного оборотного капіталу є індикатором ділової активності, який показує ефективність використання капіталу акціонерного товариства з точки зору згенерованої виручки (рис. 3.14).

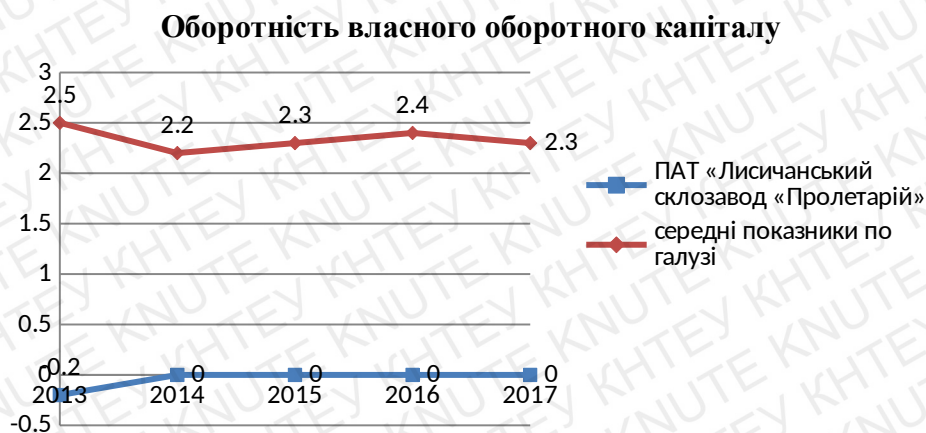

Рис. 3.14. Динаміка оборотності власного оборотного капіталу ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» по відношенню до середнього показника по галузі за 2013-2017 рр.

Джерело: побудовано автором

Оборотність дебіторської заборгованості (рис. 3.15) є індикатором ділової активності. Чим вище значення показника, тим швидше акціонерне товариство здатне стягувати плату з клієнтів за надані товари або послуги.

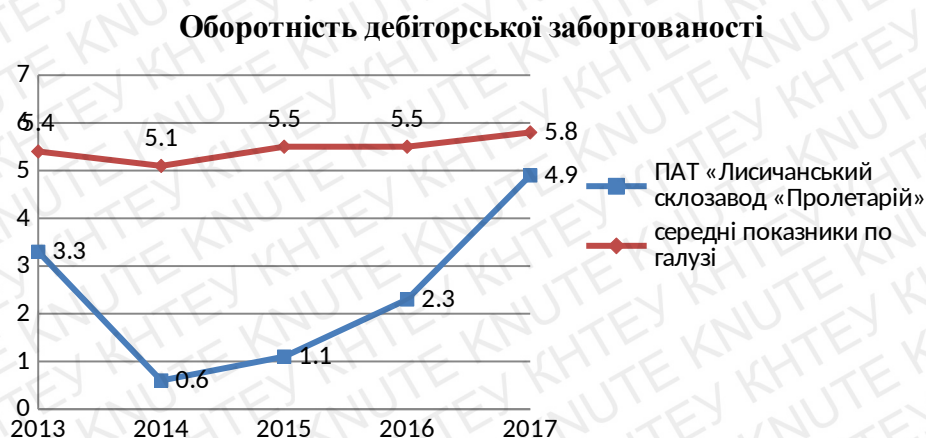

Рис. 3.15. Динаміка оборотності дебіторської заборгованості ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» по відношенню до середнього показника по галузі за 2013-2017 рр.

Джерело: побудовано автором

Прибуток, що залишається в розпорядженні акціонерного товариства, використовується для матеріального заохочення і соціального розвитку, формування резервного фонду, фондів комерційного розвитку, виробничого розвитку, виплати дивідендів, поповнення інших фондів, що формувались за рішенням акціонерного товариства (рис. 3.16) [108, с. 110].

Рис. 3.16. Схема розподілу прибутку акціонерного товариства
Джерело: розроблено автором на основі [108]

Запровадження і організація системи стратегічного контролю на акціонерному товаристві є одним з ключових практичних завдань, з якими стикається керівництво в процесі постановки регулярного стратегічного управління. Будь-яка методика контролю не може давати очікуваного ефекту, якщо вона виконується нерегулярно, а його результати не впроваджуються в життя за допомогою управлінських рішень. Необхідний ефект важко досягнути і тоді, коли стратегічний аналіз та контроль належним чином не інтегрований у систему стратегічного управління акціонерного товариства на усіх рівнях – від ради директорів до функціональних підрозділів [76, с. 215].

Етапи контролю ефективності використання прибутку акціонерного товариства [107]:

- розрахунок відповідних коефіцієнтів за попередній і звітний періоди;

- обчислення абсолютних і відносних відхилень значень кожного коефіцієнта звітного періоду від значень базисного періоду;
- оцінка змін показників ефективності використання прибутку у звітному періоді;
- визначення резервів підвищення ефективності використання прибутку акціонерного товариства;
- розробка заходів щодо підвищення ефективності використання прибутку акціонерного товариства;
- прийняття управлінських рішень і контроль за їх виконанням.

Для оцінки ефективності використання чистого прибутку застосовують наступні коефіцієнти: коефіцієнт стимулювання операційної діяльності, коефіцієнт стимулювання фінансових результатів, коефіцієнт стимулювання трудової діяльності, а також коефіцієнт дивідендних виплат [107, с. 247-279].

Коефіцієнт стимулювання операційної діяльності акціонерного товариства ($K_{\text{сод}}$) обчислюється як відношення доходу (D) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), отриманого за відповідний період, до суми використаного на виробничий розвиток чистого прибутку ($B_{\text{вр}}$) попередніх періодів (3.1).

$$K_{\text{сод}} = \frac{D}{B_{\text{вр}}} \quad (3.1)$$

Коефіцієнт стимулювання фінансових результатів ($K_{\text{сфр}}$) являє собою відношення чистого прибутку (Π) досліджуваного періоду до суми використаного на виробничий розвиток чистого прибутку попередніх періодів (3.2).

$$K_{\text{сфр}} = \frac{\Pi}{B_{\text{вр}}} \quad (3.2)$$

Коефіцієнт стимулювання трудової діяльності ($K_{\text{стд}}$) визначається співвідношенням суми чистого прибутку, спрямованого на матеріальне стимулювання персоналу ($B_{\text{мс}}$), до фонду заробітної плати звітного періоду ($\Phi\text{ЗП}$) звітного року (3.3).

$$K_{стд} = \frac{B_{МС}}{\PhiЗП} \quad (3.3)$$

Розмір необхідних дивідендів виплат, визначається так, щоб рівень виплачуваного дивіденду дозволяв забезпечити економічну зацікавленість власників у зростанні роботи акціонерного товариства (3.4).

$$d = \frac{П_d}{K_{ск}} \times 100\% \quad (3.4)$$

де d – величина дивідендів у відсотках;

$П_d$ – частка прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів;

$К_{ст}$ – статутний капітал.

Ефективність використання чистого прибутку ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» наведено на рис. 3.17 і свідчить про неефективність.

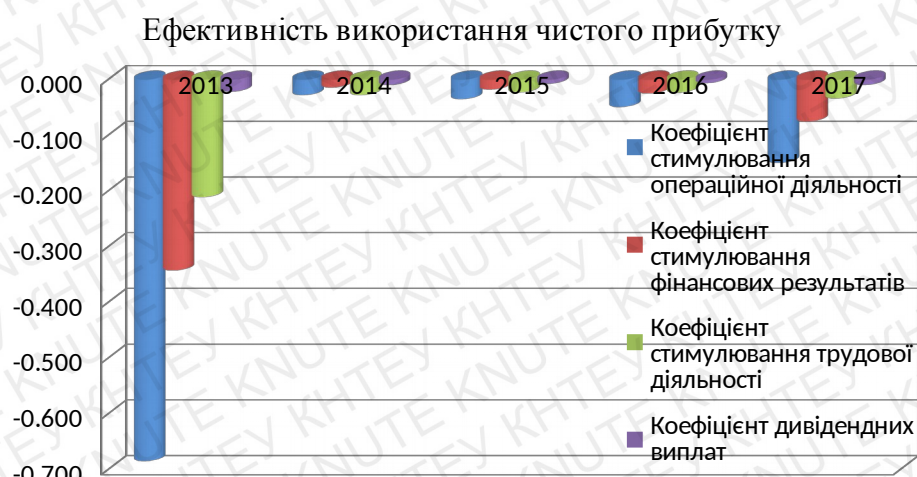

Рис. 3.17. Ефективність використання чистого прибутку

ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» за період з 2013 по 2017 рр.

Джерело: побудовано автором

Створення раціональних співвідношень при розподілі прибутку за основними напрямками забезпечується головною пропорцією поділу на споживання і нагромадження, що зумовлює підвищення матеріальної зацікавленості, відповідальності і зростання економічної ефективності фінансової діяльності акціонерного товариства.

Таким чином, застосування в методиці контролю фінансової діяльності акціонерного товариства елементів аналізу сприяє підвищенню ефективності

та оптимальності результатів фінансової діяльності акціонерного товариства в цілому та зміцнення його фінансового благополуччя зокрема.

Висновки до розділу 3

Етапи здійснення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства: вивчення встановлених законодавчих норм та поставлених вимог, якими має керуватися підконтрольний об'єкт; порівняння фактичного стану підконтрольного об'єкта з встановленими законодавчими нормами та поставленими перед ним вимогами; виявлення недоліків та помилок у діяльності підконтрольного об'єкта та встановлення причин таких відхилень; проведення оцінки відповідності та ефективності виконання підконтрольним об'єктом своїх функцій та завдань, що поставлені перед ним; здійснення заходів впливу щодо усунення підконтрольним об'єктом виявлених недоліків та помилок; визначення шляхів подолання перешкод для ефективного функціонування підконтрольного об'єкта та попередження допущення ним недоліків та помилок у майбутньому.

Аналітичне забезпечення сталого розвитку акціонерного товариства передбачає реалізацію таких його функцій, як облік, аналіз, аудит і контроль. Вони тісно взаємопов'язані і утворюють аналітичну систему, що забезпечує керівництво акціонерного товариства необхідною інформацією для прийняття управлінських рішень. Аналітичне забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є окремою системою, заснованою на інформації, котра отримана шляхом проведення економічного аналізу даних для визначення результатів управління і побудови прогнозних значень фінансової діяльності.

Застосування в методиці контролю фінансової діяльності акціонерного товариства елементів аналізу сприяє підвищенню ефективності та оптимальності результатів фінансової діяльності акціонерного товариства в цілому та зміцнення його фінансового благополуччя зокрема. Для того, щоб мати краще уявлення про фінансове становище акціонерного товариства

проведено аналіз показників діяльності ПАТ «Лисичанський склозавод
«Пролетарій», що є негативним.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Фінансова діяльність акціонерного товариства є діями з формування і використання фінансових ресурсів, що мають форму економічно обґрунтованих управлінських рішень. Фінансова діяльність посідає особливе місце в управлінні акціонерним товариством. Фінансова діяльність є системою використання різних форм і методів фінансового забезпечення і досягнення поставлених цілей, тобто це практична фінансова робота, що забезпечує життєдіяльність акціонерного товариства, поліпшення його результатів.

Фінансова діяльність акціонерного товариства – це підприємницька діяльність за нетоварними операціями, що пов'язані з випуском та реалізацією цінних паперів у межах компетенції акціонерного товариства, виконання зобов'язань перед позичальниками щодо погашення позик та відсотків, орендодавцями – зі здійснення фінансових витрат за фінансовою орендою, учасниками – з розподілу прибутку.

Ефективна організація фінансової діяльності акціонерного товариства залежить від своєчасної мобілізації фінансових ресурсів, раціонального розподілу отриманих прибутків у процесі виробничо-господарської діяльності, виконання власних фінансових зобов'язань, зобов'язань перед іншими суб'єктами господарювання та перед державою в цілому. Завданнями ефективного управління фінансовими ресурсами акціонерного товариства є: залучення коштів на найвигідніших умовах та визначення оптимальної структури фінансових ресурсів.

В сучасних умовах акціонерна форма підприємництва виступає могутнім засобом побудови господарської системи, що базується на недержавних формах суспільної відповідальності. Акціонерним товариством є господарське товариство, яке має статутний капітал, поділений на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства, а акціонери

несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості належних їм акцій. Завданнями ефективного управління фінансовою діяльністю акціонерного товариства є: залучення коштів на найвигідніших умовах та визначення оптимальної структури фінансових ресурсів.

Контроль фінансової діяльності акціонерного товариства – це оцінка його фінансового стану, що робить можливим визначення недоліків та прорахунків, виявлення та мобілізацію внутрішньогосподарських резервів, збільшення доходів та прибутків, зменшення витрат виробництва, підвищення рентабельності, поліпшення фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства в цілому.

Метою контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є пошук шляхів та кількісна оцінка резервів збільшення прибутку і підвищення рентабельності акціонерного товариства на основі ефективного управління його доходами і витратами.

Публічне акціонерне товариство «Лисичанський склозавод «Пролетарій» здійснює свою діяльність переважно на ринку виробництва листового скла для будівельних підприємств України, країн СНД, також 25-30% виробленої продукції поставляється на експорт. Предметом діяльності ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» є: виробництво скла та виробів зі скла, у тому числі: виробництво листового скла; формування й оброблення листового, порожнистого скла, скловолокна; виробництво й оброблення інших скляних виробів; надання послуг з фотодруку на склі, загартування скла та порізки скла; здійснення зовнішньоекономічної діяльності всіх видів, в тому числі експорт, імпорт продукції, робіт, послуг; операції з нерухомим майном, у тому числі: купівля та продаж власного нерухомого майна; надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.

Для оцінки діяльності ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» проаналізовано показники, які характеризують його ринкову привабливість. Аналізуючи діяльність ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій», варто

відзначити, що в цілому спостерігається тенденція до погіршення, оскільки показники діяльності акціонерного товариства, спадають, наприклад рентабельність активів зменшилась на 67,06 %, а ріст прибутку зменшився на 35,92 %.

Формалізація контрольного процесу передбачає побудову організаційно-інформаційної моделі контролю фінансової діяльності акціонерного товариства. Важливим принципом побудови організаційно-інформаційної моделі контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є забезпечення повноти інформації щодо фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства та її економічних наслідків.

Організаційно-інформаційна модель контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є стислою характеристикою контрольного процесу щодо його мети і завдань, суб'єктів і об'єктів дослідження, системи показників, які визначають параметри об'єктів, інформаційного та методичного забезпечення. Організаційно-інформаційної моделі є способом формалізації контролю фінансової діяльності акціонерного товариства. Вона складається з шести взаємопов'язаних блоків. Кожен блок загальної моделі визначає процеси та явища, оціночні показники та джерела їх інформації, а також зацікавлених суб'єктів контролю фінансової діяльності акціонерного товариства.

На сучасному етапі розвитку ринкової економіки посилюється роль і значення системи обліку як системи, що відповідає за інформаційне забезпечення менеджменту акціонерного товариства, сприяє найефективнішому використанню всіх його наявних ресурсів, забезпечує повноту та достовірність відображення даних про фінансово-майновий стан акціонерного товариства. Організація обліку фінансової діяльності акціонерного товариства повинна забезпечувати власників і всіх зацікавлених користувачів інформації повною та достовірною інформацією про процеси на акціонерному товаристві. Для узагальнення інформації про доходи та витрати призначені рахунки Класу 7 «Доходи і результати

діяльності», Класу 8 «Витрати за елементами» та Класу 9 «Витрати діяльності». Облік й узагальнення інформації про фінансові результати від звичайної діяльності та надзвичайних подій здійснюється на рахунку 79 «Фінансові результати».

Процес контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є сукупністю заходів, що дозволяють оцінити фінансову діяльність акціонерного товариства та сформулювати об'єктивні висновки та рекомендації щодо відповідності критеріям ефективності. У загальному вигляді процедура контролю фінансової діяльності акціонерного товариства зводиться до співставлення фактичних і планових показників фінансової діяльності акціонерного товариства, виявлення суттєвих відхилень і причин, що викликають ці відхилення і розроблення рекомендацій щодо вжиття відповідних заходів.

Етапи здійснення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства: вивчення встановлених законодавчих норм та поставлених вимог, якими має керуватися підконтрольний об'єкт; порівняння фактичного стану підконтрольного об'єкта з встановленими законодавчими нормами та поставленими перед ним вимогами; виявлення недоліків та помилок у діяльності підконтрольного об'єкта та встановлення причин таких відхилень; проведення оцінки відповідності та ефективності виконання підконтрольним об'єктом своїх функцій та завдань, що поставлені перед ним; здійснення заходів впливу щодо усунення підконтрольним об'єктом виявлених недоліків та помилок; визначення шляхів подолання перешкод для ефективного функціонування підконтрольного об'єкта та попередження допущення ним недоліків та помилок у майбутньому.

Запровадження внутрішнього контролю фінансової діяльності акціонерного товариства дозволить зменшити витрати акціонерного товариства, виявити нові резерви економії фінансових та інших ресурсів, альтернативні напрями розвитку акціонерного товариства та розробити рекомендації з покращення фінансової діяльності, а також повинен бути

невід'ємним інструментом ефективного здійснення фінансової діяльності на кожному акціонерному товаристві.

Аналітичне забезпечення сталого розвитку акціонерного товариства передбачає реалізацію таких його функцій, як облік, аналіз, аудит і контроль. Вони тісно взаємопов'язані і утворюють аналітичну систему, що забезпечує керівництво акціонерного товариства необхідною інформацією для прийняття управлінських рішень. Аналітичне забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є окремою системою, заснованою на інформації, котра отримана шляхом проведення економічного аналізу даних для визначення результатів управління і побудови прогнозних значень фінансової діяльності.

Схема організації аналітичного забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства забезпечить аналітичний відділ інформацією для контролю фінансової діяльності, яка буде відповідати головним вимогам: відсутність систематичних помилок, точність, повнота, корисність, значимість, достовірність, порівнянність. Аналітичне забезпечення контролю фінансової діяльності акціонерного товариства є збором, реєстрацією, опрацюванням облікової інформації на етапі бухгалтерського обліку, контроль і перевірка на етапі аудиту та аналіз, планування, прогнозування на етапі аналітичної роботи з метою надання користувачам достовірної і неупередженої інформації про фінансову діяльність акціонерного товариства.

Застосування в методиці контролю фінансової діяльності акціонерного товариства елементів аналізу сприяє підвищенню ефективності та оптимальності результатів фінансової діяльності акціонерного товариства в цілому та зміцнення його фінансового благополуччя зокрема. Для того, щоб мати краще уявлення про фінансове становище акціонерного товариства проведено аналіз показників діяльності ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій», що є негативним.

Прибуток, що залишається в розпорядженні акціонерного товариства, використовується для матеріального заохочення і соціального розвитку, формування резервного фонду, фондів комерційного розвитку, виробничого розвитку, виплати дивідендів, поповнення інших фондів, що формувались за рішенням акціонерного товариства. Для оцінки ефективності використання чистого прибутку застосовують наступні коефіцієнти: коефіцієнт стимулювання операційної діяльності, коефіцієнт стимулювання фінансових результатів, коефіцієнт стимулювання трудової діяльності, а також коефіцієнт дивідендних виплат. Розраховані показники ефективності використання чистого прибутку ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій» свідчить про неефективність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азаренкова Г. М. Шляхи удосконалення державного фінансового контролю в Україні: окреслення та обґрунтування / Г. М. Азаренкова // Бізнес Інформ. – 2013. – № 12. – С. 280-283.
2. Артюх О. В. Принципи контролю: проблематика визначення / О.В. Артюх // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2016. – № 6. – С. 20-25.
3. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления / Г.В. Атаманчук. – М.: Юридическая литература, 1997. – 400 с.
4. Аудит : підручник / М.О. Никонович, К.О. Редько; за ред. Є.В. Мниха. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 748 с.
5. Аудит: підручник / Г. М. Давидов, І. Г. Давидов, Ю. Г. Давидов та ін.; за ред. Г. М. Давидова, М. В. Кужельного. – К. : Знання, 2009. – 495 с.
6. Аудит: підручник / О.А. Петрик, В.О. Зотов, Б.В. Кудрицький та ін.; за заг. ред. проф. О.А. Петрик. – К.: КНЕУ, 2015. – 498 с.
7. Бершадський А.О. Акціонерні товариства: тенденції, проблеми функціонування та дивідендна політика / А.О. Бершадський, Л.В. Юрчишена // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2017. – № 3. – С. 95-102.
8. Бойцов М. Енциклопедія господарських операцій / М. Бойцов, О. Вітковська. – Х.: Фактор, 2007. – 992 с.
9. Бортник Н. П. Принципи фінансового контролю в системі інвестиційно-правової політики / Н. П. Бортник, С. С. Єсімов // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. – 2015. – № 824. – С. 14-20.
10. Бутко А. Д. Теорія економічного аналізу / А.Д Бутко. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. – 411 с.

11. Бухгалтерський облік: фінансовий та внутрішньогосподарський / за ред. проф., д-ра екон. наук В. В. Сопка та О. В. Бойка – К.: «Фенікс», 2003. – 468 с.
12. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / за редакцією проф. Ф. Ф. Бутинця. – 5-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2003. – 726 с.
13. Вдовиченко К.М. Структурні власного капіталу підприємства, їхня сутність та характеристика / К.М. Вдовиченко // Научний взгляд в будущее. – 2016. – № 2. – С. 12-19.
14. Вдовиченко К.М. Сутність власного капіталу та особливості його обліку на підприємстві / К.М. Вдовиченко. – 2016. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sworld.com.ua/konfer42/104.pdf>.
15. Верига Ю.А. Резервування капіталу: облік, аудит та звітність: монографія / Ю.А. Верига, М.М. Орищенко. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 180 с.
16. Вінник О. М. Господарське право : навч. посіб. / О. М. Вінник. – К.: Всеукр. асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 766 с.
17. Владімірова Н. П. Напрями реформування державного фінансового контролю задля забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання / Н. П. Владімірова // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 16. – С. 46-52.
18. Гладка В. В. Оцінка дієвості фінансового контролю: теоретико-методичний аспект / В. В. Гладка // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Серія: Економічні науки. – 2015. – № 10. – С. 113-122.
19. Годунов А. А. Социально-экономические проблемы управления социалистическим производством / А. А. Годунов. – М.: Экономика, 1975. – 322 с.

20. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
21. Гудзинський О.Д. Теоретичні аспекти формування обліково-аналітичного механізму менеджменту / О.Д. Гудзинський, Г.Г. Кірейцев, Т.М. Пахомова // Облік і фінанси АПК. – 2010. – № 3. – С. 89-93.
22. Гулай І. О. Функціонування системи фінансового контролю на підприємстві / І. О. Гулай // Ефективність державного управління. – 2015. – № 44. – С. 32-39.
23. Гуменюк О.О. Удосконалення бухгалтерської фінансової звітності відповідно до потреб економічного аналізу / О.О. Гуменюк // Інноваційна економіка. – 2011. – № 4. – С. 113-115.
24. Гуцайлюк З. Деякі питання реформування системи бухгалтерського обліку: концепція та реалізація / З. Гуцайлюк // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 10. – С. 11–17.
25. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль. Навч. посібник / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрий. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 424 с.
26. Державна служба статистики України. Фінанси. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/fin.htm.
27. Державний фінансовий аудит: методологія і організація: монографія / Є. В. Мних, М. О. Никонович, Н. С. Барабаш та ін.; за ред. Є. В. Мниха. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 319 с.
28. Державний фінансовий контроль: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Н. С. Вітвицька, І. Ю. Чумакова, М. М. Коцупатрий, М. Т. Фетченко. – К.: КНЕУ, 2004. – 408 с.

29. Дікань Л. В. Теоретичні засади внутрішнього аудиту в системі державного фінансового контролю в Україні / Л. В. Дікань, Д. В. Калінкін // Проблеми економіки. – 2013. – № 3. – С. 70-75.
30. Дорош О.Б. Бухгалтерський облік та аудит фінансової діяльності: дис. канд. економ. наук: 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / О.Б. Дорош. – Київ. – 2011. – 198 с.
31. Єременко Д. В. Аудит агропромислових підприємств: методологія та організація: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 / Д. В. Єременко. – Київ, 2008. – 20 с.
32. Жмурко Н. В. Економічний зміст та особливості функціонування акціонерних товариств держави / Н. В. Жмурко, І.В. Середницька // Молодий вчений. – 2016. – № 12. – С. 743-746.
33. Загорський В. С. Державний фінансовий контроль у системі державного управління / В. С. Загорський, В. Ф. Піхоцький // Ефективність державного управління. – 2015. – № 42. – С. 283–288.
34. Здреник В. С. Особливості організації внутрішнього контролю операцій з фінансовими інвестиціями на підприємстві / В. С. Здреник // Інноваційна економіка. – 2013. – № 6. – С. 292-298.
35. Зінченко Ю. О. Суть, функції та принципи фінансової діяльності акціонерного товариства / Ю. О. Зінченко // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2011. – № 1. – С. 384-391.
36. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз / Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній. – Львів, 2011. – 440 с.
37. Клементьева О. Ю. Становлення акціонерних товариств як найбільш розвинутої форми підприємницької діяльності та їх розвиток в Україні / О. Ю. Клементьева // Ефективна економіка. – 2015. – № 11. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_11_121

38. Комарова І.В. Податковий контроль в Україні. – [Електронний ресурс].
– Режим доступу:
<https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/04/185.pdf>.
39. Корягін М. Облік, аналіз і контроль розрахунків за податками і платежами в системі управління підприємством / М. Корягін, М. Брич // Економічний аналіз. – 2010. – № 6. – С. 251-253.
40. Кравчук О. М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посібник / О.М. Кравчук, В.П. Лещук. – К.: Центр учбової літератури. – 2010. – 504 с.
41. Кузьмін О. Є. Методичні положення щодо контролювання та регулювання витрат підприємства / О.Є. Кузьмін, О. Г. Мельник // Економіка і прогнозування. – 2005. – № 1. – С. 134-144.
42. Курныкина О. В. Модернизация системы контроля в кредитных организациях: автореф. дис. на соискание учен. степени д-ра экон. наук: спец. 08.00.12 «Бухгалтерский учет, статистика» / О. В. Курныкина. – М., 2011. – 46 с.
43. Лазаришина І.Д. Економічний аналіз в Україні: історія, методологія, практика: монографія / І.Д. Лазаришина. – Рівне: НУВГП, 2010. – 369 с.
44. Лаптев В. І. Дослідження системи органів управління акціонерного товариства / В. І. Лаптев // Проблеми економіки. – 2012. – № 1. – С. 55-59.
45. Лаптев В. І. Регулювання діяльності органів управління акціонерного товариства: автореферат дис. на здобуття наукового ступеня канд. экон. наук: спец. 08.00.04 / В. І. Лаптев. – Харків, 2009. – 21 с.
46. Левицька С. О. Організація фінансової діяльності підприємства як об'єкта бухгалтерського обліку / С. О. Левицька, І. П. Панчук // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Економіка. – 2013. – № 23. – С. 339-343.

47. Мац Т. П. Організація аудиту в середовищі управлінських інформаційних систем / Т. П. Мац, З. М. Левченко // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2014. – № 3. – С. 135-138.
48. Мачулка О. Облік та аналіз витрат: управлінський аспект / О. Мачулка // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – № 10. – С. 30-34.
49. Мельник М.І. Податковий контроль в Україні: проблеми та пріоритети підвищення ефективності: монографія / М.І. Мельник, І.В. Лещух. – Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України», 2015. – 330 с.
50. Мескон М. Х. Основы менеджмента / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури; пер. с англ. – М.: Дело, 1999. – 562 с.
51. Михайлов М. Г. Бухгалтерський облік у бюджетних установах. Навчальний посібник / М. Г. Михайлов, М. І. Телегунь, О. П. Славкова. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с.
52. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025.
53. Мних Є. В. Державний фінансовий аудит: методологія і організація: монографія / Є. В. Мних, М. О. Никонович, Н. С. Барабаш та ін.; за ред. Є. В. Мниха. – К.: Київ. нац. торг.-екон.ун-т, 2009. – 319 с.
54. Мних Є. В. Економічний аналіз / Є.В. Мних. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 412 с.
55. Мних Є. В. Економічний аналіз / Є.В. Мних. – К.: Знання, 2011. – 630 с.
56. Мних Є.В. Контроль у системі інноваційного менеджменту підприємства: монографія / Є.В. Мних, С.В. Бардаш, О.А. Шевчук та ін.; за ред. Є.В. Мниха. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 452 с.
57. Назарова К.О. Аудит: еволюція, потенціал, ефективність : монографія / К.О. Назарова. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 464 с.

- 58.Налукова Н. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: сутнісно-аналітичний аспект / Н. Налукова // Галицький економічний вісник. – 2011. – № 1 (30). – С. 166–174.
- 59.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 р. № 73. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
- 60.Никонович М. О. Організація і методика аудиту / М. О. Никонович, К. О. Редько, О. А. Юр`ева; за ред. Є. В. Мниха. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 472 с.
- 61.Нікітін В.В. Організація державного контролю в українських землях у XIX – на початку XX ст. / В.В. Нікітін // Державне будівництво. – 2017. – № 1. – С. 1-19.
- 62.Ніконова О. Міжнародні стандарти INTOSAI: основні положення, аудиторські підходи, термінологія // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – № 2. – С. 29-35.
- 63.Ніщимна С. О. Функції та завдання публічного фінансового контролю / С. О. Ніщимна // Держава та регіони. – 2013. – № 1. – С. 100-103.
- 64.Облік, контроль та аналіз у міжнародному бізнесі: управлінський аспект: монографія / за ред. проф. Л.О. Сухарьової. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2005. –184 с.
- 65.Обліково-аналітичні аспекти основних операцій акціонерного товариства: теорія і практика: монографія / Н. С. Акімова, О. О. Говоруха, О. В. Топоркова, Т. О. Євлаш. – Харків, 2016. – 306 с.
- 66.Обушна Н. І. Модернізація системи державного фінансового контролю в Україні в контексті утвердження парадигми публічного аудиту / Н. І. Обушна // Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України. – 2016. – № 4. – С. 64-71.
- 67.Ожегов С. И. Словарь русского языка / С. И. Ожегов; под ред. Н. Ю. Шведовой. – М. : Русский язык, 1988. – 750 с.

68. Остапюк Н. А. Актуальные проблемы теории контроля за доходами в Украине / Н. А. Остапюк, Ю. В. Борисейко // Международный бухгалтерский учет. – 2011. – № 31 (181). – С. 44-50.
69. Офіційний сайт Doing Business. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/>.
70. Пархоменко В. Рух грошових коштів як індикатор господарської діяльності / В. Пархоменко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – № 11. – С. 3-5.
71. Пархомець М.К. Організаційно-економічний механізм забезпечення дохідності сільськогосподарських підприємств регіону: теорія, методика, практика : монографія / М.К. Пархомець, В.В. Гудак. – Тернопіль: ВПЦ Економічна думка, 2014. – 256 с.
72. Петрушевська В. Теоретичні аспекти організації й функціонування системи державного фінансового контролю в Україні / В. Петрушевська // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2013. – № 2. – С. 48-56.
73. Пивовар Ю. І. Фінансовий контроль на стадії санкціонування в процесі фінансування державних цільових програм: зміст та характеристика основних елементів / Ю. І. Пивовар, В. В. Пашинська // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. – 2015. – № 3. – С. 64-69.
74. Пивоваров К. В. Забезпечення взаємодії суб'єктів державного контролю з органами влади / К. В. Пивоваров // Економіка та держава. – 2013. – № 11. – С. 104-107.
75. Пивоваров К. В. Сучасні принципи системи фінансового контролю в Україні / К. В. Пивоваров // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. – № 15. – С. 75-77.
76. Підлипна Р. П. Адаптація організації стратегічного аналізу до структури управління торговельним підприємством / Р.П. Підлипна // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – № 20. – С. 13.

77. Піхоцький В. Ф. Державний фінансовий контроль в Україні: проблеми нормативно-правового забезпечення / В. Ф. Піхоцький // Регіональна економіка. – 2014. – № 4. – С. 194-204.
78. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>.
79. Поддертогін А.М. Фінанси підприємства / А.М. Поддертьогін, М.Д. Білик, М.Д. Буряк та ін. – Київ, 2006. – 288 с.
80. Подолянчук О.А. Сутність обліково-аналітичної інформації та її роль у системі контролю підприємства / О. А. Подолянчук // Економіка АПК. – 2010. – № 3. – С. 54-57.
81. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» від 29.11.1999 р. № 290. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.
82. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» від 31 грудня 1999 р. № 318. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
83. Попадинець І.І. Визначення організаційно-правових форм фінансового контролю: проблемні питання теорії та практики / І.І. Попадинець // Право і суспільство. – 2018. – № 1. – С. 222-227.
84. Попова А.В. Поняття й особливості фінансової діяльності суб'єктів господарювання / А.В. Попова // Адміністративне право і процес. – № 1. – 2017. – С. 103-110.
85. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання. / П.Я. Попович. – К.: Знання, 2010. – 630 с.
86. Потеряйло І. Ю. Особливості фінансової діяльності державних підприємств в Україні / І. Ю. Потеряйло, І. В. Гнатків // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. – 2013. – № 7. – С. 345-352.

87. Правове регулювання господарсько-фінансової діяльності підприємства: моногр. / В. І. Торкатюк, Г. В. Стадник, А. Л. Шутенко та ін.; за заг. ред. В. І. Торкатюка; Харків. нац. акад. міськ. госпва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 346 с.
88. Пріб К.А. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання / К.А. Пріб. – Київ, 2007. – 321 с.
89. Про акціонерні товариства: Законі України від 17 вересня 2008 року № 514-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>.
90. Проскуріна Н. М. Якість аудиторських послуг в Україні: реалії та перспективи / Н. М. Проскуріна, В. П. Коваленко // Економічний часопис-XXI. – 2010. – № 9-10. – С. 53-57.
91. Рубан Н. І. Аудит ефективності бюджетних коштів // Фінанси України. – 2004. – № 1. – С. 138-143.
92. Семенюк В.О. Ринкова капіталізація акціонерного товариства в системі індикаторів ефективності господарської діяльності / В.О. Семенюк // Науковий вісник Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича. – 2012. – № 610-611. – С. 68-76.
93. Сидоренко Л. О. Бухгалтерський облік як основа інформаційного забезпечення управління акціонерним товариством / Л. О. Сидоренко // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. – 2007. – № 12. – С. 284-287.
94. Спасів Н.Я. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч.-метод. посібник / Н.Я. Спасів, М.С. Лосева, Н.О. Дітчук, Л.Р. Маринчак. – Тернопіль: ТАЙП. – 2013. – 150 с.
95. Стефанюк І. Б. Методологічні засади функціонування системи державного внутрішнього фінансового контролю в Україні / І. Б. Стефанюк // Фінанси України. – 2011. – № 6. – С. 84-102.
96. Сусіденко О.В. Складові елементи системи забезпечення фінансової безпеки підприємства та ефективність їх використання /

- О.В. Сусіденко, В.В. Нагайчук // Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. – 2016. – № 2. – С. 96-100.
97. Сусіденко О.В. Фінансові ресурси акціонерних товариств: теоретико-організаційні аспекти / О.В. Сусіденко // Економіка і суспільство. – 2016. – № 7. – С. 848-853.
98. Сюркало Б. І. Державний фінансовий контроль в контексті сталого економічного розвитку / Б. І. Сюркало. // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2012. – № 2. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2012_2_11.
99. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібник / О. О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2003. – 554 с.
100. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність. – К.: Алерта, 2008. – 926 с.
101. Усатова Л.В. Формирование учетно-аналитической системы на предприятии / Л.В. Усатова // Управленческий учет. – 2010. – № 9. – С. 17-25.
102. Фаріон І.Д. Управлінський облік: навч. посіб. / І.Д. Фаріон, Т.М. Писаренко – К.: ЦУЛ, 2014. – 385 с.
103. Федченко Т. Процес аудиту ефективності виконання бюджетної програми // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 6. – С. 43-50.
104. Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібник / Г. І. Філіна. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 320 с.
105. Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібник / Г. І. Філіна. – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. – 424 с.
106. Фінансова діяльність підприємства : підруч. / О. М. Бандурка, М. Я. Коробов, П. І. Орлов, К. Я. Петрова. – К.: Либідь, 2002. – 384 с.
107. Фінансовий аналіз: підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 536 с.

108. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Г. В. Митрофанов, Г. О. Кравченко, Н. С. Барабаш та ін.; За ред. проф. Г. В. Митрофанова. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т: 2002, – 301 с.
109. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Є. В. Мних, Н. С. Барабаш. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 412 с.
110. Фінансовий аудит: інформаційно-аналітичне забезпечення: монографія / Є.В. Мних, С.В. Бардаш, К.О. Назарова, О.Л. Шерстюк, В.П. Белякова, В.П. Міняйло; за ред. Є.В. Мниха. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 416 с.
111. Хаблюк О. А. Аудит ефективності в системі державного фінансового контролю, його суть та необхідність упровадження в Україні / О. Хаблюк, С. Яцишин // Економіка та суспільство. – 2017. – 2017. – С. 827-831.
112. Харченко Н. В. Фінансове управління акціонерним товариством / Н. В. Харченко // Економіка та держава. – 2012. – № 1. – С. 33-36.
113. Харченко Н.В. Джерела формування власного капіталу акціонерного товариства / Н.В. Харченко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2011. – № 3. – С. 162-165.
114. Харченко Н.В. Переваги та недоліки акціонерних товариств / Н.В. Харченко // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. – 2010. – № 1. – С. 244 – 252.
115. Цивільний кодекс України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
116. Чередніченко М. Г. Концептуальні засади організації внутрішньогосподарського контролю на підприємстві / М. Г. Чередніченко, Л. О. Руденко // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки: зб. наук. пр. – 2017. – № 32. – С. 239-248.
117. Череп А. В. Проблеми планування витрат на збут продукції / А.В. Череп // Економіка, фінанси, право. – 2005. – № 8. – С. 17-20.

118. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посібник / В.Г. Швець. – К.: Знання-Прес, 2003. – 444 с.
119. Шевчук О. А. Природа фінансового контролю / О. А. Шевчук // Фінансовий простір. – 2015. – № 2. – С. 233-237.
120. Шестерняк М.М. Методи і форми контролю: проблеми визначення / М.М. Шестерняк // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2017. – № 26. – С. 154-156.

ДОДАТКИ

Визначення терміну «фінансова діяльність»

Автор	Сутність поняття
Господарський кодекс України	діяльність суб'єктів господарювання, що включає грошове та інше фінансове посередництво, страхування, а також допоміжну діяльність у сфері фінансів і страхування
НП(С)БО 1	діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталів
МСБО 7	діяльність, що спричиняє зміни розміру та складу вкладеного капіталу та запозичень
Вінник О.М.	діяльність, пов'язана з обігом коштів (фінансів). Вона може здійснюватися на професійних засадах з метою задоволення відповідних потреб інших осіб (професійна фінансова діяльність)
Поддєрьогін А.М.	система використання різних форм і методів для фінансового забезпечення функціонування та досягнення поставлених цілей, тобто це та практична фінансова робота, що забезпечує життєдіяльність акціонерного товариства, поліпшення результатів
Бандурка О.М.	управління процесами формування і використання централізованих і децентралізованих грошових фондів, які утворюються для опосередкування розподільних відносин на всіх стадіях суспільного відтворення, складає зміст фінансової діяльності як держави в цілому, так і окремих суб'єктів господарювання
Пріб К.А.	система заходів, спрямованих на акумулювання фінансових ресурсів та залучення капіталу із зовнішніх джерел
Філіна Г.І.	дії із формування і використання суб'єктом фінансових ресурсів, які мають форму економічно обґрунтованих рішень господарювання
Дорош О.Б.	діяльність, яка спрямована на акумулювання внутрішніх фінансових ресурсів і залучення капіталу із зовнішніх джерел для провадження інвестиційної та операційної діяльності та своєчасного й повного виконання зобов'язань щодо позикового капіталу
Пархоменко В.М.	операції з надходження і вибуття грошових коштів, пов'язані із збільшенням і зменшенням статутного капіталу, пайового капіталу, додатково вкладеного капіталу, погашенням неоплаченого капіталу, викупом і продажем власних акцій, продажем облігацій власної емісії, сплатою відсотків за такими облігаціями, погашенням таких облігацій, отриманням і погашенням кредитів банків, сплатою відсотків за користування кредитами банків

Джерело: розроблено автором на основі [16, 20, 30, 59, 70, 79, 88, 105, 106]

Рис. Б.1. Система цілей фінансової діяльності акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором на основі [105]

Рис. В.1. Позитивні та негативні риси акціонерних товариств

Джерело: розроблено автором на основі [97]

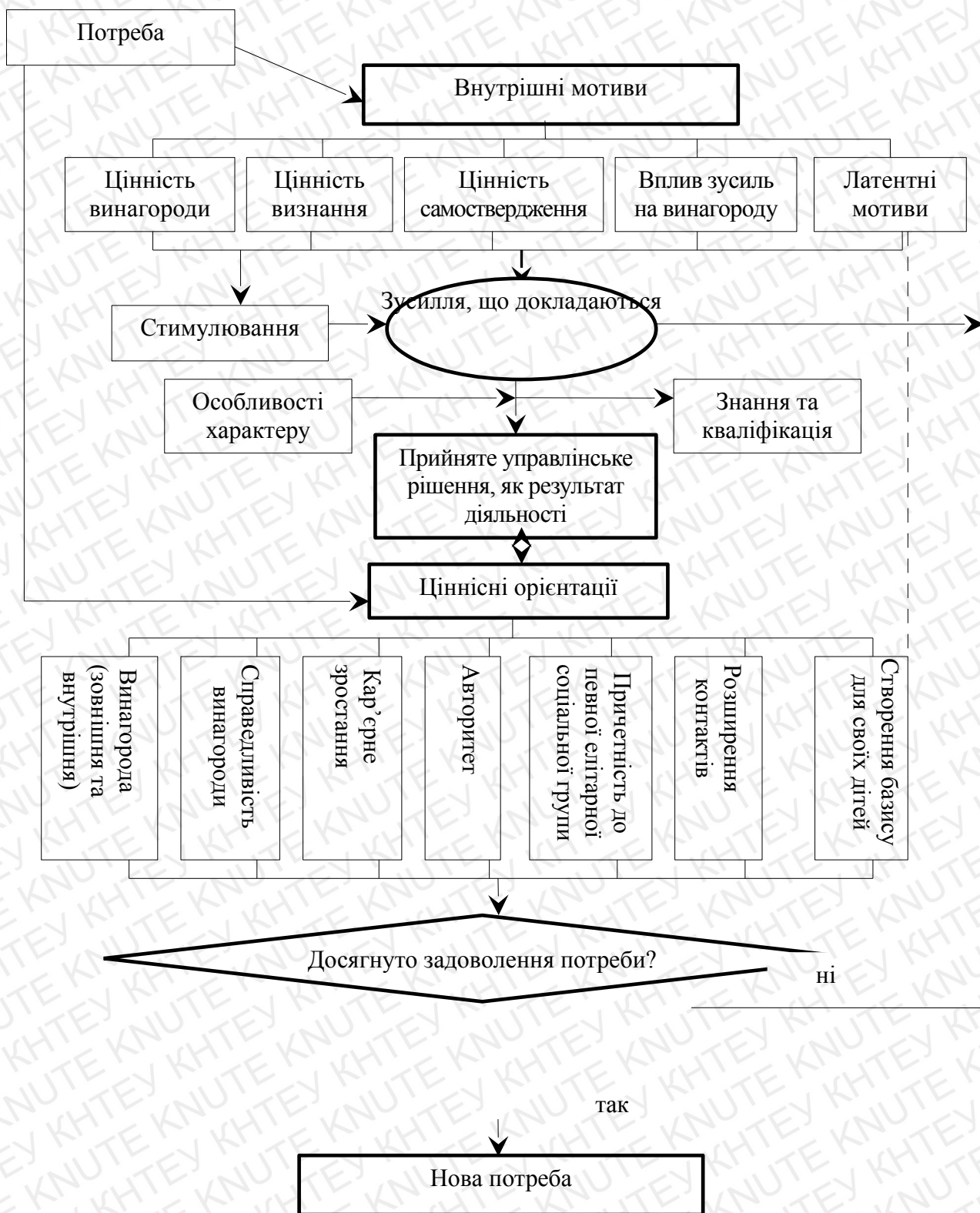

Рис. Г.1. Модель мотивації членів органів управління акціонерного товариства

Джерело: розроблено автором на основі [45]

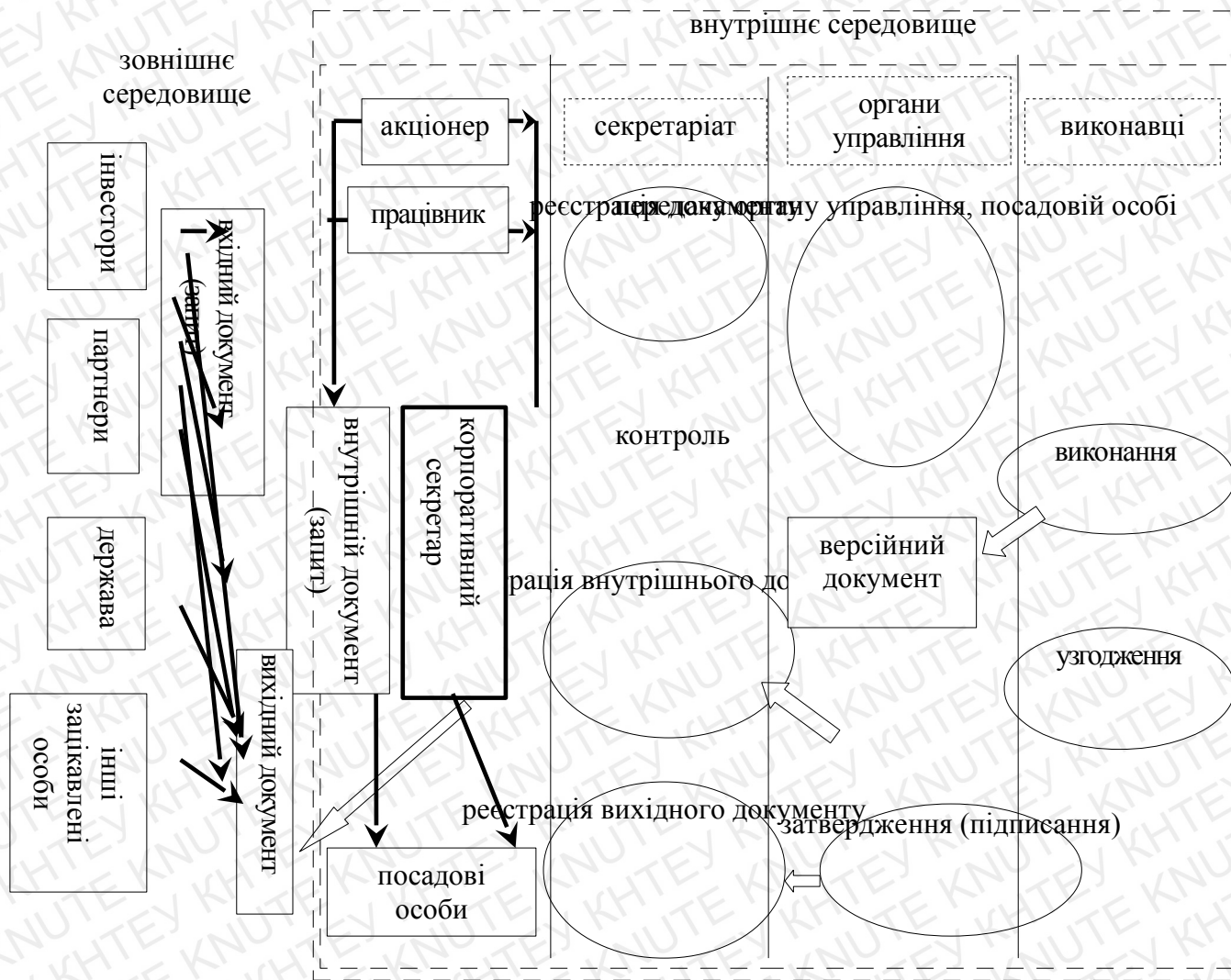

Рис. Д.1. Схема інформаційних потоків в акціонерному товаристві

Джерело: розроблено автором на основі [45]

"ПРОЛІТАРЦІ"

Територія ЛУГАНСЬКА

за КОАТУУ

Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство

за КОПФГ

Вид економічної діяльності

Формування й оброблення листового скла

за КВЕД

Середня кількість працівників ¹ 322

Адреса, телефон вулиця МІЧУРИНА, буд. 1, м. ЛИСИЧАНСЬК, ЛУГАНСЬКА обл., 93112

94475

Одиниця виміру: тне. грн. без деоцтового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід)

(форма №2), ірошові показники якого наводяться в іривнях з копійками)

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2017 р.

Форма №1 Код за ДКУД| 1801001

АКТ II В	Код рядка	Па початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	6200	6200
первісна вартість	1001	8200	8200
накопичена амортизація	1002	2000	2100
Незавершені капітальні інвестиції	1005	39000	11000
Основні засоби	1010	640000	630000
первісна вартість	1011	2100000	2100000
зноо	1012	1500000	1500000
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	110	110
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	680000	650000
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	44000	8700
Виробничі запаси	1101	56 303	37 355
Незавершене виробництво	1102	1 139	2 215
Готова продукція	1103	-	4 400
Товари	1104	10	4
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрашування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1800	6300
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	580	40
з бюджетом	1135	5900	110
у тому числі з податку на прибуток	1136	110	110
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	11000	1800
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквівалента	1165	160	55
Г отівка	1166	5	10
Рахунки в банках	1167	155	45
Витрати майбутніх періодів	1170	10	-
Частка нсрестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	580	1100
Усього за розділом II	1195		18000
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	20	20
Баланс	1300	740000	670000

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Плаский капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 900	3 900
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	290000	280000
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(2400000)	(2800000)
Неоплачений капітал	1425	(-)	< -)
Вилучений капітал	1430	(-)	< -)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(2100000)	(2500000)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	690000	690000
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу ■	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	690000	690000
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1200000	1300000
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	400000
розрахунками з бюджетом	1620	-	190000
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	450	250
розрахунками з оплати праці	1630	1100	230
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	510000	650000
Усього за розділом III	1695		2500000
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість зклІІгМедерж.шного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	740000	670000

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за Рік **2017** р.

Форма N2 КодзаДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	67000	38000
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестраховування	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(87000)	(46000)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	-	-
збиток	2095	21000	7900
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	73000	110000
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
Адміністративні витрати	2130	(10000)	(11000)
Витрати на збут	2150	(680)	(920)
Інші операційні витрати	2180	(370000)	(630000)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	320000	540000
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	10	35
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(130000)	(160000)
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	(810)	(770)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	450000	700000
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	450000	700000

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	2100	2400
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	2100	2400
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	2100	2400
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(440000)	(690000)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	73000	41000
Витрати на оплату праці	2505	15000	16000
Відрахування на соціальні заходи	2510	3200	3500
Амортизація	2515	5100	5300
Інші операційні витрати	2520	310000	620000
Разом	2550	410000	690000

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

"ПРОЛЕТАРЦІ"Територія ЛУГАНСЬКА

за КОАТУУ

Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство

за КОПФГ

Вид економічної діяльності Формування й оброблення листового скла

за КВЕД

Середня кількість працівників ¹ 322Адреса, телефон вулиця МІЧУРИНА, буд. 1, м. ЛИСИЧАНСЬК, ЛУГАНСЬКА обл., 9311294475

Одиниця виміру: тне. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід)

(форма №2), ірошові показники якого наводяться в іривнях з копійками)

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2016 р.

Форма №1 Код за ДКУД| 1801001

АКТ II В	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	6 154	6 166
первісна вартість	1001	8 190	8 158
накопичена амортизація	1002	2 036	1 992
Незавершені капітальні інвестиції	1005	42 433	38 393
Основні засоби	1010	632 679	631 623
первісна вартість	1011	2 035 232	2 038 196
зноо	1012	1 402 553	1 406 573
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	109	109
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	681375	676 291
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	57 452	43 974
Виробничі запаси	1101	56 303	37 355
Незавершене виробництво	1102	1 139	2 215
Готова продукція	1103	-	4 400
Товари	1104	10	4
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрашування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 118	1 776
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	407	579
з бюджетом	1135	1 132	5 870
у тому числі з податку на прибуток	1136	138	106
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	11 691	10 461
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквівалента	1165	170	156
Г отівка	1166	5	10
Рахунки в банках	1167	165	146
Витрати майбутніх періодів	1170	2	8
Частка нерестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	265	577
Усього за розділом II	1195		63 401
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	17	17
Баланс	1300	753 629	739 709

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Плаский капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 900	3 900
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	283 069	280 762
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(1 656 055)	(2 338 788)
Неоплачений капітал	1425	(-)	< -)
Вилучений капітал	1430	(-)	< -)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(1 369 086)	(2 054 126)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	680 107	680 107
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу ■	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	680 107	680 107
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1 055 501	1 177 720
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	398 861
розрахунками з бюджетом	1620	-	28 991
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	7 768	443
розрахунками з оплати праці	1630	1 291	1 023
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	3 241	1213
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	307 567	505 477
Усього за розділом III	1695		2 113 728
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість зкльІІгМедерж.шого пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс Ч	1900	753 629	739 709

Стаття
1
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)
Чисті зароблені страхові премії
премії підписані, валова сума
премії, передані у перестраховання
зміна резерву незароблених премій, валова сума
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами
Валовий:
прибуток
збиток
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів
зміна інших страхових резервів, валова сума
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах
Інші операційні доходи
у тому числі:
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування
Адміністративні втрати
Витрати на збут
Інші операційні витрати
у тому числі:
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції
Фінансовий результат від операційної діяльності:
прибуток
збиток
Доход від участі в капіталі
Інші фінансові доходи
Інші доходи
у тому числі:
дохід від благодійної допомоги
Фінансові витрати
Втрати від участі в капіталі
Інші витрати
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті

Форма N2 КодзаДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		
збиток	2295	(693 510)	

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	
збиток	2355	(693 510)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття 1	Код рядка 2	За звітний період 3
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	
Накопичені курсові різниці	2410	
Частка іншого сукупного доходу) асоційованих та спільних підприємств	2415	-
Інший сукупний дохід	2445	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(693 510)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті 1	Код рядка 2	За звітний період 3
Матеріальні затрати	2500	40 993
Витрати на оплату праці	2505	15 605
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 417
Амортизація	2515	5 235
Інші операційні витрати	2520	615 291
Разом	2550	680 541

Назва статті 1	Код рядка 2	За звітний період 3
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3900000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3900000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(177,23282)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(177,23282)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-

" КОДИ
2016 | 01 | 01

31380846

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство

ТОВАРИСТВО "ПРОЛЕТАРІЙ"

4411800000

230

Територія

ПУБЛІЧНЕ
"ЛИСИЧАНСЬКИЙ

за

ЛУГАНСЬКА

АКЦІОНЕРНЕ
СКЛОЗАВОД
СДРПОУ

Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство

Вид економічної діяльності Виробництво листового скла заКВЕД
Середня кількість працівників 1 337

Адреса, телефон вулиця МІЧУРИНА, буд. 1, м. ЛИСИЧАНСЬК, ЛУГАНСЬКА обл., 93112

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2015 р.

А К Т И В	К
I	2
I. Необоротні активи	1
Нематеріальні активи	1
первісна вартість	1
накопичена амортизація	1
Незавершені капітальні інвестиції	1
Основні засоби	1
первісна вартість	1
знос	1
Інвестиційна нерухомість	1
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1
Знос інвестиційної нерухомості	1
Довгострокові біологічні активи	1
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1
інші фінансові інвестиції	1
Довгострокова дебіторська заборгованість	1
Відстрочені податкові активи	1
Гудвіл	1
Відстрочені аквізиційні витрати	1
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1
Інші необоротні активи	1
Усього за розділом I	1
II. Оборотні активи	
Запаси	1
Виробничі запаси	1
Незавершене виробництво	1
Готова продукція	1
Товари	1
Поточні біологічні активи	1
Депозити перестрахування	1
Векселі одержані	1
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	
за виданими авансами	1
з бюджетом	1
у тому числі з податку на прибуток	1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1
Інша поточна дебіторська заборгованість	1
Поточні фінансові інвестиції	1
Гроші та їх еквіваленти	1
Готівка	1
Рахунки в банках	1
Витрати майбутніх періодів	1
Частка перестраховика у страхових резервах	1
у тому числі в:	1
резервах довгострокових зобов'язань	1
резервах збитків або резервах належних виплат	1

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

	1183	-	-
	1184	-	-
	1190	243	265
	1195	83 751	72 237
тя	1200	17	17
	1300	765 534	753 629

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 900	3 900
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	285 842	283 069
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(1 086 508)	(1 656 055)
Неоплачений капітал	1425	(-)	< -)
Вилучений капітал	1430	(-)	< -)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(796 766)	(1 369 086)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	680 107	680 107
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	680 107	680 107
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	728 815	1 055 501
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	5 829	38 311
розрахунками з бюджетом	1620	20 030	28 929
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	363	7 768
розрахунками з оплати праці	1630	730	1 291
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2 827	3 241
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	123 599	307 567
Усього за розділом III	1695	882 193	1 442 608
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	765 534	753 629

Керівник
Головний бухгалтер

Барановський Юрій Михайлович
Захарова Вікторія
Анатоліївна

Підприємство ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЛИСИЧАНСЬКИЙ
СКЛОЗАВОД "ПРОЛЕТАРІЙ"
(найменування)

за ЄДРПОУ

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за Рік 2015 р.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	19 656	11 894
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(23 663)	(19 095)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий: прибуток	2090		
збиток	2095	(4 007)	(7 201)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 353 047	403 572
у тому числі:	2121		
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
	2123		
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування			
Адміністративні витрати	2130	10 769)	9 524)
Витрати на збут	2150	(694)	(834)
Інші операційні витрати	2180	(1 776 100)	(750 656)
у тому числі:	2181		
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		
збиток	2195	438 523)	364 643)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	178	2 435
у тому числі:	2241	“	“
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(133 355)	(72 969)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(616)	(417)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		
збиток	2295	(572 316)	(435 594)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		
збиток	2355	(572 316)	(435 594)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	"	"
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(572 316)	(435 594)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	16 149	8718
Витрати на оплату праці	2505	12 728	11 572
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 651	4 263
Амортизація	2515	5 538	5 081
Інші операційні витрати	2520	1 772 094	742 977
Разом	2550	1 810 160	772 611

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"
КОДИ

2015 | 01 | 0Т

31380846

Дата (рік, місяць, число)
Підприємство

ПУБЛІЧНЕ
ЄДРПОУ

АКЦІОНЕРНЕ

ТОВАРИСТВО "ЛИСИЧАНСЬКИЙ

СКЛОЗАВОД "ПРОЛЕТАРІЙ" за

441180000
230

Територія ЛУГАНСЬКА

Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство

за КОАТУУ

за КОПФГ

Форма №1 Код за ДКУД| 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	6 477	6 301
первісна вартість	1001	8 189	8 189
накопичена амортизація	1002	1 712	1 888
Незавершені капітальні інвестиції	1005	41 790	42 938
Основні засоби	1010	632 922	632 490
первісна вартість	1011	2 026 054	2 030 104
знос	1012	1 393 132	1 397 614
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	168	117
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	681 357	681 846
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	66 872	63 116
Виробничі запаси	1101	64 757	61 492
Незавершене виробництво	1102	2 037	1 610
Готова продукція	1103	65	-
Товари	1104	13	14
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	833	1 586
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	1 120	1 662
з бюджетом	1135	14 556	5 175
у тому числі з податку на прибуток	1136	278	218
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5 020	12 390
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	95	88
Готівка	1166	12	17
Рахунки в банках	1167	83	71
Витрати майбутніх періодів	1170	242	316
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

	1183	-	-
	1184	-	-
	1190	246	243
	1195	88 984	84 576
	1200	17	17
	1300	770 358	766 439

Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
2	3	4	
1400	3 900	3 900	
1401	-	-	
1405	-	-	
1410	288 682	285 842	
1411	-	-	
1412	-	-	
1415	-	-	
1420	(652 757)	(1 085 513)	
1425	(-)	<-)	
1430	(-)	<-)	
1435	-	-	
1495	(360 175)	(795 771)	
1500	-	-	
1505	-	-	
1510	-	-	
1515	680 107	680 107	
1520	-	-	
1521	-	-	
1525	-	-	
1526	-	-	
1530	-	-	
1531	-	-	
1532	-	-	
1533	-	-	
1534	-	-	
1535	-	-	
1540	-	-	
1545	-	-	
1595	680 107	680 107	
1600	406 583	728 815	
1605	-	-	
1610	-	-	
1615	3 085	5 739	
1620	6 947	20 030	
1621	-	-	
1625	580	363	
1630	1 133	730	
1635	2 953	2 827	
1640	-	-	
1645	-	-	
1650	-	-	
1660	-	-	
1665	-	-	
1670	-	-	
1690	29 145	123 599	
1695	450 426	882 103	
жу, та	1700	-	
	1800	-	
	1900	770 358	766 439

Керівник
Головний бухгалтер

Барановський Юрій Михайлович
Захарова Вікторія
Анатолівна

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	11 894	122 747
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(19 095)	(173 958)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий: прибуток	2090		
збиток	2095	(7 201)	(51211)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	403 572	44 149
у тому числі:	2121		
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
	2123		
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування			
Адміністративні витрати	2130	9 524)	18 467)
Витрати на збут	2150	(834)	(4 486)
Інші операційні витрати	2180	(750 656)	(94 918)
у тому числі:	2181		
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		
збиток	2195	364 643)	124 933)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	1
Інші доходи	2240	2 435	424
у тому числі:	2241	“	“
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(72 969)	(57 365)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(417)	(452)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		
збиток	2295	(435 594)	(182 325)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	(121)
	2305		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування			
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		
збиток	2355	(435 594)	(182 446)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	"	"
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(435 594)	(182 446)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	8718	127 602
Витрати на оплату праці	2505	11 572	39 028
Відрахування на соціальні заходи	2510	4 263	13 675
Амортизація	2515	5 081	14 494
Інші операційні витрати	2520	742 977	76 842
Разом	2550	772 611	271 641

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство

ПУБЛІЧНЕ
СДРПОУ

АКЦІОНЕРНЕ

ТОВАРИСТВО "ЛИСИЧАНСЬКИЙ

СКЛОЗАВОД "ПРОЛЕТАРІЙ" за

Дата (рік, місяць, число)

Територія

ЛУГАНСЬКА

за КОАТУУ

441180000

Організаційно-правова форма господарювання -
 Вид економічної діяльності - Виробництво листового скла
 Середня кількість працівників - 1168
 Адреса, телефон вулиця МІЧУРИНА, буд. 1, м. ЛИСИЧАНСЬК, ЛУГАНСЬКА обл., 93112
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

за КОПФГ
 заКВЕД
 94475

**Баланс (Звіт про фінансовий результат)
 31 грудня 2013**

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	6 668	6 477
первісна вартість	1001	8 182	8 189
накопичена амортизація	1002	1 514	1 712
Незавершені капітальні інвестиції	1005	30 312	41 790
Основні засоби	1010	645 970	632 922
первісна вартість	1011	2 025 720	2 026 054
знос	1012	1 379 750	1 393 132
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі			
інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	352	168
Відстрочені податкові активи	1045	121	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	683 423	681357
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	103 196	66 541
Виробничі запаси	1101	53 396	64 504
Незавершене виробництво	1102	15 683	2 024
Готова продукція	1103	34 103	-
Товари	1104	14	13
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 493	1 127
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	2 290	1 120
з бюджетом	1135	42 143	14 556
у тому числі з податку на прибуток	1136	7 906	278
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6 502	5 021
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 884	95
Готівка	1166	10	12
Рахунки в банках	1167	2 874	83
Витрати майбутніх періодів	1170	24 213	242
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	852	246
Усього за розділом II	1195	184 573	88 948
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	17	17
Баланс	1300	868 013	770 322
Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 900	3 900
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	296 529	288 682
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(478 361)	(653 075)
Неоплачений капітал	1425	(-)	< -)
Вилучений капітал	1430	(-)	< -)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(177 932)	(360 493)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	81 231	680 107
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	81 231	680 107
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	402 245	406 583
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	531 692	3 158
розрахунками з бюджетом	1620	11 733	6 993
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1 714	580
розрахунками з оплати праці	1630	3 128	1 133
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	7 324	2 953
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6 878	29 308
Усього за розділом III	1695	964 714	450 708
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	868 013	770 322

Коди за ЄДРПОУ
Підприємство ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЛИСИЧАНСЬКИЙ
СКЛОЗАВОД "ПРОЛЕТАРІЙ"

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за Рік **2013** р.
Форма N2 КодзДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	122 747	452 202
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестраховання	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(173 958)	(665 903)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий: прибуток	2090		
збиток	2095	(51211)	(213 701)
	2105	"	"
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань			
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	44 149	212 466
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	"	"
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	"	"
Адміністративні витрати	2130	(18 467)	(18 058)
Витрати на збут	2150	(4 486)	(22 442)
Інші операційні витрати	2180	(94 918)	(219 852)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	"	"
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	"	"
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		
збиток	2195	(124 933)	(261 587)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	1	3
Інші доходи	2240	424	777
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(57 365)	(55 963)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(452)	(51 161)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		
збиток	2295	(182 325)	(367 931)
Продовження додатка 2			
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(121)	(60)
	2305	"	"
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування			
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		
збиток	2355	(182 446)	(367 991)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	"	
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(182 446)	(367 991)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	127 602	562 884
Витрати на оплату праці	2505	39 028	70 101
Відрахування на соціальні заходи	2510	13 675	26 534
Амортизація	2515	14 494	53 877

Субрахунки до рахунку 79 «Фінансові результати»

№ суб-рахунку	Назва Субрахунку	Характеристика
791	«Результат операційної діяльності»	Визначається прибуток (збиток) від операційної діяльності. За кредитом субрахунку відображається в порядку закриття рахунків сума доходів від реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг та від іншої операційної діяльності (рахунки 70 «Доходи від реалізації», 71 «Інший операційний дохід»), за дебетом - сума в порядку закриття рахунків обліку собівартості реалізованої готової продукції, товарів, робіт і послуг, адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат (90 «Собівартість реалізації», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності»)
792	«Результат фінансових операцій»	Визначається прибуток (збиток) від фінансових операцій. За кредитом субрахунку відображається списання суми в порядку закриття рахунків обліку доходів від участі в капіталі та інших фінансових доходів, за дебетом - списання фінансових витрат з рахунків 95 «Фінансові витрати» та 96 «Втрати від участі в капіталі»
793	«Результат іншої звичайної діяльності»	Визначається прибуток (збиток) від іншої звичайної діяльності. За кредитом рахунку відображається списання сум в порядку закриття рахунків обліку доходів від інвестиційної та іншої звичайної діяльності, за дебетом - списання витрат з рахунку 97 «Інші витрати»
794	«Результат надзвичайних подій»	Визначається прибуток (збиток) від надзвичайних подій. За кредитом субрахунку відображається списання доходів, одержаних від надзвичайних подій, за дебетом - списання витрат від надзвичайних подій, що обліковуються на рахунку 99 «Надзвичайні витрати»

Джерело: розроблено автором на основі [12]